



Talousarvio 2025

Talous- suunnitelma 2026–2027

muhos[®]

Kunnanhallitus 26.11.2024 § 307

Kunnanhallitus 9.12.2024 § 344

Valtuusto 16.12.2024 § 80

Sisällysluettelo

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	3
1 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	4
1.1 Yleinen taloudellinen tilanne.....	4
1.2 Kuntatalous 2025–2028.....	5
1.3 Muhoksen kunnan taloustilanne ja tehtävien muutokset	8
1.4 Kunnan sijainti, väestö ja työllisyys.....	9
1.5 Muhoksen kunnan organisaatio	12
1.6 Henkilöstö.....	15
1.7 Vuoden 2025 veroprosentit ja verotuloennuste.....	17
1.8 Valtionosuudet	18
1.9 Kunnan verorahoitus yhteensä.....	19
2 MUHOKSEN KUNTASTRATEGIA	20
2.1 Kuntastrategia	20
2.2 Muhoksen kuntastrategia 2022–2025.....	20
2.3 Talousarvio ja -suunnitelma.....	21
2.4 Talouden tasapainotus.....	23
3 TALOUSARVION SITOVUUS	25
3.1 Tavoitteiden sitovuus.....	25
3.2 Rahamääräisten erien sitovuus.....	25
4 KÄYTTÖTALOUS	27
4.1 Konsernipalvelut.....	28
4.2 Opetus- ja kasvatustalautakunta ja hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta – sivistys- ja hyvinvointipalvelut.....	38
4.3 Yhdyskuntalautakunta – tekniset palvelut	73
5 TULOSLASKELMAOSA	85
6 INVESTOINTIOHJELMA 2025 JA -SUUNNITELMA 2026–2027	88
7 RAHOITUSLASKELMA	92
8 KUNTAKONSERNI 2025–2027	95
9 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2025	96
10 TALOUSARVION 2025 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET	98
LIITTEET	103

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Kuntien taloustilanteet ovat heikentymässä merkittävästi lähivuosina. Kunnat saavat tulonsa kunnallis- ja kiinteistöveroista, yritysten maksamista veroista, valtionosuuksista, rahoitustuotoista sekä oman toiminnan myynti- ja maksutuloista sekä avustuksista. Kuntien talouden rakenteet muuttuivat merkittävästi viime vuoden alusta, kun verotuloja leikattiin merkittävästi, ja hyvinvointialueuudistuksesta johtuvat valtionosuuden vähennykset jäävät pysyvästi rasittamaan kuntien taloutta. Tilanne johtaa osassa kuntia kohtuuttomiin talouden tasapainottamisvaatimuksiin, ja on uhkana, että ne eivät selviydy lakisääteisistä velvoitteistaan.

Kuntaliitto on arvioinut, että noin 40 kuntaa joutuu kriisikuntamenettelyyn vuoteen 2028 mennessä. Menettely voi johtaa pakkokuntaliitokseen. Kyseessä on suuri muutos aiempaan, sillä tähän mennessä kriisimenettelyyn päätyviä kuntia on ollut vuosittain yksittäisiä. Ennuste tulevasta kriisikunnista perustuu valtiovarainministeriön kuntatalouden painelaskelmaan. Aiemmin kriisikuntamenettelyihin on päätyneet lähinnä pieniä kuntia, joissa on ollut heikko veropohja ikääntyneen väestön vuoksi. Uusimmassa arviossa kriisikunniksi voi päätyä keskikokoisia kaupunkejakin. Melkein joka viides Pohjois-Pohjanmaan kunnista oli tällä listalla. Muhos ei onneksi ainakaan vielä listalla ollut ja yhteinen tavoitteemme lienee onkin, että se ei sinne joudu tulevaisuudessakaan.

Vuoden 2025 alusta alkaen TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille. Uudistuksen tavoitteena on luoda lähipalvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Tehtäväkokonaisuuden siirto on herättänyt yllättävän vähän kiinnostusta mediankaan suunnalta. Onnistuessaan muutos on erinomainen lisä kuntien palvelupaketteihin. Uudistus kuitenkin lisää kuntien kuluja sekä siirtyvien palveluiden, että kasvavan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun myötä eli epäonnistuessaan uudistus voi heikentää kuntien taloustilanteita entisestään.

Tasapainoisen talousarvion laatiminen vuosille 2025–2027 on erittäin haastavaa. Samaan aikaan Muhoksen kuntaan houkuttelee sijoittautumaan useita vihreän siirtymän toimijoita ja näen todennäköisenä onnistumisen tavoitteessa. Mittavat investointihankkeet tuovat mukanaan myös vaatimuksia kaavoitukseen ja infrastruktuuriin. Uudet työpaikat haastavat myös kuntaa asuntopolitiikassa ja kouluun/varhaiskasvatukseen liittyvissä vaatimuksissa. Kaikki edellä esitetyt asiat vaativat kunnalta mittavia taloudellisia ponnistuksia. Muhoksellakin on pakko uskaltaa investoida, sillä pelkästään säästämällä ei luoda elinvoimaa, vaan kasvua tukemalla ja kehittämällä.

Muhosta haastaa tällä hetkellä pahiten väestönkehityksemme. Vuodesta 2024 on tulossa kolmas peräkkäinen erittäin alhaisen syntyvyyden vuosi, arviolta ainoastaan 80 lasta. Samaan aikaan kuolleisuus ylittää jo syntyvyyden ja muuttoa tapahtuu enemmän Muhokselta pois kuin Muhokselle. Jos käännettä ei saada pikaisesti aikaan, vaikutukset palveluverkkoomme ovat väistämättömät. Yksin emme tämän haasteen kanssa ole, vaan Oulun seudullakin kaikki kunnat Oulua ja Kempelettä lukuun ottamatta painivat saman ongelman kanssa.

Haasteita huolimatta, mielestäni näkymät vuodelle 2025 ovat erittäin valoisat ja voimme valmistautua levollisin mielin muutosten vuoteen

Kimmo Hinnon
kunnanjohtaja

1 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Talouden kasvu on käynnistynyt vuoden 2024 alkupuoliskolla, mutta bruttokansantuote supistuu vielä 0,2 prosenttia vuonna 2024. Loppuvuotta kohden talouden toipumisen odotetaan vahvistuvan. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku tukevat kulutusta ja investointeja. Vuosina 2025 ja 2026 kasvu nopeutuu ja on 1,7 ja 1,5 prosenttia vuodessa.

Suomen talouden kehitys on ollut viime vuosina selvästi heikompaa kuin euroalueella keskimäärin. Suomessa tuotanto laski vuoden 2022 toisen neljänneksen jälkeen vuoden 2023 loppuun mennessä yhteensä noin 2,5 prosenttia. Tuotannon lasku johtui hintojen ja korkojen noususta sekä Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista. Sekä sodan että korkojen nousun epäsuotuisat vaikutukset ovat olleet Suomessa suuremmat kuin euroalueen maissa keskimäärin. Venäjän talouden ja kaupan merkitys Suomelle oli ennen hyökkäystä suurempi kuin useimmille euroalueen maille. Korkojen nousun vaikutus on ollut muita maita voimakkaampi, koska Suomessa asuntoluotoista 94 prosenttia on vaihtuvakorkoisia ja korkojen nousu on välittynyt reaalitalouteen nopeasti.

Vientimarkkinoiden elpyminen lisää vientiä Euroalueella ja erityisesti Saksassa talouden kasvu on heikkoa vielä tänä vuonna. Kasvu on euroalueella kuitenkin käynnistynyt jo kuluvan vuoden alkupuoliskolla ja myös ensi vuodesta alkaen kasvun odotetaan nopeutuvan. Talouden piristymisen taustalla on inflaation hidastuminen ja korkojen lasku. Yhdysvalloissa talouden kasvu jatkuu, vaikka vauhti hieman hidastuukin ensi vuonna. Maailmankaupan ennustetaan toipuvan vauhdikkaammin kuin maailmantalouden, mikä hyödyttää Suomen tavaravientiä. Suomen kustannuskilpailukyky on säilynyt kohtuullisen hyvänä ja tukee vientiä, kun kysyntä vientimarkkinoilla elpyy.

Yksityinen kulutus on kasvanut läpi koko sen ajan, kun hintojen ja korkojen nousu ovat heikentäneet kotitalouksien ostovoimaa. Inflaation nopea hidastuminen ja korkojen lasku helpottavat kotitalouksien taloudellista tilannetta. Yksityinen kulutus kasvaa lähes prosentin vuonna 2024, sosiaalietuuksien leikkauksista ja arvonlisäveron noston kulutusta hidastavasta vaikutuksesta huolimatta. Vuonna 2025 kulutuksen kasvu nopeutuu, kun korot laskevat edelleen ja työllisyys kasvaa. Inflaatio on hidastunut selvästi ja myös jatkossa varsinkin kotimaiset hintapaineet ovat vähäisiä. Arvonlisäveron korotus nostaa hintoja ja hidastaa inflaation laskua erityisesti ensi vuonna. Hallituksen keväällä kehysriihessä ja aiemmin päättämien välillisen verotuksen muutosten arvioidaan kiihdyttävän inflaatiota suoraan yhteensä noin 0,9 prosenttiyksikköä vuosina 2024–2026. Tästä huolimatta inflaatio on pysymässä matalana. Inflaatio laskee 1,8 prosenttiin tänä vuonna. Vuosina 2025 ja 2026 inflaatio on 1,4 ja 1,3 prosenttia.

Työllisyys vähenee tänä vuonna reilulla 10 000 hengellä tuotannon laskun myötä. Voimakkainta työllisyyden väheneminen on ollut rakentamisessa. Palveluissa työllisyys on sen sijaan edelleen noussut. Ensi vuonna työllisyys alkaa kasvaa talouden toipuessa, ja kasvu jatkuu myös vuonna 2026. Hallituksen työllisyystoimet sekä maahanmuutto lisäävät työvoiman tarjontaa ja luovat työllisyydelle tilaa kasvaa tuotannon elpyessä. Työttömien määrä kasvoi alkuvuonna laaja-alaisesti, mutta kesällä työttömyyden kasvu näyttäisi pysähtyneen. Vuonna 2024 työttömyysaste nousee kahdeksaan prosenttiin. Ensi vuodesta alkaen työttömyys vähenee, mutta jää 7,2 prosenttiin vuonna 2026. Tämä ylittää edelleen rakenteellisen työttömyyden tason Suomessa.

Pitkittynyt matalasuhdanne rasittaa julkista taloutta jo toista vuotta peräkkäin. Sen lisäksi vuosien 2022–2023 nopea inflaatio ja siitä seuranneet kustannuspaineet heikentävät julkista taloutta vielä lähivuosina. Hallituksen päättämistä sopeutustoimista huolimatta julkisyhteisöjen alijäämät pienenevät hitaasti.

Julkisyhteisöjen rahoitusaliijäämä oli 2,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Vuoden lopulla voimistunut laskusuhdanne leikkasi verotuloja, samalla kun julkisten alojen nopea palkkojen ja muiden kustannusten nousu kasvatti menoja. Kasvavat korkomenot sekä varautumiseen ja turvallisuuteen liittyvät menot painoivat valtion taloutta. Myös hyvinvointialueiden ensimmäinen toimintavuosi alkoi syvästi alijäämäisenä.

Valtion- ja paikallishallinnon alijäämät eivät pienene tänä vuonna. Valtion menot kasvavat tänä vuonna erityisesti varautumiseen ja turvallisuuteen tehtävien investointien myötä, kun inflaation ja palkankorotusten vaikutukset vähitellen vaimenevat. Heikkoon talouden suhdannetilanteeseen nähden verotuloja kertyy kohtalaisesti. Hyvinvointialueiden elokuussa raportoimat tiedot ennakoivat, että alueilla menojen kasvu jatkuu nopeana tänäkin vuonna ja alijäämät pysyvät suurina. Tilanne on ollut samansuuntaista kuntahallinnossa. Julkisen talouden alijäämä asettuu tänä vuonna 3,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisuja 2024:43: Taloudellinen katsaus Syksy 2024 Talousnäköymät.

1.2 Kuntatalous 2025–2028

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos vahvistui lähes 0,5 mrd. eurolla 1,75 mrd. euroon vuonna 2023. Vuosikate riitti kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit. Tuloksen paranemisen taustalla olivat pääosin sote-uudistukseen liittyvät kertaluonteiset erät. Sote-uudistuksen johdosta talouden volyymien supistumisen lisäksi myös tulo- ja menorakenteissa tapahtui merkittäviä muutoksia. Sote-uudistus myös vaikeuttaa talouden tunnuslukujen muutosten vertailua aiempiin vuosiin

Valtion talousarvioesitys sisältää lukuisia kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joista useimpien nettovaikutus kuntatalouteen on lähellä neutraalia tai hieman vahvistava. Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutusten arvioidaan vahvistavan kuntataloutta kokonaisuudessaan noin 270 milj. euroa suhteessa edellisen vuoden talousarvioon.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 mrd. euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 875 milj. eurolla ennen kaikkea vuoden 2025 alussa voimaan tulevan TE-palvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen seurauksena.

Ensi vuonna valtionosuutta lisää myös sote-uudistuksen valtionosuusvaikutuksia lieventävä valtionosuuden lisäys, 277 milj. euroa. Valtionosuutta nostavat myös indeksikorotus ja kustannustenjaon tarkistus. Valtionosuutta puolestaan vähentävät muun muassa sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkentuminen, vuodelle 2024 tehdyn määräaikaisen valtionosuuslisäyksen poistuminen ja hallitusohjelman mukainen indeksikorotuksen 1 %-yksikköä vastaava vähennys.

Peruspalvelujen valtionosuuden tasoon vaikuttaa vuonna 2025 myös palkkatuen myöntämiseen kunnille ja kuntayhtymille valmisteltu muutos, jonka mukaan palkkatuen myöntäminen vähentyisi 37 milj. eurolla vuodessa. Muutos otetaan huomioon vähennyksenä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa. Kunnan työllistämisvelvoitetta koskeva sääntely kumotaan, mikä vähentää kuntien valtionosuutta 18,7 milj. euroa ja tuo kuntien omaa rahoitusta vastaavan noin 31 milj. euron säästön. Kuntien roolia kotoutumisen edistämisessä vahvistetaan 1.1.2025 voimaan tulevalla kotoutumislilla. Kunnille myönnettävä valtionosuus on noin 12,6 milj. euroa

Kuntien normien keventämisen ja kokeilujen ohjelma pyrkii vahvistamaan kuntien toimintaedellytyksiä purkamalla normeja ja edistämällä kokeiluja. Ohjelmassa kerättiin kunnilta satoja norminpurkuehdotuksia, joista 160 on käsiteltävänä eri säädös- ja kehittämishankkeissa. Lisäksi hallitus päätti kevään 2024 kehysriihen yhteydessä kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisestä julkisen talouden vahvistamiseksi. Osana kokonaisuutta kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan 22,7 milj. euron valtionosuuden vähennys vuonna 2025.

Kunnallisverotuksen efektiivisyyttä lisätään poistamalla tulosta tehtävä ansiotulovähennys ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Tämä vauhdittaa kunnallisverotulojen kasvua vuonna 2025, mutta kuntien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti. Kuntien verotulomenetysten korvaukset ovat 540,5 milj. euroa vuonna 2025.

Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2024 jyrkästi, kun vuoteen 2023 kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän vuonna 2024 noin miljardi euroa negatiiviseksi. Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino syvenee edelleen lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta syvenee -1,9 miljardiin euroon vuonna 2025. Toimintamenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi tarkemmat sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2025 on 3,4 prosenttia ja vuosille 2026–2028 keskimäärin 3,1 prosenttia

Hintojen nousun lisäksi myös kulutusmenot kasvavat poikkeuksellisesti vuonna 2025 TE-palvelu-uudistuksen takia. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, vaikka niiden taso puolittuikin sote-uudistuksen yhteydessä. Hallitus päätti kevään 2024 kehysriihessä kasvattaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä poistamalla tulosta tehtävän ansiotulovähennyksen ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Tämä vauhdittaa kunnallisverotulojen kasvua vuonna 2025. Kuntien valtionosuuksien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kuitenkin muutoksen aiheuttamaa kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti. Vaikka kuntien verotulojen kasvuprosentit pysyvät ennustevuosina pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella, ei verorahoitus riitä kuntahallinnon kasvaviin menopaineisiin. Kulutusmenojen kasvun lisäksi kuntahallinnon menoja kasvattavat investoinnit. Investointipaineita ylläpitävät muun muassa rakennuskannan ikä, muuttoliike ja vihreän siirtymän edellyttämät muutokset. Kuntahallinnon heikkenevä talustilanne korostaa kuitenkin investointien tarveharkinnan tärkeyttä. Välttämättömiä investointeja on silti paljon, sillä kuntien investoinnit kohdistuvat valtaosin rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin. Kuntahallinnon mittavat alijäämät vuosina 2025–2028 edellyttävät merkittäviä sopeutustoimia kunnissa tulevina vuosina. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan.

Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkaa budjettikuria tulevina vuosina. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Ongelmat osaavan työvoiman saatavuudessa, kiinteistöjen tehokas käyttö, kaupungistuminen, syntyvyyden pienentyminen sekä vihreä siirtymä edellyttävät uusia palveluiden järjestämistapoja, joissa yhteistyö korostuu.

Kuntien valtionosuusjärjestelmä oli tarkoitus uudistaa 1.1.2026 alusta vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Valtiovarainministeriö tiedotti kuitenkin 22.10.2024, että valtionosuusuudistus siirtyy vuodelle eteenpäin. VM tiedotteen mukaan tarvitaan vielä lisää tietoa esimerkiksi erilaisten demografisten muuttujien vaikutuksesta palveluiden kustannuksiin kunnissa. Tiedotteen mukaan VM tulee teettämään joitakin lisäselvityksiä pikaisella aikataululla.

Uuden rahoitusmallin on tarkoitus vahvistaa itsehallintoa ja säilyttää kuntien saamien valtionosuuksien yleiskatteellisuus. Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti siten, että se ei lisää julkisia menoja, vaan vahvistaa kasvua ja julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Osana uudistusta arvioidaan verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen piirissä olevien verojen tarkoituksenmukaisuutta ja tasauksen tasoa. Samalla tarkastellaan tasauksen piirissä olevien verojen määrää ja tasauksen suuruutta. Peruseriaatteena on, että kuntien alueella syntyvästä verotulosta mahdollisimman suuren osan tulee jäädä kuntien omaan käyttöön, kuitenkin kaikkien kuntien elinvoima ja kuntien välinen rahoituksen tasapainoisuus huomioiden.

Lähde:

Valtiovarainministeriön julkaisu 2024:43: Taloudellinen katsaus Syksy 2024 Talousnäkymät.

Valtiovarainministeriön julkaisu 2024:46: Kuntatalousohjelma vuosille 2025-2028 Syksy 2024.

Valtiovarainministeriön tiedote 22.10.2024: VOS-uudistus siirty.

1.3 Muhoksen kunnan taloustilanne ja tehtävien muutokset

Muhoksen kunnan taloustilanne muuttui ratkaisevasti vuonna 2020 purettujen kiinteistöjen alaskirjausten vuoksi siten, että tilinpäätös 2020 oli 3,4 milj. euroa alijäämäinen. Tästä seuranneen alijäämän kattamisvelvollisuuden takia kunnassa laadittiin talouden tasapainotusohjelma vuosille 2022–2025. Tasapainotusohjelman toimenpiteiden sekä vuonna 2021 kunnalle myönnetyn harkinnanvaraisen valtionosuuden myötä kunnan taloutta saatiin tervehdytettyä. Vuoden 2023 tilinpäätös oli 2.845.554,22 euroa ylijäämäinen, ja kertyneet alijäämät saatiin katettua. Alijäämien kattamisen jälkeen kunnan taseeseen jäi ylijäämää 1.996.341,68 euroa. Vuoden 2024 talousarvio laadittiin 56.388 euroa ylijäämäiseksi, mutta on valtuustossa 25.11.2024 mennessä hyväksytyjen muutospäätösten myötä 227.021 euroa alijäämäinen.

Vuoden 2025 verorahoituksen ennusteet pohjautuvat verotulojen osalta Kuntaliiton veroennustekehikkoon (9/2024) ja peruspalveluiden valtionosuuksien osalta Valtiovarainministeriön laskelmiin (9/2024). Ennusteet näyttävät, että Muhoksen kunnan verotulot kasvaisivat noin 0,4 milj. euroa vuoden 2024 tilinpäätösennusteen tasosta. Peruspalveluiden valtionosuuksien osalta ennuste on noin 0,5 milj. euroa vuoden 2024 tasoa suurempi. Valtionosuuksien opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta ei ole saatavissa ennakkolaskelmia, ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta on arvioitu Kuntaliiton valtionosuuslaskurin avulla. Laskelmien mukaan kunnan opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus olisi vuodelle 2025 noin 50 tuhatta euroa vuotta 2024 parempi.

Verotulojen kasvu 0,4 milj. euroa johtuu lähinnä kunnallisveron kasvusta. Kunnallisveron kasvu johtuu pääasiallisesti siitä, että kunnallisverotuksen efektiivisyyttä lisätään poistamalla tulosta tehtävä ansiotulovähennys ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Samaan aikaan kuntien valtionosuuksien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti.

Kuntien valtionosuudet kasvavat vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, joka rahoitetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta laskennallista menolisäystä vastaavasti. Valtionosuuksien kasvu jää TE-uudistuksen lisärahoitusta pienemmäksi, sillä valtionosuuksiin tehdään samanaikaisesti vuosina 2025–2027 leikkauksia muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi. Valtionosuuksien kasvua hidastavat myös hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027 sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen. Lisäksi edellä mainittu verotulomenetysten korvausten vähennys pienentää valtionosuuksia vuonna 2025.

TE-uudistukseen valmisteluun liittyen Muhoksen kunta on ollut mukana Oulun seudun työllisyyden kuntakokeilussa, joka jatkuu vuoden 2024 loppuun. Vuoden 2025 alusta kunta on osa Oulun seudun työllisyysaluetta. Vastuukuntana työllisyysalueella toimii Oulun kaupunki. Oulun kaupunki tuottaa keskitetysti tietyt palvelut ja laskuttaa jäsenkuntia tuotetuista palveluista. Muutoksen myötä Muhoksen kunnalle siirtyy ennakkotiedon mukaan 4 TE-palveluiden henkilöä. Siirto tapahtuu ensin Oulun kaupungille 1.1.2025, ja henkilöt siirtyvät Muhoksen kunnan palvelukseen arviolta huhtitoukokuussa 2025. TE-uudistuksen on viestitty olevan kunnille kustannusneutraali ja että TE-vastuun mukana syntyvät menot korvattaisiin kunnille täysimääräisesti valtionosuuksien kautta,

mutta on nähtävissä, että kunnille siirtyvä rahoitus ei tule kattamaan kunnille uudistuksesta syntyviä kuluja täysimääräisesti.

Sopimuskorotukset nostavat henkilöstökustannuksia vuonna 2024 keskimäärin 3 prosenttia. Talousarvion 2025 palkankorotusvaraus on 1 %. Kunta-alan työehtosopimukset ovat voimassa 30.4.2025 saakka, joten vuoden 2025 talousarvioon sisältyy riski palkkojen korotusten osalta liittyen kevään 2025 neuvotteluihin ja niiden lopputulokseen.

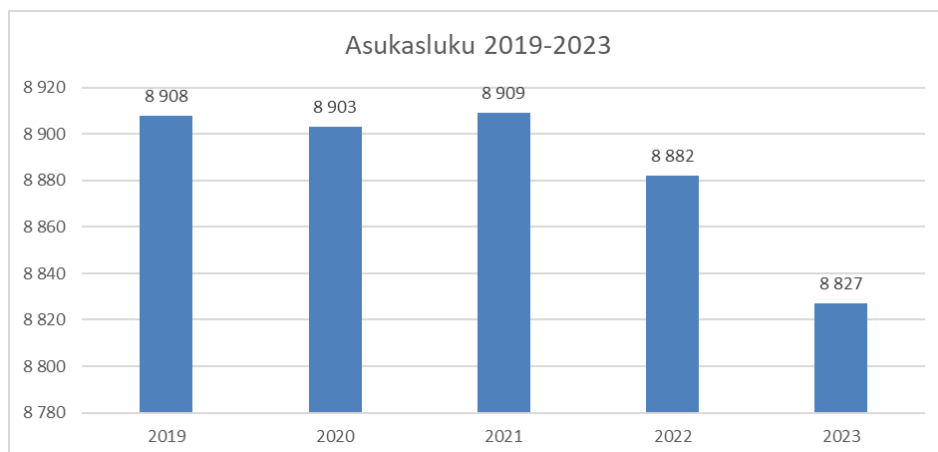
Sote-uudistukseen liittyvä hyvinvointialueiden sote-kiinteistöjen vuokrausvelvoite päättyy 31.12.2025. Hyvinvointialueilla on mahdollista käyttää vielä yksi optiovuosi ilmoittamalla siitä kunnalle 31.12.2024 mennessä. Kunnalla on yhtiöittämisvelvoite niiden kiinteistöjen osalta, jotka on vuokrattu hyvinvointialueelle. Kiinteistöt on yhtiötettävä 1.1.2026 alkaen mikäli hyvinvointialue ei käytä vuokrasopimusten optiovuotta. Mikäli optiovuosi käytettäisiin, olisi yhtiöittämisvelvoite 1.1.2027 alkaen. Yhtiöittäminen muuttaa sekä kunnan että teknisten palveluiden toimialan rakennetta ja taloutta merkittävästi.

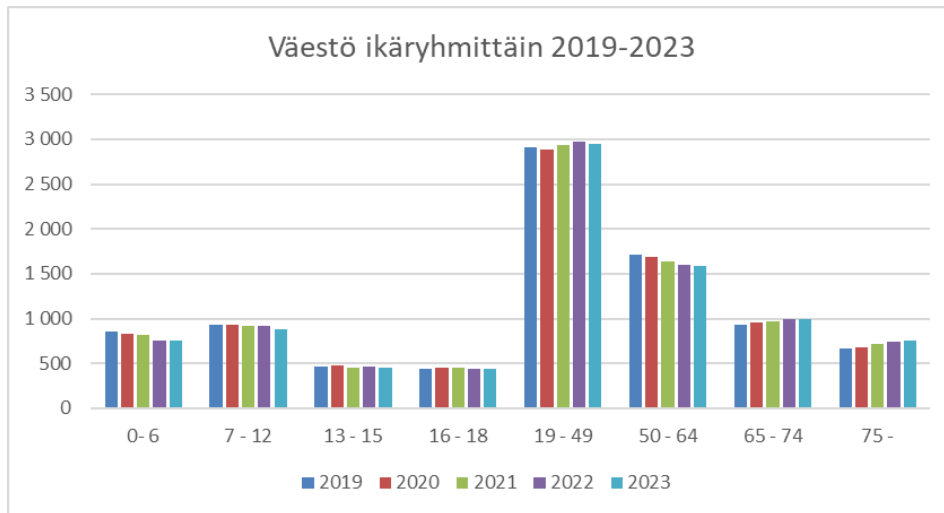
Vuoden 2027 alusta kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan. Uudistus lisää talouden epävarmuutta ja suunnittelun haastetta, kun uudistuksen vaikutuksia tai ennakkolaskelmia ei ole vielä nähtävissä.

1.4 Kunnan sijainti, väestö ja työllisyys

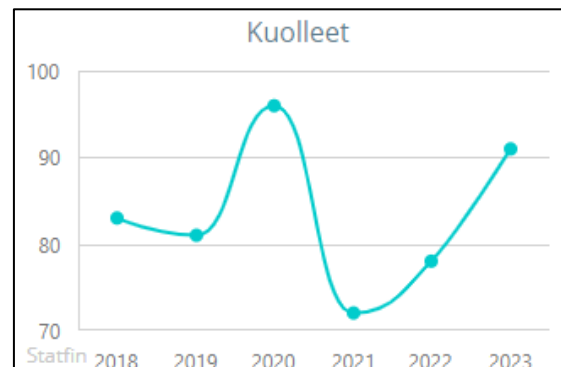
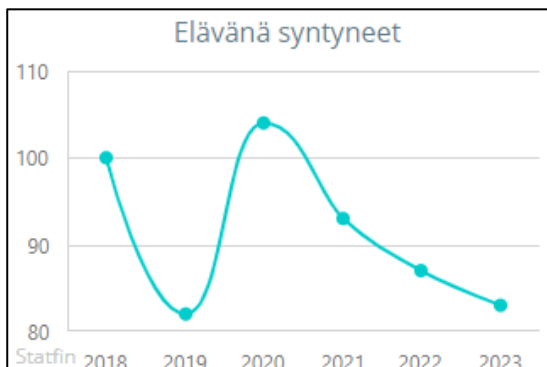
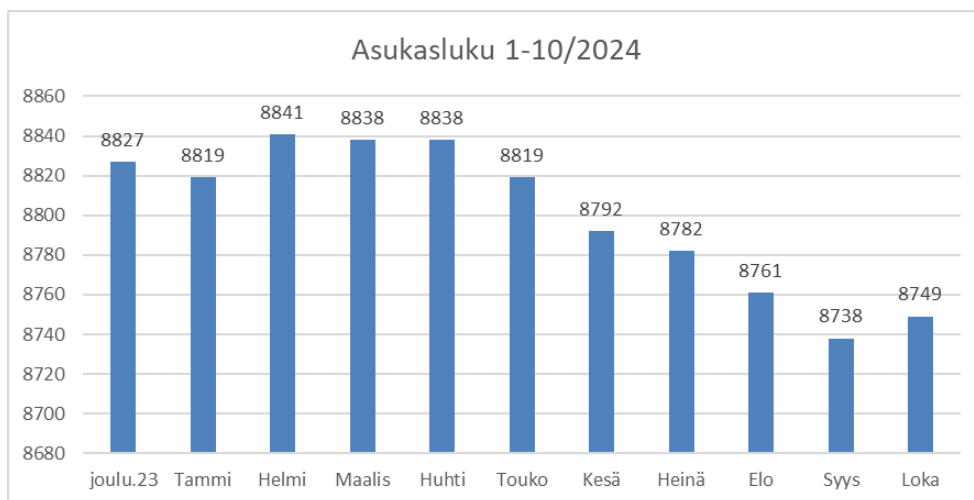
Muhos on Oulun kaupunkiseudun kehyskunta. Muhoksen kuntakeskus sijaitsee 35 kilometriä Oulusta kaakkoon rautatien ja valtatie 22 varrella. Muhoksen naapurikunnat ovat Oulu, Utajärvi, Vaala, Siikalatva, Liminka ja Tyrnävä. Pinta-alaa Muhoksella on 772 km², josta vesipinta-alaa on 12 km².

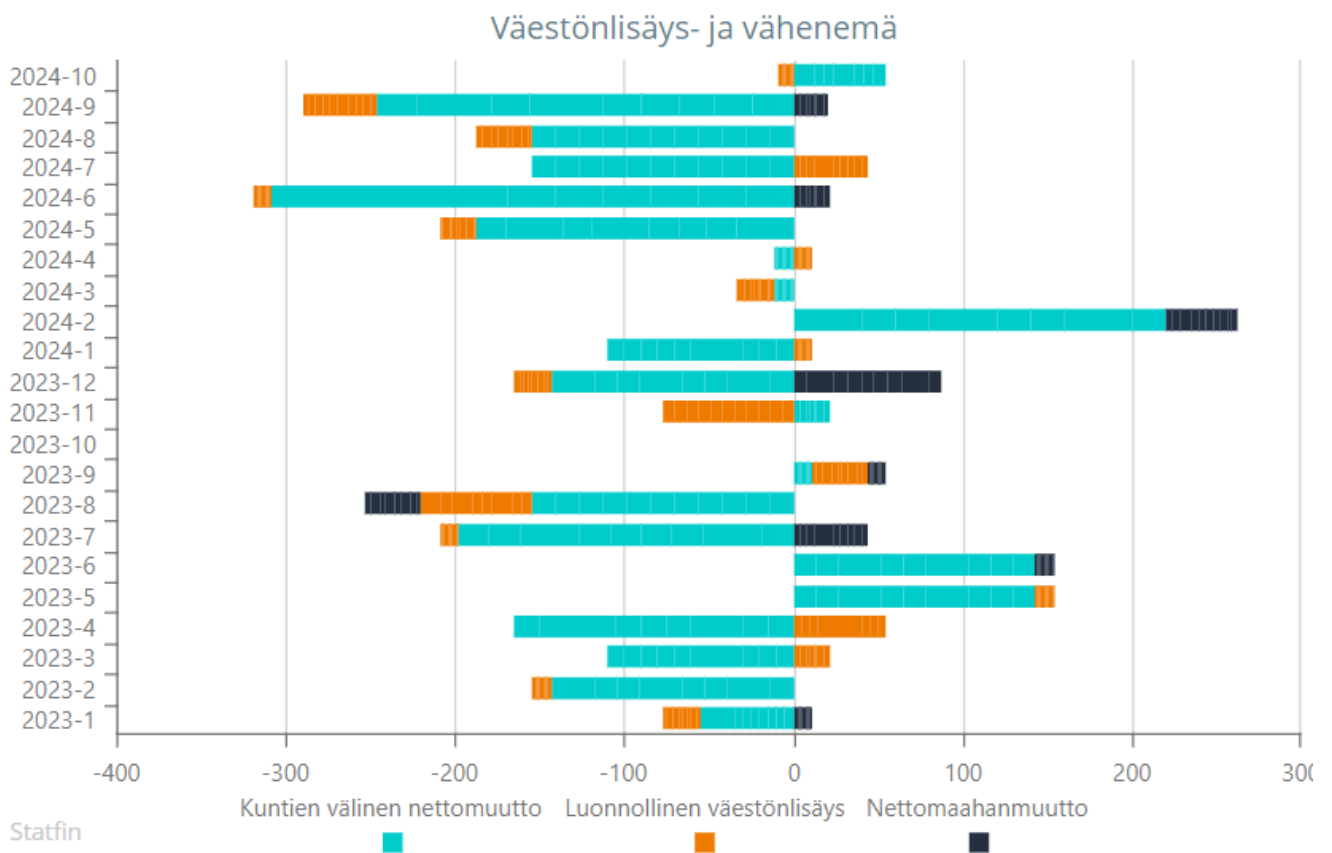
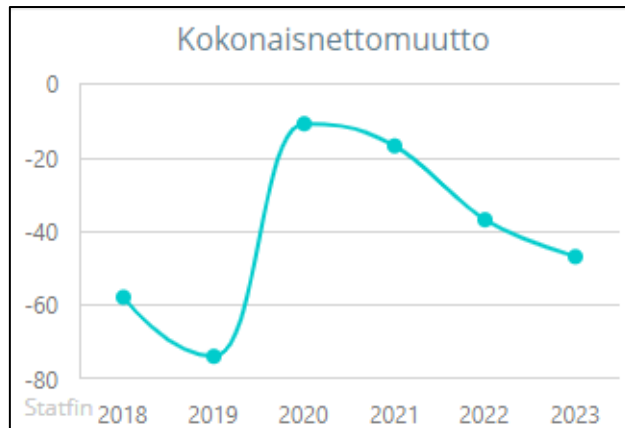
Muhoksen kunnan asukasluku on viimeisten vuosien aikana ollut lähes 9 000 asukasta. Syntyneitä on viime vuosina ollut vuosittain noin 80–100 ja kuolleita 70–100 – syntyvyys on hieman kuolleisuutta suurempi pois lukien vuosi 2023 jolloin kuolleisuus oli 8 henkilön verran syntyvyyttä suurempi. Kunnan väkiluku on vähentynyt viime vuosina noin 10–70 asukkaan verran muuttoliikkeen vuoksi.



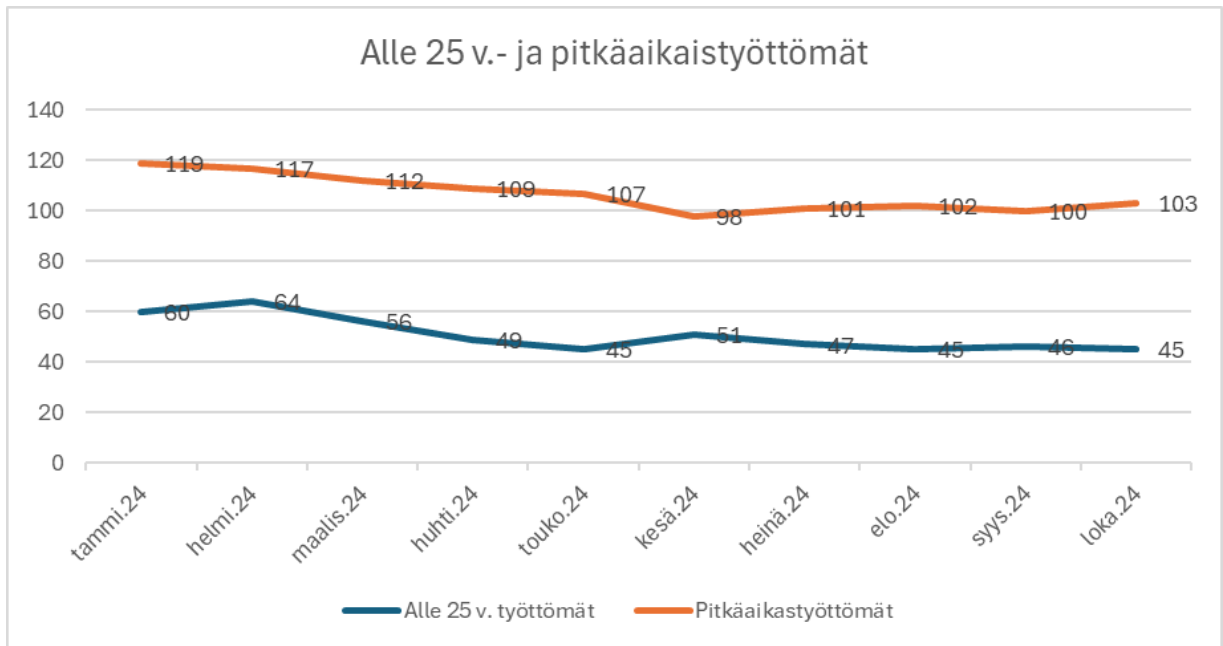
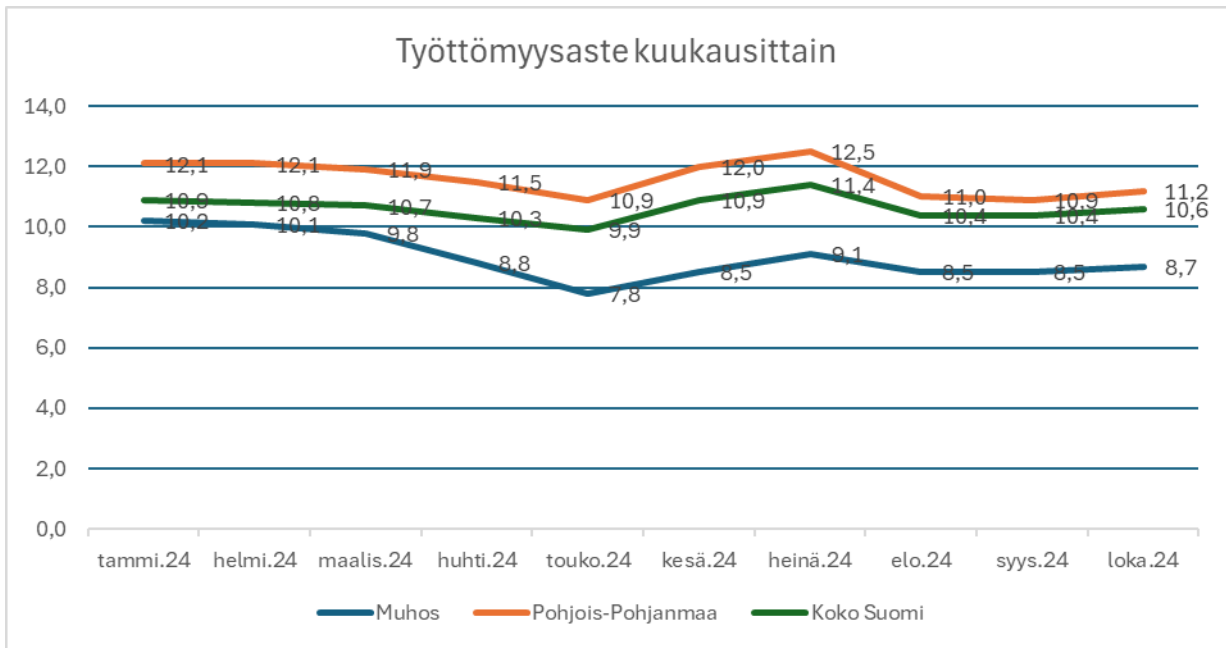


Lokakuun lopun asukasluku oli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 8 749 asukasta. Vuoden vaihteen tilanteesta (8 827) asukasluku on vähentynyt 78 henkilöllä, josta luonnollinen väestönkasvu -7 ja kuntien välinen muuttoliike -81. Nettomaahanmuutto oli +8.



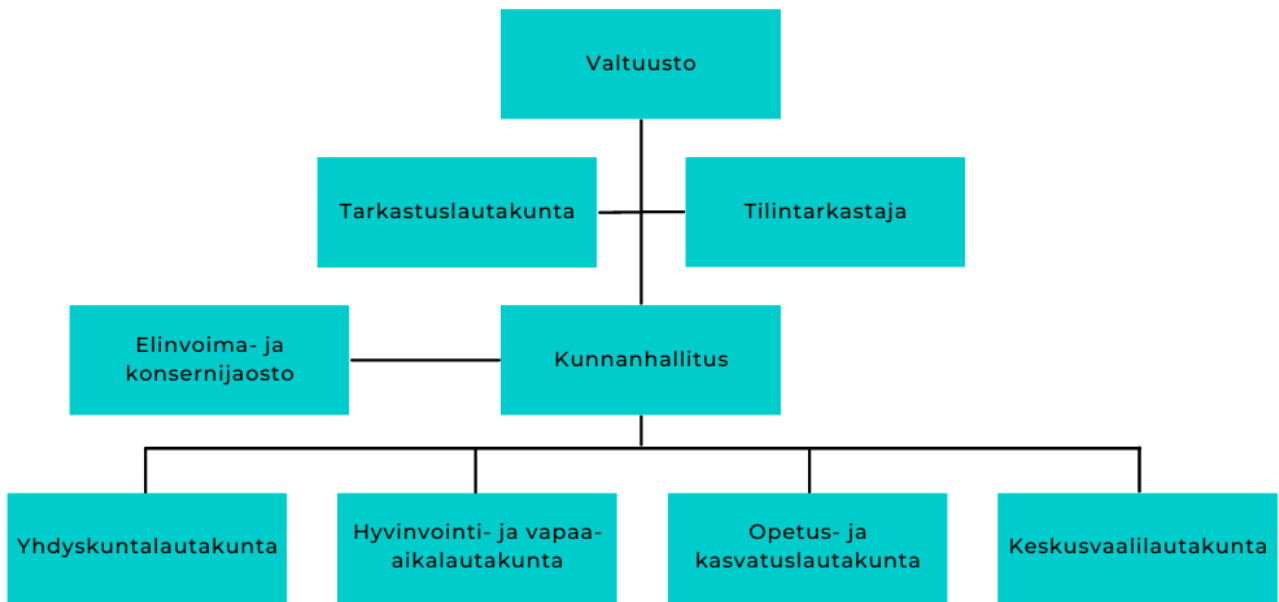


Muhoksen työttömyysaste lokakuun lopussa oli 8,7 % (9,1 % lokakuu 2023). Työttömyysaste on pienentynyt vuoden vaihteesta, jolloin työttömyysaste oli 11,0 %. Työttömiä oli lokakuun lopussa 340 henkilöä, joista 45 nuoria alle 25-vuotiaita työttömiä ja 103 pitkäaikaistyöttömiä. Avoimia työpaikkoja lokakuun lopussa oli 24.

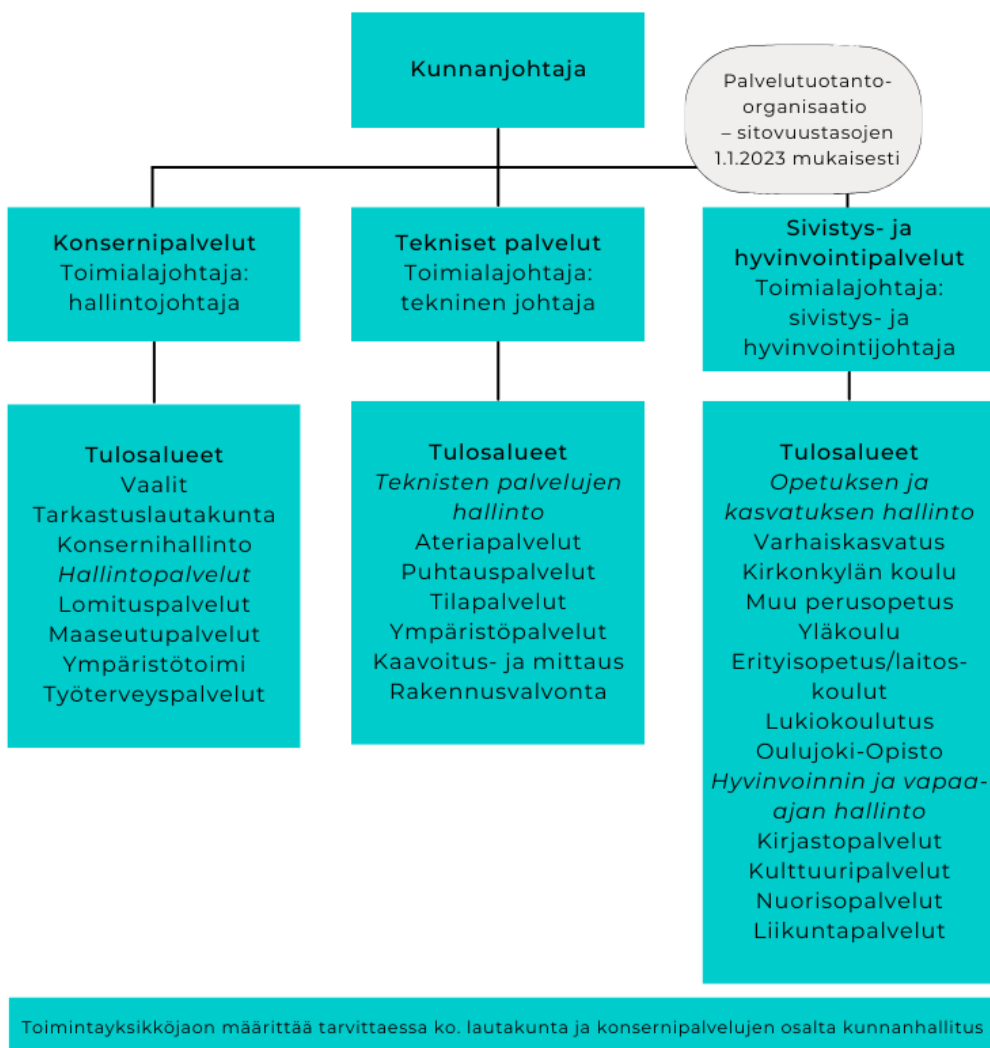


1.5 Muhoksen kunnan organisaatio

Muhoksen kunnan organisaatio muodostuu luottamushenkilöorganisaatiosta ja palvelutuotanto-organisaatiosta. Muhoksen kunnan luottamushenkilö- ja palvelutuotanto-organisaatio on ollut voimassa 1.1.2023 alkaen (kuvat 1 ja 2).



Kuva 1. Muhoksen kunnan luottamushenkilöorganisaatio.



Kuva 2. Muhoksen kunnan palvelutuotanto-organisaatio 1.1.2023-31.12.2024.

Vuoden 2025 alussa julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille. Uudistuksen myötä sekä henkilö- että yritysasiakkaiden työvoimapalveluista tulee osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta osa jokaisen kunnan peruspalveluja. Muutoksen myötä valtion työ- ja elinkeinotoimistot eli TE-toimistot lakkautetaan. TE-palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville työllisyysalueille. Muhoksen kunta on hyväksynyt yhteistoimintasopimuksen, jonka sopijapuolet ovat vastuukuntana Oulun kaupunki sekä sopimuskuntina Hailuodon kunta, Iin kunta, Kempeleen kunta, Limingan kunta, Lumijoen kunta, Muhoksen kunta, Pudasjärven kaupunki, Tyrnävän kunta, Utajärven kunta ja Vaalan kunta.

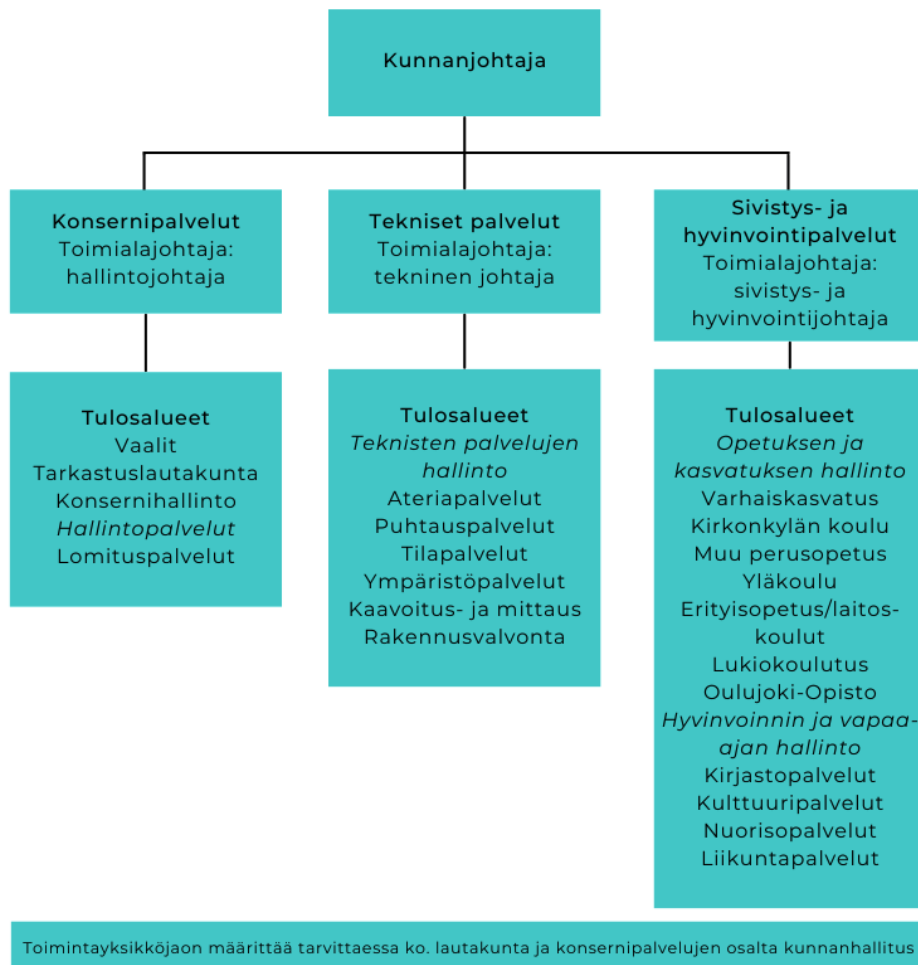
Vuoden 2025 alussa astuu voimaan toinenkin uudistus, uusi kotoutumislaki, jonka myötä kunnille tulee kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä. Kotoutumispalvelut ovat maahanmuuttajille suunnattuja palveluja, joilla edistetään heidän kotoutumistaan Suomeen.

Kunnan uusien tehtävien myötä Konsernipalvelut-toimialan organisaatiota on tarpeen päivittää 1.1.2025 alkaen. Kunnan nykyisessä organisaatiossa elinkeinopalvelut sijoittuvat Konsernihallintotulosalueen alaiseen Kunnanjohtaja-toimintayksikköön. Kunnan työllisyyspalvelut sijoittuvat osaltaan Konsernihallintotulosalueelle (työllisyyden kuntakokeilu) ja osaltaan Hallintopalvelutulosalueelle (muu työllistäminen). Uudessa organisaatiossa Työllisyyspalvelut-toimintayksikkö lakkautetaan Hallintopalvelut-tulosalueelta, ja työllisyyspalveluiden kokonaisuus keskitetään Konsernihallintotulosalueelle. Muutoksen tavoitteena on keskittää elinkeinojen kehittämisen ja työllisyyden edistämisen tehtävät samalle tulosalueelle yhden vastuuviranhaltijan alaisuuteen sekä tiivistää elinkeino- ja työllisyyspalveluiden yhteistyötä. Uusi toimintayksikkö Kotoutumispalvelut sijoittuu myös Konsernihallintotulosalueelle.

Uusien tehtävien vaatimien muutosten myötä konsernipalveluiden organisaatiota selkeytetään myös muilta osin. Muhoksen kunta järjestää palveluita yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Maaseutupalvelujen vastuukuntana on toiminut vuodesta 2013 alkaen Tyrnävän kunta ja ympäristötoimen vastuukuntana Oulun kaupunki. Joukkoliikenteen palvelujen joukkoliikenneviranomaisena toimii Oulun kaupunki. Nykyisessä organisaatiossa maaseutupalvelut ja ympäristötoimen palvelut ovat omina tulosyksiköinä hallintojohtajan alaisuudessa, kun taas joukkoliikenne on Konsernihallintotulosalueella kunnanjohtajan alaisuudessa. Uudessa organisaatiossa kuntien välisen yhteistyön maksusuodet keskitetään Konsernihallintotulosalueeseen toimintayksikköön Kunnallinen yhteistyö. Työterveyspalvelut ovat nykyisessä organisaatorakenteessa omana tulosalueena hallintojohtajan alaisuudessa. Uudessa organisaatiossa työterveyspalvelut siirtyy toiminnan luonteensa mukaiseen paikkaan Hallintopalvelut tulosalueelle toimintayksikköön Henkilöstöpalvelut.

Organisaatiomuutosten jälkeen Konsernipalvelut -toimialalla on viisi tulosaluetta vaalit, tarkastuslautakunta, konsernihallinto, hallintopalvelut ja lomituspalvelut entisen kahdeksan tulosalueen sijaan. Poistuvat tulosalueet ovat maaseutupalvelut (siirtyy osaksi konsernihallintoa), ympäristötoimi (siirtyy osaksi konsernihallintoa) sekä työterveyspalvelut (siirtyy osaksi hallintopalveluita).

Valtuusto on hyväksynyt organisaatiomuutoksen kokouksessaan 25.11.2024 § 70, ja se tulee voimaan 1.1.2025. Konsernipalveluiden talousarvioesitys on laadittu uuden organisaation mukaisella tulosalueella.



Kuva 3. Muhoksen kunnan palvelutuotanto-organisaatio 1.1.2025 alkaen.

1.6 Henkilöstö

Talousarviovuoden henkilöstö on esitetty alla toimialueittain ja sitovuustasoittain. Taulukot kuvaavat sitä, että kuinka monta henkilötyövuotta on henkilöstön työpanos vuonna 2025.

Aiempina vuosina lukumäärä on esitetty henkilömäärinä, mikä ei anna täyttä kuvaa työpanoksen määrästä. Varsinkin lomituspalveluiden, perusopetuksen ja Oulujoki-Opiston osalta merkittävä osa henkilöstöstä työskentelee osa-aikaisesti, joten henkilöiden lukumäärä ei ole suorassa suhteessa tehdyn työn määrään. Vaikka Oulujoki-Opistolla työskentelee sivutoimisesti noin 40 henkilöä, kertyy heidän työmäärästään vain noin 6 henkilötyövuotta.

Alla olevissa taulukoissa vertailuvuoden 2024 tiedot on esitetty informatiivisena tietona, eikä henkilömäärä ole vertailukelpoinen vuoden 2025 HTV luvun kanssa.

Konsernipalvelut

Situustaso	HTV								TA 2025 Yhteensä	Hlömäärä TA 2024 Yhteensä
	Vakinainen kokoaika	Määräaik. kokoaika	Vakinainen osa-aika	Määräaik. osa-aika	Vakinainen sivutoimi	Määräaik. sivutoimi	Työllist.			
Konsernihallinto	10,00								10,00	4,00
Hallintopalvelut	5,00	1,00					0,85	6,85	12,50	
Lomituspalvelut	50,00	0,00	151,00	20,50	0,00	0,00	0,00	221,50	269,00	
· hallinto	20,00	0,00	2,00	0,50	0,00	0,00	0,00	22,50	23,00	
· lomittajat	30,00	0,00	149,00	20,00	0,00	0,00	0,00	199,00	246,00	
Vaalit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tarkastusltk	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Yhteensä	65	1	151	20,5	0	0	0,85	238,35	285,5	

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Situustaso	HTV								TA 2025 Yhteensä	Hlömäärä TA 2024 Yhteensä
	Vakinainen kokoaika	Määräaik. kokoaika	Vakinainen osa-aika	Määräaik. osa-aika	Vakinainen sivutoimi	Määräaik. sivutoimi	Työllist.			
Opetus ja kasvatustalho	2,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,00	2,40	
Varhaiskasvatustalho	77,59	28,75	0,00	0,96	0,00	0,00	0,00	107,30	106,00	
Kirkonkylän koulu	27,16	0,00	6,07	0,27	0,00	0,00	0,00	33,50	38,00	
Muu perusopetus	20,58	4,06	6,19	0,47	0,00	0,00	0,00	31,30	34,00	
Yläkoulu	30,00	0,81	8,52	0,32	0,00	0,00	0,00	39,65	40,50	
Erytisopetus/laitoskoulu	13,16	0,82	6,07	0,57	0,00	0,00	0,00	20,62	33,00	
Projektien henkilöstö*	0,00	2,05	0,00	0,96	0,00	0,00	0,00	3,01	10,00	
Lukiokoulutus	10,00	0,00	3,27	0,00	0,00	0,00	0,00	13,27	13,50	
Hyvinvoinnin ja vapaa- aikapalvelu.hallinto	0,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,39	3,10	
Kirjastopalvelut	5,00	0,00	0,63	0,50	0,00	0,00	0,00	6,13	8,05	
Kulttuuripalvelut	1,20	0,00	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00	1,33	1,20	
Oulujoki-Opisto	4,00	0,00	0,80	0,80	0,00	6,02	0,00	11,62	46,60	
Nuorisopalvelut	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	8,50	
Liikuntapalvelut	7,49	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,49	9,10	
Yhteensä	200,57	39,49	31,68	4,85	0,00	6,02	0,00	282,61	353,95	

* valtionavustuksilla palkattu määräaikainen henkilöstö, joka on osan vuodesta työssä

Tekniset palvelut

Situustaso	HTV								TA 2025 Yhteensä	Hlömäärä TA 2024 Yhteensä
	Vakinainen kokoaika	Määräaik. kokoaika	Vakinainen osa-aika	Määräaik. osa-aika	Vakinainen sivutoimi	Määräaik. sivutoimi	Työllist.			
Hallinto	2,50							2,50	3	
Ateriapalvelut	13,00		1,52	2,97				17,49	18	
Puhtauspalvelut	11,00		1,70					12,70	14	
Tilapalvelut	10,00	2,00	0,54					12,54	14	
Ympäristöpalvelut	4,00							4,00	5	
Kaav. Ja mittauspalvelut	3,00	0,50						3,50	4	
Rakennusvalvonta	1,00	0,50						1,50	1	
Yhteensä	44,5	3	3,76	2,97	0	0	0	54,23	59	

Toimialat yhteensä

Situustaso	Vakinainen kokoaika	Määräaik. kokoaika	Vakinainen osa-aika	Määräaik. osa-aika	Vakinainen sivutoimi	Määräaik. sivutoimi	Työllist.	TA 2025 Yhteensä
Konsernipalvelut	65,00	1,00	151,00	20,50	0,00	0,00	0,85	238,35
Sivistys- ja hyvinvointipalvelu.	200,57	39,49	31,68	4,85	0,00	6,02	0,00	282,61
Tekniset palvelut	44,50	3,00	3,76	2,97	0,00	0,00	0,00	54,23
Yhteensä	310,07	43,49	186,44	28,32	0	6,024	0,85	575,19

1.7 Vuoden 2025 veroprosentit ja verotuloennuste

Muhoksen kunnan tuloveroprosentti vuodelle 2022 oli 22,00. Kuntien vuoden 2023 tuloveroprosenttien määrittämisestä säädettiin Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamista koskevan lain 55 §:n muuttamisesta annetussa laissa (8.7.2022/702) siten, että kuntien oli määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä. Näin ollen Muhoksen kunnan vuoden 2023 tuloveroprosentiksi määräytyi 9,36. Vuoden 2023 tuloveroprosentti ilmoitettiin sadasosan tarkkuudella. 1.1.2023 voimaan tulleen Verotusmenettelylain § 91 a mukaan kunnat ilmoittivat tuloveroprosentin vuodelle 2024 prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. Valtuusto päätti kokouksessaan 30.10.2023 § 47 Muhoksen kunnan tuloveroprosentiksi vuodelle 2024 9,4.

Kiinteistöveroprosentit määrätään laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa prosentin sadasosan tarkkuudella. Aiemman lainsäädännön mukaan maapohjasta maksettiin veroa yleisen kiinteistöveroprosentin mukaan. Vuodelle 2024 maapohjan kiinteistövero eriytettiin yleisestä kiinteistöveroprosentista, ja alaraja korotettiin 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin. Alarajan muutoksen myötä 245 kuntaa mukaan lukien Muhos joutuivat nostamaan maapohjan veroprosenttia vuodelle 2024.

Voimassa olevan kiinteistöverolain (654/1992) mukaan

kunnanvaltuusto määrää veroprosentit seuraavien vaihteluvälien rajoissa (KiintVL 11,12 ja 13 §):

- yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennus 0,93 - 2,00
- yleinen kiinteistöveroprosentti, maapohja 1,30 - 2,00
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41 - 1,00
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93 - 2,00

kunnanvaltuusto voi määrätä veroprosentit seuraavien vaihteluvälien rajoissa (KiintVL 12a, 13a ja 14 §):

- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 2,00 - 6,00
- yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,00 - 2,00
- voimalaitosten veroprosentti 0,93 - 3,10

Valtuusto päätti kokouksessaan 30.10.2023 § 48 Muhoksen kunnan kiinteistöveroprosentit vuodelle 2024 seuraavasti:

- * Yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00 %
- * Maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- * Vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti 0,50 %
- * Muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,00 %
- * Rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti 5,00 %
- * Yleishyödyllisten yhteisön veroprosentti 1,00 %
- * Voimalaitosten veroprosentti 3,10 %.

Valtuusto käsitteli vuoden 2025 tulovero- ja kiinteistöveroprosentteja kokouksessaan 28.10.2024 § 59–60 ja päätti, että Muhoksen kunnan veroprosentit vuodelle 2025 säilyvät vuoden 2024 tasolla.

Päätetyllä veroprosentilla 9,4 kunnallisveron ennustetaan kuitenkin kasvavan vuonna 2025 noin 0,4 milj. euroa. Kasvu johtuu pääasiallisesti siitä, että kunnallisverotuksen efektiivisyyttä lisätään poistamalla tulosta tehtävä ansiotulovähennys ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Samaan aikaan kuntien valtionosuuksien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti.

Tilivuosi, 1000 euroa	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TPE 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos TA 2025 / TPE 2024
Kunnallisvero	29 293	15 898	15 537	15 467	15 900	16 994	17 513	433
Kiinteistövero	4 163	4 386	4 478	4 575	4 553	4 553	4 553	-22
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 498	981	838	743	719	764	805	-24
Verotulot yhteensä	34 954	21 265	20 853	20 785	21 172	22 311	22 871	387
Muutos, 1000 euroa	1 834	-13 689	-412	-68	387	1 139	560	
Muutos, %	5,5 %	-39,2 %	-1,9 %	-2,3 %	1,9 %	5,4 %	2,5 %	

1.8 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalveluiden rahoitukseen. Valtionosuudet tulevat kunnille laskennallisin perustein ja maksetaan kunnalle automaattisesti ilman erillistä hakemusta. Lisäksi kunnille voidaan myöntää hakemuksesta valtionavustuksia. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Kunnan peruspalveluiden valtionosuus maksetaan kunnille osana yhdistettyä valtionosuusmaksatusta jokaisen kuun 11. päivään mennessä.

Rakenteellisesti Suomen valtionosuusjärjestelmä koostuu kahdesta osasta:

- kustannus- ja tarve- erojen tasauksesta
- tulopohjan tasauksesta.

Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen valtionosuusrahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus:

- lukiokoulutukseen
- ammatilliseen koulutukseen
- ammattikorkeakouluille.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta (pidennetty oppivelvollisuus, lisäopetus, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus jne.) ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (kansalaisopistot, museot, teatterit, orkesterit, nuorisotyö jne.).

Kuntien valtionosuudet kasvavat vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, joka rahoitetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta laskennallista menolisäystä vastaavasti. Valtionosuuksien kasvu jää TE-uudistuksen lisärahoitusta pienemmäksi, sillä valtionosuuksiin tehdään samanaikaisesti vuosina 2025–2027 leikkauksia muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi. Valtionosuuksien kasvua hidastavat myös hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027 sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen. Lisäksi verotulomenetysten korvausten vähennys pienentää valtionosuuksia vuonna 2025 tuntuvasti, tosin verotulot kasvavat vastaavasti.

Talousarvion peruspalveluiden valtionosuuksien ennuste pohjautuu Valtiovarainministeriön 9/2024 julkaisemaan ennusteeseen. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta ei ole saatavissa ennakkolaskelmia, ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta on arvioitu Kuntaliiton valtionosuuslaskurin avulla. Vuonna 2025 Muhoksen kunnalle valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 10,7 miljoonaa euroa. Ennusteen mukaan kunnan valtionosuudet kasvavat 0,5 milj. euroa kuluvan vuoden tasosta. Peruspalveluiden valtionosuuksissa kasvu johtuu TE-rahoituksesta, jonka suuruus vuodelle 2025 on 0,9 milj. euroa. Muilta osin peruspalveluiden valtionosuus on edellisvuotta pienempi. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus on arvion mukaan noin 50 tuhatta euroa vuotta 2024 parempi.

Tilivuosi, 1000 euroa	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TPE 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	Muutos TA 2025 / TPE 2024
Peruspalveluiden valtionosuus	16 795	5 145	4 024	4 041	4 961	5 440	5 456	920
Verotuloihin perustuva tasaus	7 994	5 383	4 997	4 997	5 146	5 146	5 146	150
OPH valtionosuus	-9	-54	-250	-205	-150	-150	-150	55
Veromenetysten kompensatio	4 457	1 358	1 366	1 337	714	784	859	-624
Muut valtionosuudet, opisto	-252	0	0	0	0	0	0	0
Valtionosuudet yhteensä	28 984	11 831	10 137	10 170	10 671	11 220	11 311	501
Muutos, 1000 euroa	79	-17 152	-1 694	33	501	549	91	
Muutos, %	0,3 %	-59,2 %	-14,3 %	-14,0 %	4,9 %	5,1 %	0,8 %	

1.9 Kunnan verorahoitus yhteensä

Muhoksen kunnan vero- ja valtionosuusennuste vuosille 2025–2027:

Tilivuosi, 1000 euroa	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TPE 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Verotulot yhteensä	34 954	21 265	20 853	20 785	21 172	22 311	22 871
Muutos, 1000 euroa	1 834	-13 689	-412	-480	387	1 139	560
Muutos %	5,5	-39,2	-1,9	-2,3	1,9	5,4	2,5
Valtionosuudet yhteensä	28 984	11 831	10 137	10 170	10 671	11 220	11 311
Muutos, 1000 euroa	79	-17 152	-1 694	-1 662	501	549	91
Muutos %	0,3	-59,2	-14,3	-14,0	4,9	5,1	0,8
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä	63 937	33 097	30 990	30 955	31 843	33 531	34 182
Muutos, 1000 euroa	1 913	-30 841	-2 107	-2 142	888	1 688	651
Muutos %	3,1	-48,2	-6,4	-6,5	2,9	5,3	1,9

2 MUHOKSEN KUNTASTRATEGIA

2.1 Kuntastrategia

Kuntalain 37 §:n mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määrittellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

2.2 Muhoksen kuntastrategia 2022–2025

Muhoksen kuntastrategia vuosille 2022–2025 hyväksyttiin 15.12.2021. Muhoksen kunnan tavoitteet johdetaan kuntastrategiasta. Strategian poliittisesta ohjauksesta vastaa kunnanhallitus ja operatiivisesta valmistelusta kunnan johtoryhmä.

Kuntastrategiassa on kuvattu kunnan arvot, visio ja missio, strategiset päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet sekä työstetty suunnitelmat niiden toteuttamiseksi. Muhoksen vahvuuksiksi tunnistetaan kunnan sijainti, liikenneyhteydet ja ympäristö. Selkeä vahvuus ovat myös monipuoliset yksityiset ja julkiset palvelut, vaikka palveluvarustusta ei tunneta hyvin. Muuttuvaa toimintaympäristöä palvelee tahto uudistua ja muuttaa toimintatapoja.

Strategiakaudella kehittyviä kilpailutekijöitä ovat kuntayhteistyön laajeneminen halutuksi kehittäjäkumppaniksi, kuntaorganisaation yhtenäisyyden ja itseohjautuvuuden vahvistaminen sekä muutoksen johtaminen, osallistaminen ja viestintä.

Kuntastrategian visio on Kasvua ja hyvinvointia kaupungin kupeessa – Luonnollisesti Muhoksella. Visio asemoi Muhoksen Oulun kaupunkiseudun kehyskunnaksi. Strategia tähtää valinnoillaan kasvuun, vetovoimaan ja laajaan hyvinvointiin. Luonnollisuus viittaa ihmisten keskinäiseen mutkattomuuteen, kestävään kehitykseen ja tasapainoiseen luontosuhteeseen.

Visio konkretisoidaan kolmen strategisen päämäärän avulla siten, että ne kuvaavat sitä tulevaisuutta, joka halutaan saavuttaa. Muhos on vuonna 2025 elinvoimainen ja erottuva, yhteisöllinen ja osallistava sekä arvostava ja mahdollistava.

Elinvoiman tavoitteissa painottuvat investoinnit, yritystoiminnan ja työpaikkojen lisääminen sekä asuntotarjonnan monipuolistaminen. Elinvoimaa synnytetään myös toimintaympäristön tarpeisiin vastaavalla koulutuksella ja omaleimaisella tavalla työllistää. Erottuvuus viittaa kunnan mielikuvan vahvistamiseen ja viestintään.

Yhteisöllinen ja osallistava Muhos tarkoittaa aktiivisia ja osallistuvia kuntalaisia, laadukkaita ja palveluiden käyttäjien tarpeisiin mitoitettuja palveluita, järjestö- ja sidosryhmäyhteistyötä sekä panostamista erityisesti lapsiperheiden arkeen.

Arvostava ja mahdollistava kuntakonserni keskittyy kunnan toimintojen kehittämiseen parantamalla työelämän laatua ja työnantajakuvaa, kuntatalouden tasapainottamiseen, palveluiden siirtämiseen hyvinvointialueelle ja tulevaisuuden kunnan rakentamiseen sekä palveluiden yleiseen digitalisaatioon.

Muhoksen kunnan strategia on tarkoitus päivittää vuoden 2025 aikana.

2.3 Talousarvio ja -suunnitelma

Kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Aiempiä vuosina Muhoksen kunnan talousarvio ja -suunnitelma on laadittu neljäksi vuodeksi (talousarviovuosi ja kolme suunnitelmavuotta). Vuoden 2024 talousarviosta alkaen kunnan talousarvio ja -suunnitelma on laadittu lain määräämälle alarajalle kolmeksi vuodeksi (talousarviovuosi ja kaksi suunnitelmavuotta) johtuen vuosien 2025–2027 merkittävistä muutoksista liittyen TE-uudistukseen, sote-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuuteen sekä kuntien rahoitusjärjestelmän uudistukseen, mitkä vaikeuttavat tulevien vuosien ennustamista merkittävästi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä Muhoksen kunnan taseeseen syntynyt alijäämä saatiin katettua tilinpäätöksessä 2023.

Valtuusto antoi kokouksessaan 17.6.2024 § 39 toimialakohtaisen talousarviovalmistelua ohjaavan alustavan raamin. Raamin pohjana oli vuoden 2024 talousarvio 1.1.-31.5.2024 hyväksytyine muutoksineen sekä hyväksytyjen muutosten vaikutus laskettuna vuositasolla seuraavalle vuodelle, arviot loppuvuoden 2024 kehityksestä sekä Kuntaliiton verotulo- ja valtionosuusennusteet. Vuodelle 2025 raamissa on huomioitu arvio vuoden 2025 palkkojen sopimuskorotusten vaikutuksesta 1 % sekä Kuel-tasausmaksun muutos vuosien 2024–2025 välillä. Ennusteiden pohjalta vuoden 2025 talouden tasapainottamistarpeeksi muotoutui noin 2,1 milj. euroa, mikä jaettiin toimialoille niiden toimintakatteiden suhteessa.

Toimialat valmistelivat talousarvioesityksiä raamin pohjalta, ja lautakunnat käsittelivät ensimmäisen kierroksen talousarvioesityksiä kokouksissaan 3.-8.10.2024. Ensimmäisen käsittelykierroksen jälkeen vuoden 2025 talousarvio oli noin 0,7 milj. euroa alijäämäinen, ja suunnitelmakauden tasapainotustarve taseeseen kertyneet ylijäämät huomioiden noin 1,0 milj. euroa. Talousarvioesityksiä ja mahdollisia säästötoimenpiteitä käsiteltiin valtuustoseminaarissa 9.-10.10.2024. Kunnanhallitus antoi valtuustoseminaarin jälkeen kokouksessaan 21.10.2024 § 251 päivitetyn raamin talousarvion jatkovalmistelua ohjaavana. Raamissa asetettu tavoite oli päästä nollatulokseen (+34.310 euroa).

Toisen kierroksen talousarvioesitykset ovat olleet lautakuntien käsittelyssä 5.-18.11.2024 ja kunnanhallitus on käsitellyt talousarviota kokouksessaan 26.11.2024. Toisen kierroksen lautakunta- ja kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen Muhoksen kunnan vuoden 2025 talousarvio on 399.187 euroa alijäämäinen. Taloussuunnitelmakausi on alijäämäinen, ja hyödyntää vuoden 2023 tilinpäätöksen kertyneitä ylijäämiä. Taloussuunnitelmakauden alijäämäisyys aiheuttaa painetta tulevien vuosien talouden suunnittelulle ja lisäsäästöjen hakemiselle.

Ulkoinen	TP 2023	TA 2024 (muut.) **)	Raami 2025	KH	Ero
Konsernipalvelut yhteensä					
Toimintatuotot	18 117 982	18 663 847	18 830 647	19 466 968	636 321
Toimintakulut	-21 763 369	-23 045 767	-23 704 712	-24 256 801	-552 089
Toimintakate	-3 645 387	-4 381 920	-4 874 065	-4 789 833	84 232
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut yhteensä					
Toimintatuotot	1 610 353	1 464 544	1 448 961	1 294 728	-154 233
Toimintakulut	-18 693 584	-18 661 931	-18 526 107	-18 869 132	-343 025
Toimintakate	-17 083 231	-17 197 387	-17 077 146	-17 574 405	-497 258
Tekniset palvelut yhteensä					
Toimintatuotot *)	3 330 593	3 447 611	3 422 304	3 328 758	-93 546
Toimintakulut	-8 397 518	-8 345 091	-8 144 424	-8 136 512	7 912
Toimintakate	-5 066 925	-4 897 480	-4 722 120	-4 807 754	-85 634
Koko kunta yhteensä					
Toimintatuotot	23 058 928	23 576 002	23 701 912	24 090 454	388 542
Toimintakulut	-48 854 481	-50 052 789	-50 375 243	-51 262 445	-887 202
Toimintakate	-25 795 553	-26 476 786	-26 673 331	-27 171 991	-498 660
Verotulot	21 265 247	20 853 000	21 172 000	21 172 000	0
Valtionosuudet	11 831 377	10 137 018	10 665 484	10 670 744	5 260
Rahoitustuotot ja -kulut	-489 535	-680 111	-880 500	-780 500	100 000
Vuosikate	6 811 537	3 833 121	4 283 653	3 890 253	-393 400
Poistot ja poistoero	-3 965 983	-4 060 142	-4 249 343	-4 289 440	-40 097
Tilikauden yli-/alijäämä	2 845 554	-227 022	34 310	-399 187	-433 497

* Toimintatuotot TP 2023 sis. Valmistus omaan käyttöön

** Valtuuston hyväksymät muutokset 25.11.2024 saakka

2.4 Talouden tasapainotus

Muhoksen kunnan vuoden 2020 tilinpäätös oli 3,4 milj. euroa alijäämäinen. Tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä päätettiin käynnistää talouden tasapainotusohjelman valmistelu vuosille 2022–2025 ottaen huomioon kuntalain mukainen alijäämän kattamisvelvollisuus. Toimenpiteiden valmistelu perustui aiemmin tehtyjen tasapainotusohjelmien (KV 26.8.2019 § 54, KV 29.2.2016 § 9 ja KV27.1.2014 § 4) esityksiin ja kunnanvaltuuston 28.6.2021 päätökseen kouluverkosta. Tasapainotusohjelman toimenpiteiden sekä vuonna 2021 kunnalle myönnetyn harkinnanvaraisen valtionosuuden myötä kunnan taloutta saatiin tervehdytettyä. Vuoden 2023 tilinpäätös oli 2.845.554,22 euroa ylijäämäinen, ja kertyneet alijäämät saatiin katettua. Tilinpäätöksessä 2023 taseeseen jäi ylijäämää 1.996.341,68 euroa. Alijäämien kattamisvelvollisuuden tultua täytetyksi, ja koska tasapainotusohjelman toimenpiteet oli pääasiassa toteutettu tai olosuhteet olivat muuttuneet niin, että toimenpiteitä ei ole mahdollista toteuttaa, todettiin tasapainotusohjelma päättyneeksi ja loppuun raportoiduksi tilinpäätöksen 2023 hyväksymisen yhteydessä.

Vuoden 2024 talousarvio laadittiin 56.388 euroa ylijäämäiseksi, mutta on valtuustossa 25.11.2024 mennessä hyväksytyjen muutospäätösten myötä 227.022 euroa alijäämäinen. Vuoden 2025 talousarvion laadinnan tavoitteena on ollut päästä nollatulokseen, mutta talousarvio on 399.187 euroa alijäämäinen. Lautakunnat ovat valmistelleet ja sisällyttäneet talousarvioesityksiinsä talouden tasapainottamisen toimenpiteitä, jotka on esitetty yhteenvetona alla olevassa taulukossa.

Toimenpide / toimiala	TA 2025		
Konsernipalvelut			
Työterveys	50 000		
Seudullinen joukkoliikenne	40 000		
Keskustoimisto, eläköitymiset	50 000		
Kirjanpito	40 000		
IT-ohjelmat	18 500		
Henkilöstöedut, majoitus ja ravitsemuspalvelut	20 000		
Tervahiito	4 000		
Lomituksen hallinto; henkilöstö + muut	56 000		
Konsernipalvelut yhteensä	278 500		
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	TA 2025	Vaikutus 2026	Vaikutus yht. vuositasolla
Opetus- ja kasvat			
<i>Varhaiskasvatus</i>			
Yksityisen hoidon tuen vähennys	30 000		30 000
Perhepäivähoitajat -3,5	117 445		117 445
Tenavat ryhmäpehepäiväkodin lakkautus, henkilöstökulut 5kk	87 959	62 828	150 787
<i>Perusopetus</i>			
Opetus ja kulttuuripalvelut (koulutus)	23 360		23 360
Huovila, määräaikainen koulunkäynninohjaaja 5kk	6 850	6 850	13 700
Hyrkki, alueellinen pienluokka koulunkäynninohjaaja 5 kk	11 561	16 185	27 746
Hyrkki, koulunkäynninohjaaja	20 565	6 855	27 420
Kirkonkylä, koulunkäynninohjaaja	7 245	-7 245	0
Kirkonkylä, alueellinen pienluokka koulunkäynninohjaaja 5 kk	13 674	-13 674	0
Laitasaari, koulunkäynninohjaaja	8 222	8 222	16 444
Yläkoulu, koulunkäynninohjaaja	10 477	10 477	20 954
Yleisopetuksen koulunkäynninohjaajien luontaisedut	21 245		21 245
Uimahallikuljetukset	12 150	-12 150	0
Kouluikunnan määrärahat	5 000		5 000
Kirkonkylä, luokanopettaja 1.lk	24 185	33 859	58 044
Kirkonkylä, esiluokanopettaja	17 040	23 424	40 464
Huovila, esiluokanopettaja	17 437	24 412	41 849
Huovilan koulun tuntikehysvähennys 5kk 2,5h	1 562	2 188	3 750
Korivaaran koulun tuntikehysvähennys 5kk 3h	1 875	2 625	4 500
Perusopetus muu materiaali -10%	5 380		5 380
Perusopetus toimisto- ja koulutarvikkeet -10 %	5 142		5 142
Perusopetus Näppistaituri-ohjelmiston lakkautus	1 751		1 751
<i>Lukio</i>			
Lukio kuljetusmäärärahojen vähennys	1 500		1 500
Lukion kurssien vähennys 10 kurssia	10 600		10 600
Lukion opiskelijoiden kuulokkeet, poistetaan talousarviosta	1 950		1 950
Lukion oppikirjat, määrärahojen vähennys	9 444		9 444
Lukion toimisto- ja koulutarvikkeet -10%	666		666
Lukion muu materiaali - 10 %	325		325
Opetus ja kasvat	474 610	164 856	639 466
Hyvinvointi ja vapaa-aika			
Kirjaston kirjallisuuden määrärahojen vähennys	18 000		18 000
Kirjasto, matkustus- ja kuljetuspalvelut (ta2024 3 500 €)	1 000		1 000
Kirjasto, muut palvelut (ta2024 5 000€)	1 500		1 500
Harkinnan varaiset avustukset, määrärahojen vähennys	10 000		10 000
Uimahallin maksutuottojen kasvu, hintojen korotus 1.1.25 alk	15 000		15 000
Jäähallin vuokrien kasvu + 20 % 1.8.2025 alk.	10 000	10 000	20 000
Liikuntasalien käyttömaksujen korotus +10 % 1.8.2025 alk.	1 900	1 900	3 800
Elokuvaesitysten lipputulot auditorio	15 000		15 000
Kulttuuri, opetus- ja kulttuuripalvelut (ta2024 11 700 €)	4 300		4 300
Kulttuuri, matkustus- ja kuljetuspalvelut (ta2024 3000€)	1 000		1 000
Painatukset ja ilmoitukset Opiston hallinto (ta2024 2900 €)	1 700		1 700
Hyvinvointi ja vapaa-aika yhteensä	79 400	11 900	91 300
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut yhteensä	554 010	176 756	730 766
<i>Sivistys- ja hyvinvointipalveluissa osa säästöistä pystytään toteuttamaan vuonna 2025 vain syyslukukauden osalta. Tämän vuoksi taulukossa on esitetty säästötoimenpiteen vaikutus talousarviovuonna 2025, toimenpiteen lisäsäästövaikutus/kulun palautuminen vuonna 2026 sekä säästötoimenpiteen vaikutus vuositasolla.</i>			
Tekniset palvelut	TA 2025		
Puhtauspalveluiden päällikköresurssin poissaolo hoitaminen sisäisin järjestelyin	10 000		
Nurmialueiden hoidosta vähennetään yksi 6 kk määräaikainen työntekijä	15 000		
Tilapalveluista eläköityy yksi RAM, korvataan ostopalveluilla	0		
Ateriapalveluiden tuotannon ohjauksjärjestelmän muutos	8 000		
Ateriapalveluiden omavalvontajärjestelmän vaihdos	1 000		
Mittauspalveluiden kolmannen mittajaan tehtävää ei täytetä vuonna 2025	40 000		
Mittauspalveluiden kahta määräaikaista metsuria ei palkata ja korvataan ostopalveluilla ja oppilaitosyhteistyöllä	10 000		
Mittauspalveluiden toinen harjoittelijapaikka jätetään pois	10 000		
Kahden tilapalveluiden kunnossapitotyöntekijän henkilöstökulujen budjetointi INV./valmistus omaan käyttöön	67 000		
Lohkomiskustannusten taksan tarkastus	5 000		
Taajaman istutusalueiden hoidosta vähentäminen 50 %	35 000		
Tekniset palvelut yhteensä	201 000		
KAIKKI YHTEENSÄ	1 033 510	176 756	1 210 266

3 TALOUSARVION SITOVUUS

3.1 Tavoitteiden sitovuus

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset. Tavoitteet asetetaan valtuusto- ja lautakuntatasolle.

3.2 Rahamääräisten erien sitovuus

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimitelille antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen.

Toimitelillä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimitelin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahan siirrosta sitovuustasojen välillä päättää valtuusto ja sitovuustason/toimintojen sisällä muutoksista päättävät lautakunnat (konsernipalveluiden osalta kunnanhallitus).

Lautakunnat määrittelevät omat tarkemmat toimintotasoiset sitovuustasot. Valtuusto vahvistaa talousarvion yhteydessä toimintojen sitovat bruttoperiaatteen mukaiset tulo- ja menoarviot (euromääräiset). **Poikkeuksen meno- ja tuloarviositovuuteen ovat ateriapalvelut, puhtauspalvelut, Oulujoki-Opisto ja lomituspalvelut, jotka ovat nettobudjetissa.**

Valtuuston nähden sitovat erät ovat bruttoperiaatteen mukaan toimintatuotot yhteensä sekä toimintamenot yhteensä. Nettoperiaatteen mukaan valtuuston nähden sitovaa on toimintakate. Poistot ja laskennalliset erät eivät ole valtuuston nähden sitovia.

Sitovuustasot valtuustoon nähden toimialoittain (hallintokunnittain) on esitetty talousarvion luvussa 4.

Projektien määrärahat on budjetoitu konsernipalveluiden alle tulosalueelle konsernihallinto. Projektisuunnitelmat ja kustannusarviot on ennen projektien aloittamista käsiteltävä hallintosäännön mukaan. Projekteille tulee aina perustaa oma projektinumero projektin talouden seuranta ja raportointia varten. Muutkin toimialat (hallintokunnat) voivat talousarvion puitteissa perustaa projekteja, jotka liittyvät suoraan oman toiminnan kehittämiseen. Muiden toimialojen (hallintokuntien) hankkeet on sijoitettava keskitetysti oman hallinnon sitovuustasolle.

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuuston nähden sitovat tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu hallintokunnille. Seuraavat erät ovat sitovia: Verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot - ja menot, satunnaiset erät sekä tilinpäätössiirrot.

Rahoitusosassa valtuuston nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset.

Investointiosassa valtuustoon nähden sitovia ovat kaikki yksittäiset hankkeet, jotka on lueteltu tässä asiakirjassa. Valtuustoon nähden sitovaa on vuoden 2025 investoinnit, hankkeen kokonaisarvo sekä hankkeen tarkoitus/tavoitteet. Investointiosassa on kohteittain määritelty vastuullinen hallintokunta /lautakunta/viranhaltija.

Talouskatsaus käsitellään jokaisen kuukauden jälkeen ao. lautakunnassa ja kunnanhallituksessa. Osavuosikatsaus laaditaan huhtikuun ja elokuun toteuman jälkeen. Osavuosikatsaus käsitellään lautakuntien ja kunnanhallituksen lisäksi valtuustossa. Kvartaalikatsaukset tuodaan valtuustolle tiedoksi.

Valtuustolle raportoidaan sitovuustasoittain.

4 KÄYTTÖTALOUS

Toimialat yhteensä ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

Toimiala	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	29 675 584	31 453 887	32 204 252	750 365	2,39
Toimintakulut	-55 589 638	-57 930 673	-59 443 691	-1 513 018	2,61
Toimintakate	-25 795 553	-26 476 786	-27 239 439	-762 653	2,88
Suunnitelman muk.poistot	-3 935 523	-4 060 142	-4 289 440	-229 298	5,65
Kertaluonteiset poistot	-51 976	0	0	0	
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	21 516	0	0	0	
Laskennalliset erät	0	0	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-29 761 535	-30 536 928	-31 528 879	-991 951	3,25
Konsernipalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	18 141 308	18 663 847	19 466 968	803 121	4,30
Toimintakulut	-21 922 944	-23 245 773	-24 444 761	-1 198 988	5,16
Toimintakate	-3 781 636	-4 581 926	-4 977 793	-395 867	8,64
Suunnitelman muk.poistot	-97 762	-85 437	-84 480	957	-1,12
Laskennalliset erät	1 021 595	1 536 193	1 351 818	-184 375	-12,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 857 803	-3 131 171	-3 710 456	-579 285	18,50
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	1 687 507	1 552 324	1 369 878	-182 446	-11,75
Toimintakulut	-24 591 574	-25 729 572	-26 204 142	-474 570	1,84
Toimintakate	-22 904 067	-24 177 248	-24 834 264	-657 017	2,72
Suunnitelman muk.poistot	-302 881	-206 892	-246 927	-40 035	19,35
Laskennalliset erät	-691 599	-1 142 361	-1 019 373	122 988	-10,77
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-23 898 546	-25 526 501	-26 100 564	-574 064	2,25
Opetus ja kasvat	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	1 369 060	1 209 250	999 070	-210 180	-17,38
Toimintakulut	-22 110 421	-22 916 141	-23 374 775	-458 634	2,00
Toimintakate	-20 741 361	-21 706 891	-22 375 706	-668 815	3,08
Suunnitelman muk.poistot	-196 605	-95 686	-91 630	4 056	-4,24
Laskennalliset erät	-621 087	-1 017 199	-907 621	109 578	-10,77
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-21 559 053	-22 819 776	-23 374 957	-555 181	2,43
Hyvinvointi ja vapaa-aika	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	318 448	343 074	370 808	27 734	8,08
Toimintakulut	-2 481 154	-2 813 431	-2 829 367	-15 936	0,57
Toimintakate	-2 162 706	-2 470 357	-2 458 559	11 798	-0,48
Suunnitelman muk.poistot	-106 275	-111 206	-155 297	-44 091	39,65
Laskennalliset erät	-70 512	-125 162	-111 751	13 410	-10,71
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 339 494	-2 706 725	-2 725 607	-18 882	0,70
Tekniset palvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	9 846 768	11 237 716	11 367 407	129 690	1,15
Toimintakulut	-9 075 110	-8 955 328	-8 794 788	160 540	-1,79
Toimintakate	890 160	2 282 389	2 640 067	357 678	15,67
Suunnitelman muk.poistot	-3 534 880	-3 767 813	-3 958 032	-190 219	5,05
Kertaluonteiset poistot	-51 976	0	0	0	
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	21 516	0	0	0	
Laskennalliset erät	-329 996	-393 832	-332 445	61 387	-15,59
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 005 175	-1 879 256	-1 650 410	228 846	-12,18

Konsernipalvelut ei ole vertailukelpoinen TP 2023 ja TA 2024 kanssa TE-uudistuksen vuoksi.

4.1 Konsernipalvelut

Konsernipalvelut on esitetty seuraavissa taulukoissa kokonaisuutena tiliryhmittäin. Taulukoissa vuodet 2023–2024 eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2025 kanssa. Vertailtavuuteen vaikuttavat kunnan uudet työllistämisen ja kotoutumisen tehtävät.

Konsernipalvelut tiliryhmittäin ulkoiset					
	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	18 117 982	18 663 847	19 466 968	803 121	4,30
Myyntituotot	15 321 493	16 035 787	16 838 498	802 711	5,01
Maksutuotot	2 168 747	2 113 850	2 156 470	42 620	2,02
Tuet ja avustukset	200 578	342 110	272 000	-70 110	-20,49
Vuokratuotot	4 609	3 100	3 000	-100	-3,23
Muut tuotot	422 554	169 000	197 000	28 000	16,57
TOIMINTAKULUT	-21 763 369	-23 045 767	-24 256 801	-1 211 033	5,25
Henkilöstökulut	-13 922 040	-15 029 541	-15 285 746	-256 204	1,70
Palkat ja palkkiot	-11 148 275	-12 147 371	-12 353 372	-206 000	1,70
Henkilösivukulut	-2 773 765	-2 882 170	-2 932 374	-50 204	1,74
Eläkekulut	-2 094 873	-2 368 229	-2 347 264	20 965	-0,89
Muut henkilösivukulut	-678 892	-513 941	-585 110	-71 169	13,85
Palvelujen ostot	-4 881 896	-5 156 552	-6 087 593	-931 041	18,06
Asiakaspalvelujen ostot	-367 896	-1 100	0	1 100	-100,00
Muiden palvelujen ostot	-4 514 000	-5 155 452	-6 121 544	-966 092	18,74
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-266 438	-215 880	-179 050	36 830	-17,06
Avustukset	-2 471 720	-2 154 100	-2 457 000	-302 900	14,06
Muut toimintakulut	-221 274	-489 694	-247 412	242 282	-49,48
Vuokrat	-122 722	-109 900	-109 812	88	-0,08
Muut toimintakulut	-98 553	-379 794	-137 600	242 194	-63,77
TOIMINTAKATE	-3 645 387	-4 381 920	-4 789 833	-407 912	9,31
Suunnitelman muk.poistot	-97 762	-85 437	-84 480	957	-1,12
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 743 149	-4 467 357	-4 874 313	-406 956	9,11

Konsernipalvelut tiliryhmittäin ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

Konsernipalvelut tiliryhmittäin U+S+V					
	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	18 141 308	18 663 847	19 466 968	803 121	4,30
Myyntituotot	15 321 493	16 035 787	16 838 498	802 711	5,01
Maksutuotot	2 168 747	2 113 850	2 156 470	42 620	2,02
Tuet ja avustukset	200 578	342 110	272 000	-70 110	-20,49
Vuokratuotot	4 609	3 100	3 000	-100	-3,23
Muut tuotot	445 880	169 000	197 000	28 000	16,57
TOIMINTAKULUT	-21 922 944	-23 245 773	-24 444 761	-1 198 987	5,16
Henkilöstökulut	-13 922 040	-15 029 541	-15 285 746	-256 204	1,70
Palkat ja palkkiot	-11 148 275	-12 147 371	-12 353 372	-206 000	1,70
Henkilösivukulut	-2 773 765	-2 882 170	-2 932 374	-50 204	1,74
Eläkekulut	-2 094 873	-2 368 229	-2 347 264	20 965	-0,89
Muut henkilösivukulut	-678 892	-513 941	-585 110	-71 169	13,85
Palvelujen ostot	-4 904 050	-5 171 149	-6 100 163	-929 014	17,97
Asiakaspalvelujen ostot	-367 896	-1 100	0	1 100	-100,00
Muiden palvelujen ostot	-4 536 153	-5 170 049	-6 134 114	-964 066	18,65
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-280 321	-215 880	-179 050	36 830	-17,06
Avustukset	-2 471 720	-2 154 100	-2 457 000	-302 900	14,06
Muut toimintakulut	-344 813	-675 103	-422 802	252 301	-37,37
Vuokrat	-246 260	-295 309	-285 202	10 107	-3,42
Muut toimintakulut	-98 553	-379 794	-137 600	242 194	-63,77
TOIMINTAKATE	-3 781 636	-4 581 926	-4 977 793	-395 866	8,64
Suunn. mukaiset poistot	-97 762	-85 437	-84 480	957	-1,12
Laksennalliset erät	1 021 595	1 536 193	1 351 818	-184 375	-12,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 857 803	-3 131 171	-3 710 456	-579 286	18,50

Konsernipalvelut sitovuustasoittain ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

Konsernipalvelut sitovuustasoittain U+S+V					
	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Konsernipalvelut yhteensä					
Toimintatuotot	18 141 308	18 663 847	19 466 968	803 121	4,30
Toimintakulut	-21 922 944	-23 245 773	-24 444 761	-1 198 988	5,16
Toimintakate	-3 781 636	-4 581 926	-4 977 793	-395 867	8,64
Suunnitelman muk.poistot	-97 762	-85 437	-84 480	957	-1,12
Laskennalliset erät	1 021 595	1 536 193	1 351 818	-184 375	-12,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 857 803	-3 131 171	-3 710 456	-579 285	18,50
Vaalit					
Toimintatuotot	15 295	27 000	8 800	-18 200	-67,41
Toimintakulut	-25 581	-58 924	-24 162	34 762	-58,99
Toimintakate	-10 285	-31 924	-15 362	16 562	-51,88
Laskennalliset erät	0	-2 653	-963	1 690	-63,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-10 285	-34 577	-16 325	18 252	-52,79
Tarkastuslautakunta					
Toimintatuotot	-20 934	-33 912	-28 886	5 026	-14,82
Toimintakulut	-20 934	-33 912	-28 886	5 026	-14,82
Toimintakate	-2 440	-1 529	-1 145	384	-25,12
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-23 374	-35 441	-30 031	5 410	-15,27
Konsernihallinto					
Toimintatuotot	187 093	152 000	180 000	28 000	18,42
Toimintakulut	-1 717 607	-2 045 270	-3 780 861	-1 735 591	84,86
Toimintakate	-1 530 514	-1 893 270	-3 600 861	-1 707 591	90,19
Suunnitelman muk.poistot	-85 178	-77 097	-75 217	1 880	-2,44
Laskennalliset erät	-121 032	7 981	-52 209	-60 190	-754,14
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 736 724	-1 962 386	-3 728 287	-1 765 901	89,99
Hallintopalvelut					
Toimintatuotot	135 690	159 210	198 000	38 790	24,36
Toimintakulut	-2 357 044	-2 569 994	-1 632 545	937 449	-36,48
Toimintakate	-2 221 354	-2 410 784	-1 434 545	976 239	-40,49
Suunnitelman muk.poistot	-12 311	-8 294	-9 263	-969	11,69
Laskennalliset erät	1 195 085	1 398 806	1 443 355	44 548	3,18
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 038 580	-1 020 272	-454	1 019 818	-99,96
Lomituspalvelut					
Toimintatuotot	17 704 631	18 215 637	19 080 168	864 531	4,75
Toimintakulut	-17 273 675	-17 981 315	-18 978 307	-996 992	5,54
Toimintakate	430 956	234 322	101 861	-132 461	-56,53
Suunnitelman muk.poistot	-273	-46	0	46	-100,00
Laskennalliset erät	-3 416	-42 604	-37 220	5 384	-12,64
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	427 267	191 672	64 641	-127 031	-66,28

Taulukossa vuodet 2023–2024 eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia vuoden 2025 kanssa. Vertailtavuuteen vaikuttavat kunnan uudet työllistämisen ja kotoutumisen tehtävät sekä näiden tehtävien vuoksi tehdyt muutokset konsernipalveluiden organisaatioon.

Konsernipalvelujen kohdalla on tehty oleellisia muutoksia vuoden 2024 talousarvioon verrattuna. Muutokset perustuvat konsernipalveluiden organisaatiomuutokseen, joka astuu voimaan 1.1.2025. Tähän liittyvät muutokset ovat:

1. Kunnanjohtaja-toimintayksikön nimi muuttuu muotoon Elinkeinopalvelut ja kehittäminen.
2. Hallintojohtajan, hallintopäällikön sekä henkilöstöpäällikön virkojen ja tehtävien järjestelyt valmistellaan hallintosääntöön niin, että ne tulevat voimaan 1.6.2025 alkaen.
3. Kunnan työllistämisen tehtävien kokonaisuus keskitetään Konsernihallinto-tulosalueelle toimintayksikköön Työllisyyspalvelut.
4. Uusia kotoutumisen tehtäviä varten perustetaan toimintayksikkö Kotoutumispalvelut.
5. Maaseutupalvelut - ja ympäristöpalvelut tulosalueet lakkautetaan ja ao. palvelut siirretään tulosalueelle Konsernihallinto uuden perustettavan toimintayksikön Kunnallinen yhteistyö alaisuuteen.
6. Työterveyspalvelut- tulosalue lakkautetaan ja ao. palvelu siirretään Hallintopalvelut-tulosyksikön toimintayksikköön Henkilöstöpalvelut.

Talousarviossa valtuuston asettamien sitovuustasojen määrä on laskenut kahdeksasta viiteen. Lisäksi valmistelun yhteydessä on tehty tilitason tarkennuksia eri kustannuspaikoille.

VAALIT

Talousarviovuonna järjestetään alue- ja kuntavaalit yhtä aikaa 13.4.2025. Vaalien ennakkoäänestys toteutetaan 2.-8.4.2025. Vaalien järjestelyissä noudatetaan vaalilainsäädännön ja oikeusministeriön ohjeistusta. Suunnitelmavuonna 2026 ei ole säännönmukaisia vaaleja järjestettävänä. Suunnitelmavuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit 18.4.2027.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunta suorittaa kuntalain mukaan sille kuuluvia tehtäviä.

KONSERNIHALLINTO

Palvelussuunnitelman kuvaus

Konsernihallinnon tehtäviin kuuluu työllisyyden ja elinvoiman kehittäminen ja siihen sisältyvät seuraavat toimintayksiköt: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, elinkeinopalvelut ja kehittäminen, muu keskushallinto, työllisyyspalvelut, kotoutumispalvelut sekä kunnallinen yhteistyö.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet:

- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen sekä henkilöstöohjelman täytäntöönpanojen edistäminen
- kuntastrategian laatiminen
- kunnan palveluverkkoselvityksen tekeminen ennen sote-kiinteistöjen yhtiöittämistä
- kunnan valmiussuunnitelmien uudistaminen
- työllisyydenhoidon toimenpiteiden käynnistäminen osana Oulun seudun työllisyysaluetta

Kunnanjohtaja on vastuullinen viranhaltija **elinkeinopalvelut ja kehittäminen -toimintayksikössä**. Toimintayksikköön sisältyvät mm. elinkeinopalvelut ja kehittäminen, markkinointi ja ylikunnallinen Geopark -toiminta.

Perustettavien ja alkuvaiheen yritysten palvelut hankitaan ostopalveluna Oulun seudun Uusyrittäjäkeskuksesta. Humanpolis Oy:ltä hankitaan pääasiassa Rokua Geopark, matkailun markkinointiin ja kehittämiseen sekä Oulujokilaakson kuntien yhteistoimintaan liittyviä palveluita. Humanpolis toteuttaa myös alueellista hanketoimintaa. Rokua Geopark -toimintaan on varattu sopimuksen mukainen vuosittainen määräraha 65 500 euroa ja Humanpolis Oy:n hallintoon 20 000 euroa.

Kunnanhallitus on hyväksynyt elinvoimaohjelman elokuussa 2023. Ohjelman eri osa-alueille laaditaan mittarit, jotta ohjelman toteutumista voidaan seurata. Ohjelman seurannasta vastaa elinkeinöpäällikkö ja hän raportoi kunnanjohtajalle sekä elinvoima- ja konsernijaostolle.

Kunnan viestintä perustuu markkinointisuunnitelmaan. Tarkemmat toimenpiteet ja kustannusarviot esitetään vuosikellona. Markkinointi-kustannuspaikan toimenpiteitä ovat mm. viestintä eri kanavissa, messut ja tapahtumat, markkinointituotteet sekä kulttuurin ja urheilun sponsorointi. Kustannuksista karsittu vuodelle 2025 Tervahiihto. Toimenpanosta ja koordinaatiosta vastaa viestintäpäällikkö.

Henkilöstöhallinto-kustannuspaikka sisältää henkilöstöpäällikön palkkakulut. Lisäksi palkkahallinnon kuluja ovat Monetralta tehtävät ostopalvelut eri kustannuspaikalla hallintopalveluissa.

Konsernihallinnon kehittämisprojekteja rahoitetaan mm. kansallisista ja EU:n rahoitusohjelmista sekä Oulun seudun Leader-toiminnan kautta. Projektien omarahoitus osoitetaan kunnan talousarviosta. Projektitoimintaan on varattu talousarviossa seuraavat määrärahat:

Projektin nimi ja projektinumero	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
1003 Projektit uudet (jatkuva)	30 000	30 000	30 000	30 000
1002 Leader-toiminta (jatkuva)	40 000	40 000	40 000	40 000
1007 Kaupunkiseudun työllistämishanke	134 254			
1012 Oulujokilaakson uudistuvat retkeilyreitit	15 000			
1022 Muhos Biopark (2023-2025)	24 434	18 090	0	0
1023 Oulunseudun lentoliikenteen kehittämishanke (2024-2026)	17 764	17 764	17 764	0
1024 Kiva-hanke (2023-2025)	450	450	0	0
1025 Kiertola-hanke (2023-2025)	4 400	6 000	0	0
1026 Arvovesi2-hanke (2023-2024), koordinaatio 2025-2027	1000	6000	6000	6000
1027 Oulujokilaakson matkailu25-26	0	8350	8 350	0
Yhteensä	267 302	126 654	102 114	76 000

Näiden lisäksi on projekteja, joihin kunnan maksuosuus katetaan omana työnä.

Uudet projektit kustannuspaikalle on varattu talousarviovuoden aikana käynnistyvien hankkeiden kunnan omarahoitusosuudet ilman vielä olemassa olevia sitoumuksia. Projektimäärärahat on pääosin budjetoitu konsernihallinnon toimialan kohtaan kunnanhallituksen projektit. Projektisuunnitelmat ja kustannusarviot on ennen projektien aloittamista käsiteltävä ko. toimielimissä. Jokaiselle projektille perustetaan projektinumero talouden seurannan ja raportoinnin tueksi rahoittajalle. Päätyneen projektin raportoinnista rahoittajalle rahoituspäätöksen mukaisesti vastaa projektin nimetty vastuhenkilö. Myös muut toimialat voivat talousarvion puitteissa perustaa projekteja, jotka liittyvät toiminnan kehittämiseen. Muiden toimialojen hankkeet on sijoitettava keskitetysti kyseisen hallinnon sitovuustasolle.

Elinvoima- ja konsernijaosto

Kunnanhallituksen nimeämänä toimii elinvoima- ja konsernijaosto, jolle on määrätty hallintosäännön mukainen toimivalta. Konsernijaosto osallistuu hallintosäännössä määrättyjen asioiden lisäksi tarpeen mukaan muiden asioiden valmisteluvaiheeseen käyden näistä keskustelua. Tähän voi liittyä myös keskusteluja eri osapuolten kesken. Kunnanhallitus voi delegoida jaostolle erilisillä päätöksillä valmistelutehtäviä liittyen talouden tasapainotukseen, kuntastrategiaan (valmistelu ja seuranta) ja kunnan edunvalvontaan.

Työllisyyspalvelut ja Kotoutumispalvelut

Muhos oli mukana Oulun seudun työllisyyden kuntakokeilussa. Kokeilu on käynnistynyt keväällä 2021 ja päättyy vuonna 2024. Vuoden 2025 alusta työllistämisen ja elinkeinopalvelujen järjestämisen perusteet muuttuvat ja kuntien tehtävät kasvavat. Tähän liittyen ovat kunnat hyväksyneet yhteistoimintasopimuksen Oulun seudun työllisyysalueesta. Sopimuksella sopijapuolet ovat sitoutuneet toteuttamaan yhdessä Oulun työllisyysalueena julkisia työvoimapalveluita ja niihin liittyviä tehtäviä 1.1.2025 alkaen. Vastuukuntana on Oulun kaupunki. Muutoksen myötä Muhoksen kunnalle siirtyy 4 työntekijää vuoden aikana liikkeenluovutuksella työllisyydenhoitoon. Toiminnan organisointi valmistellaan syksyn 2024 aikana.

Työllisyyden ja kotoutumisen uudet tehtävät on vuoden 2025 talousarviossa jaettu kahteen toimintayksikköön: Työllisyyspalvelut ja Kotoutumispalvelut. Näiden palvelujen määrärahoissa on

tapahtunut merkittäviä muutoksia verrattuna vuoden 2024 talousarvioon. Määrärahoja on korotettu te-palvelujen siirtyessä kuntien vastuulle vuoden 2025 alussa. Lisäksi palkkatukityöllistämisen määrärahat on keskitetty Työllisyyspalvelut Muhos -kustannuspaikalle. Kustannuspaikalle keskistetyksi budjetoidut määrärahat siirretään vuoden aikana niille kustannuspaikoille, joilla toimintaa järjestetään. Kunnan ja Nuorten Ystävät ry:n puitesopimuksen jatko vuosille 2025-2026 on hyväksytty valtuustossa 25.11.2024 § 71.

Nuorten kesätyöllistämisenä on käytössä nuorten kesätyöseteliavustus yrityksiin työllistymisen tueksi ja kunnan kesätyöpaikkoja tarjotaan noin 70 nuorelle vuonna 2025.

Kunnallinen yhteistyö

Kunnallisen yhteistyön -toimintayksikköön on keskitetty määrärahoja kustannuspaikoille: maaseutupalvelut, ympäristötoimi ja seudullinen joukkoliikenne.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalveluiden osalta on Tyrnävän kunta toiminut isäntäkuntana palveluiden tuotannossa vuoden 2013 alusta. Muhoksen kunnassa työskentelevä maaseutuasiamies toimii Tyrnävän kunnan palveluksessa. Palvelutaso pidetään kunnassa vakiintuneella tasolla.

Ympäristötoimi

Kustannuspaikan alla ovat aiemmat ympäristöterveydenhuollon kustannuspaikat (eläinlääkintähuolto, terveysvalvonta ja ympäristönsuojelu).

Seudullinen joukkoliikenne

Oulun seudun joukkoliikenteen kustannusjakoselvitys ja päivitetty sopimus on tehty alueen kuntien yhteisellä päätöksellä syksyllä 2020. Muhoksella uuden kustannusjaon mukainen laskutus vuonna 2025 on yhteensä 300 000 euroa ja osuus valtionavustuksesta 15 000 €.

Muhoksen kunta toteuttaa Tyrnävän kunnan kanssa yhteistyösopimusta oppilaskuljetuksista. Kuljetukset palvelevat OSAO:n, Luovin, Muhoksen lukion, yläkoulun ja Muhoksen Korivaaran koulun oppilaita. Kuljetuskustannuksista laaditaan sopimus, jonka kustannus määräytyy kuljetukseen osallistuvien henkilöiden määrän suhteen. Vuodelle 2025 on varauduttu noin 20 000 euron määrärahalla (10 kk, alv 0 %).

HALLINTOPALVELUT

Palvelussuunnitelman kuvaus:

Konsernipalvelujen hallintopalvelut ovat keskushallintoyksikkö, jonka tehtävä on tuottaa tukipalveluita muille toimialoille. Konsernipalveluiden keskeinen tehtävä on tukea muita toimialoja niiden tavoitteiden toteuttamisessa. Hallintopalvelut sisältävät keskustoimiston (arkiston, asiointipisteen ja toimistopalvelut), toiminnan kunnanhallituksen ja valtuuston kokousten valmistelussa ja päätösten toimeenpanossa sekä työterveyspalvelut. Kunta hankkii taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut pääosin Monetra Oulu Oy:ltä ostopalveluna.

Työterveyspalvelut tulevat sisältämään palvelusopimuksen mukaisesti Muhoksen kunnan henkilöstön työterveyspalvelut Pihlajalinna Terveys Oy:ltä. Työterveyspalveluista laaditaan vuosittainen toimintasuunnitelma, jonka perusteella työterveyspalveluita ohjataan. Lomituspalveluille laaditaan oma erillinen työterveyspalveluiden toimintasuunnitelma.

Hallintopalvelut tuottavat kaikille toimialoille keskitetyn ICT-ohjelmistojen sekä palvelinten ylläpidon ja käyttäjien ICT-tuen. ICT-keskus kehittää edelleen laitteiden hallintaa sekä hyödyntää alueellista yhteistyötä esimerkiksi Joki ICT:n hankkeiden avulla.

Lisäksi hallintopalveluiden vastuulle kuuluvat lomituspalvelut. Lomituspalvelut hoidetaan kunnan omana tuotantona koko Pohjois-Suomen alueella.

Kunnan ICT-hankinnoissa on siirrytty käyttämään pääsääntöisesti leasing-palveluja. Leasingkulut on sisällytetty kunkin toimialan käyttökuluihin.

Henkilöstön jaksamisen sekä tehtävänkuvan mukaisten veloitteiden suoriutumisen varmistamiseksi konsernipalveluihin on varattu määrärahaa lyhytkestoisia määräaikaisuuksia varten (keskustoimisto, kustannuspaikka 1700 sekä ICT-keskus, kustannuspaikka 1900).

Valtuuston hyväksymät tavoitteet:

- Työterveyspalvelujen tarjoaminen Muhoksella yhteistyössä työterveyspalveluja tuottavan toimijan kanssa

LOMITUSPALVELUT

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Muhoksen kunta järjestää maatalousyrittäjien lomituspalvelulain ja turkistuottajien lomituspalvelulain mukaiset lomituspalvelut Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kanssa tekemänsä toimeksiantosopimuksen mukaisesti lomituspalvelujen Pohjois-Suomen paikallisyksikön alueella: Enontekiön, Hailuodon, Hyrynsalmen, Iin, Inarin, Keminmaan, Kempeleen, Kittilän, Kolarin, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Muonion, Paltamon, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Puolangan, Pyhännän, Ranuan, Ristijärven, Sallan, Savukosken, Siikajoen, Siikalatvan, Simon, Sodankylän, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Tervolan, Tyrnävän, Utajärven, Utsjoen, Vaalan ja Ylitornion kunnan sekä Kajaanin, Kemin, Kemijärven, Kuhmon, Kuusamon, Oulun, Pudasjärven, Rovaniemen ja Tornion kaupungin alueella.

Tavoitteena on Pohjois-Suomen paikallisyksikön toimintatapojen yhtenäistäminen ja kehittäminen. Keskeisenä tavoitteena on järjestää maatalousyrittäjien lomituspalvelulain ja turkistuottajien lomituspalvelulain mukaiset lomituspalvelut laadukkaasti, taloudellisesti, asiakaslähtöisesti ja tasapuolisesti maatalousyrittäjien tarpeista lähtien. Lomituspalvelutoiminta tukee maatalousyrittäjien ammatissa jaksamista ja edesauttaa maaseudun elinvoimaisena pysymistä. Lomituspalvelujen toimintaympäristöön vaikuttaa maatalousyrittäjien ja turkistarhaajien määrän väheneminen, alkutuotannon taloudellisten haasteiden vuoksi.

Lomituspalveluhenkilöstön osaamista, ammattitaitoa ja yhteishenkeä kehitetään ja huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista. Lomituspalvelujen käytännön järjestäminen on jaettu kolmen

toiminnallisen tiimin tehtäväksi; pohjoinen, läntinen ja itäinen tiimi. Tiimit tekevät myös kiinteää yhteistyötä keskenään yli tiimirajojen. Maatalousyrittäjiä ohjataan käyttämään lomitusnettiä ja keskitettyä asiakaspalvelua lomahakemusten ja lomituspyyntöjen tekemiseen.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet:

- Lomituspalvelujen tavoitteena on vapauttaa maatalousyrittäjät lomalle tarjoamalla lomituspalvelut asiakaslähtöisesti, luotettavasti ja tasapuolisesti. Paikallisyksikkö toimii siten, että lomitusta koskevan lainsäädännön, asetusten ja muun ohjeiston sekä paikallisyksikköä sitovien sopimusten tarkoitus toteutuu hyvin.
- Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen maksama hallintoraha riittää hyviin hallintopalveluihin.

Lautakunnan (hallituksen) hyväksymät tavoitteet:

- Maatalousyrittäjät saavat lakisääteiset lomituspalvelut ja palvelut toteutetaan asiakaslähtöisesti
- Maatalousyrittäjät ovat tyytyväisiä lomituspalveluihin
- Lomituspalveluja hoitaa ammattitaitoinen ja työhönsä sitoutunut henkilöstö
- Paikallisyksikkö järjestää lomituspalvelut tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti

Henkilöstösuunnitelma konsernipalvelut

Sitovuustaso	HTV							TA 2025	
	Vakinainen kokoaika	Määräaik. kokoaika	Vakinainen osa-aika	Määräaik. osa-aika	Vakinainen sivutoimi	Määräaik. sivutoimi	Työllist.	Yhteensä	
Konsernihallinto	10							10	
Hallintopalvelut	5	1					0,85	6,85	
Lomituspalvelut	50	0	151	20,5	0	0	0	221,5	
· hallinto	20	0	2	0,5	0	0	0	22,5	
· lomittajat	30	0	149	20	0	0	0	199	
Vaalit	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tarkastusltk	0	0	0	0	0	0	0	0	
Yhteensä	65	1	151	20,5	0	0	0,85	238,35	

Perustettavat, muutettavat ja lakkautettavat toimet ja virat

Vakinainen henkilöstö

- uusia palvelussuhteita:
 - o työllisyyspäällikkö
 - o kuusi omavalmentajaa
- lakkautettavat: kaksi toimistosihteerää

Määräaikaiset:

- määräaikainen ICT-asiantuntija vuodelle 2025 (9 kk) hyvinvointialueelle tuotettavien palvelujen hoitamista varten
- määräaikainen ICT-työntekijä oppisopimuskoulutuksella (2.1.2025-31.5.2026)

4.2 Opetus- ja kasvatustalouden ja hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta – sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tiliryhmittäin ulkoinen					
	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	1 610 353	1 464 544	1 294 728	-169 816	-11,60
Myyntituotot	406 068	391 654	457 532	65 878	16,82
Maksutuotot	531 343	609 729	511 278	-98 451	-16,15
Tuet ja avustukset	563 927	327 408	170 818	-156 590	-47,83
Vuokratuotot	107 870	132 553	152 900	20 347	15,35
Muut tuotot	1 145	3 200	2 200	-1 000	-31,25
TOIMINTAKULUT	-18 693 584	-18 661 931	-18 869 132	-207 201	1,11
Henkilöstökulut	-15 238 600	-15 199 961	-15 351 526	-151 565	1,00
Palkat ja palkkiot	-12 403 075	-12 377 307	-12 598 287	-220 980	1,79
Henkilösivukulut	-2 835 525	-2 822 654	-2 753 239	69 415	-2,46
Eläkekulut	-2 351 350	-2 314 198	-2 369 947	-55 749	2,41
Muut henkilösivukulut	-484 174	-508 456	-383 292	125 164	-24,62
Palvelujen ostot	-2 049 295	-2 086 191	-2 441 019	-354 828	17,01
Asiakaspalvelujen ostot	-639 440	-630 651	-1 029 788	-399 137	63,29
Muiden palvelujen ostot	-1 409 855	-1 455 540	-1 411 231	44 309	-3,04
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-524 282	-486 648	-427 426	59 222	-12,17
Avustukset	-646 912	-701 650	-459 700	241 950	-34,48
Muut toimintakulut	-234 496	-187 481	-189 461	-1 980	1,06
Vuokrat	-130 428	-131 760	-140 987	-9 227	7,00
Muut toimintakulut	-104 068	-55 721	-48 474	7 247	-13,01
TOIMINTAKATE	-17 083 231	-17 197 387	-17 574 405	-377 018	2,19
Suunnitelman muk.poistot	-302 881	-206 892	-246 927	-40 035	19,35
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-17 386 112	-17 404 279	-17 821 332	-417 053	2,40

**Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tiliryhmittäin ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät
(vyörytykset)**

	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	1 687 507	1 552 324	1 369 878	-182 446	-11,75
Myyntituotot	469 283	391 654	457 532	65 878	16,82
Maksutuotot	532 643	609 729	511 278	-98 451	-16,15
Tuet ja avustukset	563 927	327 408	170 818	-156 590	-47,83
Vuokratuotot	120 510	159 733	165 450	5 717	3,58
Muut tuotot	1 145	63 800	64 800	1 000	1,57
TOIMINTAKULUT	-24 591 574	-25 729 572	-26 204 142	-474 570	1,84
Henkilöstökulut	-15 238 600	-15 199 961	-15 351 526	-151 565	1,00
Palkat ja palkkiot	-12 403 075	-12 377 307	-12 598 287	-220 980	1,79
Henkilösivukulut	-2 835 525	-2 822 654	-2 753 239	69 415	-2,46
Eläkekulut	-2 351 350	-2 314 198	-2 369 947	-55 749	2,41
Muut henkilösivukulut	-484 174	-508 456	-383 292	125 164	-24,62
Palvelujen ostot	-4 176 448	-4 372 084	-4 795 563	-423 479	9,69
Asiakaspalvelujen ostot	-639 440	-630 651	-1 029 788	-399 137	63,29
Muiden palvelujen ostot	-3 537 008	-3 741 433	-3 765 775	-24 342	0,65
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-530 002	-486 648	-427 426	59 222	-12,17
Avustukset	-646 912	-701 650	-459 700	241 950	-34,48
Muut toimintakulut	-3 999 613	-4 969 229	-5 169 927	-200 698	4,04
Vuokrat	-3 895 545	-4 913 508	-5 121 453	-207 945	4,23
Muut toimintakulut	-104 068	-55 721	-48 474	7 247	-13,01
TOIMINTAKATE	-22 904 067	-24 177 248	-24 834 264	-657 017	2,72
Poistot ja arvonalentumiset	-302 881	-206 892	-246 927	-40 035	19,35
Suunnitelman muk.poistot	-691 599	-1 142 361	-1 019 373	122 988	-10,77
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-23 898 546	-25 526 501	-26 100 564	-574 064	2,25

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut sitovuustasoinen ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	1 687 507	1 552 324	1 369 878	-182 446	-11,75
Toimintakulut	-24 591 574	-25 729 572	-26 204 142	-474 570	1,84
Toimintakate	-22 904 067	-24 177 248	-24 834 264	-657 017	2,72
Suunnitelman muk.poistot	-302 881	-206 892	-246 927	-40 035	19,35
Laskennalliset erät	-691 599	-1 142 361	-1 019 373	122 988	-10,77
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-23 898 546	-25 526 501	-26 100 564	-574 064	2,25
Opetuksen ja kasvatuksen halli	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	315 291	192 000	113 360	-78 640	-40,96
Toimintakulut	-738 624	-588 337	-406 451	181 886	-30,92
Toimintakate	-423 333	-396 337	-293 091	103 246	-26,05
Laskennalliset erät	-522	-266	0	266	-100,00
Suunnitelman muk.poistot	-20 739	-26 519	-15 301	11 219	-42,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-444 594	-423 122	-308 392	114 731	-27,12
Varhaiskasvatus	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	433 002	392 466	266 158	-126 308	-32,18
Toimintakulut	-6 036 207	-6 158 886	-6 706 549	-547 663	8,89
Toimintakate	-5 603 205	-5 766 420	-6 440 392	-673 972	11,69
Laskennalliset erät	-3 618	-6 373	-46 382	-40 009	627,79
Suunnitelman muk.poistot	-165 794	-268 246	-249 559	18 687	-6,97
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 772 618	-6 041 039	-6 736 333	-695 294	11,51
Kirkonkylän koulu	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	21 645	32 150	30 400	-1 750	-5,44
Toimintakulut	-3 435 479	-3 660 000	-3 624 252	35 748	-0,98
Toimintakate	-3 413 834	-3 627 850	-3 593 852	33 998	-0,94
Laskennalliset erät	-78 703	-44 023	-3 219	40 804	-92,69
Suunnitelman muk.poistot	-97 354	-164 870	-143 166	21 703	-13,16
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 589 890	-3 836 743	-3 740 237	96 506	-2,52
Muu perusopetus	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	271 551	261 204	283 752	22 548	8,63
Toimintakulut	-3 629 185	-3 789 282	-3 763 131	26 151	-0,69
Toimintakate	-3 357 633	-3 528 078	-3 479 379	48 699	-1,38
Laskennalliset erät	-13 927	-2 592	-7 172	-4 580	176,70
Suunnitelman muk.poistot	-101 745	-168 491	-148 758	19 733	-11,71
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 473 305	-3 699 161	-3 635 309	63 852	-1,73
Yläkoulu	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	17 847	0	7 900	7 900	100,00
Toimintakulut	-3 907 289	-4 172 575	-4 276 507	-103 932	2,49
Toimintakate	-3 889 442	-4 172 575	-4 268 607	-96 032	2,30
Laskennalliset erät	-37 674	-36 463	-34 555	1 908	-5,23
Suunnitelman muk.poistot	-112 482	-186 664	-168 786	17 877	-9,58
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 039 598	-4 395 702	-4 471 948	-76 247	1,73
Erityisopetus/laitoskoulut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	87 373	120 000	125 000	5 000	4,17
Toimintakulut	-1 937 407	-2 045 786	-2 117 659	-71 873	3,51
Toimintakate	-1 850 034	-1 925 786	-1 992 659	-66 873	3,47
Laskennalliset erät	-35	0	0	0	
Suunnitelman muk.poistot	-52 946	-89 587	-84 518	5 069	-5,66
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 903 015	-2 015 373	-2 077 177	-61 804	3,07
Lukiokoulutus	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	58 788	27 880	400	-27 480	-98,57
Toimintakulut	-1 847 591	-1 893 823	-1 874 860	18 963	-1,00
Toimintakate	-1 788 802	-1 865 943	-1 874 460	-8 517	0,46
Laskennalliset erät	-57 233	-5 969	-302	5 667	-94,94
Suunnitelman muk.poistot	-52 581	-85 441	-73 640	11 801	-13,81
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 898 616	-1 957 353	-1 948 402	8 950	-0,46
Oulujoki-opisto	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	163 562	183 550	172 100	-11 450	-6,24
Toimintakulut	-578 640	-607 452	-605 365	2 087	-0,34
Toimintakate	-415 077	-423 902	-433 265	-9 363	2,21
Laskennalliset erät	-4 894	0	0	0	
Suunnitelman muk.poistot	-17 445	-27 381	-23 893	3 488	-12,74
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-437 416	-451 283	-457 158	-5 875	1,30

Hyvinvoin ja vapaa-ajan hallin	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	-34 365	-134 439	-68 188	66 251	-49,28
Toimintakate	-34 365	-134 439	-68 188	66 251	-49,28
Laskennalliset erät	-30	0	0	0	
Suunnitelman muk.poistot	-3 172	-6 060	-2 725	3 335	-55,03
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-37 567	-140 499	-70 913	69 586	-49,53
Kirjastopalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	33 886	21 640	13 100	-8 540	-39,46
Toimintakulut	-630 050	-702 507	-716 170	-13 663	1,94
Toimintakate	-596 164	-680 867	-703 070	-22 203	3,26
Laskennalliset erät	-28 258	-39 315	-82 935	-43 620	110,95
Suunnitelman muk.poistot	-17 689	-30 007	-28 277	1 730	-5,77
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-642 112	-750 189	-814 281	-64 092	8,54
Kulttuuripalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	23 450	47 533	53 050	5 517	11,61
Toimintakulut	-219 331	-239 897	-287 482	-47 585	19,84
Toimintakate	-195 881	-192 364	-234 432	-42 068	21,87
Laskennalliset erät	-3 250	-3 250	0	3 250	-100,00
Suunnitelman muk.poistot	-7 075	-11 103	-11 351	-248	2,24
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-206 206	-206 717	-245 783	-39 066	18,90
Nuorisopalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	37 690	46 095	48 513	2 418	5,25
Toimintakulut	-168 855	-159 986	-148 550	11 436	-7,15
Toimintakate	-131 165	-113 891	-100 037	13 854	-12,16
Laskennalliset erät	-4 269	-7 211	-5 877	1 335	-18,51
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-135 434	-121 102	-105 914	15 188	-12,54
Liikuntapalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	223 421	227 806	256 145	28 339	12,44
Toimintakulut	-1 428 553	-1 576 602	-1 608 976	-32 374	2,05
Toimintakate	-1 205 131	-1 348 796	-1 352 831	-4 035	0,30
Laskennalliset erät	-74 737	-68 641	-72 363	-3 722	5,42
Suunnitelman muk.poistot	-38 307	-70 780	-63 522	7 259	-10,25
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 318 175	-1 488 217	-1 488 716	-498	0,03

Opetus- ja kasvatustalouden tiliryhmittäin ulkoinen

Opetus ja kasvatustalouden tiliryhmittäin ulkoinen					
	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	1 371 570	1 209 250	994 370	-214 880	-17,77
Myyntituotot	398 293	389 554	449 832	60 278	15,47
Maksutuotot	483 921	546 429	427 778	-118 651	-21,71
Tuet ja avustukset	488 771	271 267	115 760	-155 507	-57,33
Vuokratuotot	280	0	0	0	
Muut tuotot	306	2 000	1 000	-1 000	-50,00
TOIMINTAKULUT	-17 366 030	-17 277 099	-17 560 079	-282 980	1,64
Henkilöstökulut	-14 367 053	-14 195 479	-14 404 500	-209 021	1,47
Palkat ja palkkiot	-11 688 272	-11 558 491	-11 819 571	-261 080	2,26
Henkilösivukulut	-2 678 780	-2 636 988	-2 584 929	52 059	-1,97
Eläkekulut	-2 222 440	-2 161 677	-2 225 047	-63 370	2,93
Muut henkilösivukulut	-456 340	-475 311	-359 882	115 429	-24,28
Palvelujen ostot	-1 807 983	-1 877 021	-2 207 062	-330 041	17,58
Asiakaspalvelujen ostot	-590 705	-609 081	-997 647	-388 566	63,80
Muiden palvelujen ostot	-1 217 278	-1 267 940	-1 209 415	58 525	-4,62
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-377 583	-370 733	-346 452	24 281	-6,55
Avustukset	-643 862	-669 350	-437 400	231 950	-34,65
Muut toimintakulut	-169 550	-164 516	-164 665	-149	0,09
Vuokrat	-99 045	-122 402	-131 391	-8 989	7,34
Muut toimintakulut	-70 506	-42 114	-33 274	8 840	-20,99
TOIMINTAKATE	-15 994 460	-16 067 849	-16 565 710	-497 861	3,10
Poistot ja arvonalentumiset	-196 605	-95 686	-91 630	4 056	-4,24
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-16 191 065	-16 163 535	-16 657 340	-493 805	3,06

Opetus ja kasvatustiliryhmittäin ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)					
	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	1 369 060	1 209 250	999 070	-210 180	-17,38
Myyntituotot	394 483	389 554	449 832	60 278	15,47
Maksutuotot	485 220	546 429	427 778	-118 651	-21,71
Tuet ja avustukset	488 771	271 267	115 760	-155 507	-57,33
Vuokratuotot	280	0	0	0	
Muut tuotot	306	2 000	5 700	3 700	185,00
TOIMINTAKULUT	-22 110 421	-22 916 141	-23 374 775	-458 634	2,00
Henkilöstökulut	-14 367 053	-14 195 479	-14 404 500	-209 021	1,47
Palkat ja palkkiot	-11 688 272	-11 558 491	-11 819 571	-261 080	2,26
Henkilösivukulut	-2 678 780	-2 636 988	-2 584 929	52 059	-1,97
Eläkekulut	-2 222 440	-2 161 677	-2 225 047	-63 370	2,93
Muut henkilösivukulut	-456 340	-475 311	-359 882	115 429	-24,28
Palvelujen ostot	-3 765 285	-3 939 726	-4 322 714	-382 988	9,72
Asiakaspalvelujen ostot	-590 705	-609 081	-997 647	-388 566	63,80
Muiden palvelujen ostot	-3 174 580	-3 330 645	-3 325 067	5 578	-0,17
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-381 394	-370 733	-346 452	24 281	-6,55
Avustukset	-643 862	-669 350	-437 400	231 950	-34,65
Muut toimintakulut	-2 952 827	-3 740 853	-3 863 709	-122 856	3,28
Vuokrat	-2 882 322	-3 698 739	-3 830 435	-131 696	3,56
Muut toimintakulut	-70 506	-42 114	-33 274	8 840	-20,99
TOIMINTAKATE	-20 741 361	-21 706 891	-22 375 706	-668 815	3,08
Poistot ja arvonalentumiset	-196 605	-95 686	-91 630	4 056	-4,24
Laskennalliset erät	-621 087	-1 017 199	-907 621	109 578	-10,77
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-21 559 053	-22 819 776	-23 374 957	-555 181	2,43

Opetus- ja kasvatuspalvelut sitovuustasoinen ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

Opetus ja kasvatus yhteensä	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	1 369 060	1 209 250	999 070	-210 180	-17,38
Toimintakulut	-22 110 421	-22 916 141	-23 374 775	-458 634	2,00
Toimintakate	-20 741 361	-21 706 891	-22 375 706	-668 815	3,08
Suunnitelman muk.poistot	-196 605	-95 686	-91 630	4 056	-4,24
Laskennalliset erät	-621 087	-1 017 199	-907 621	109 578	-10,77
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-21 559 053	-22 819 776	-23 374 957	-555 181	2,43
Opetuksen ja kasvatuksen halli	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	315 291	192 000	113 360	-78 640	-40,96
Toimintakulut	-738 624	-588 337	-406 451	181 886	-30,92
Toimintakate	-423 333	-396 337	-293 091	103 246	-26,05
Suunnitelman muk.poistot	-522	-266	0	266	-100,00
Laskennalliset erät	-20 739	-26 519	-15 301	11 219	-42,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-444 594	-423 122	-308 392	114 731	-27,12
Varhaiskasvatus	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	433 002	392 466	266 158	-126 308	-32,18
Toimintakulut	-6 036 207	-6 158 886	-6 706 549	-547 663	8,89
Toimintakate	-5 603 205	-5 766 420	-6 440 392	-673 972	11,69
Suunnitelman muk.poistot	-3 618	-6 373	-46 382	-40 009	627,79
Laskennalliset erät	-165 794	-268 246	-249 559	18 687	-6,97
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 772 618	-6 041 039	-6 736 333	-695 294	11,51
Perusopetus	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	398 416	413 354	447 052	33 698	8,15
Toimintakulut	-12 909 359	-13 667 643	-13 781 550	-113 906	0,83
Toimintakate	-12 510 943	-13 254 289	-13 334 498	-80 208	0,61
Suunnitelman muk.poistot	-130 338	-83 078	-44 946	38 132	-45,90
Laskennalliset erät	-364 527	-609 612	-545 228	64 383	-10,56
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-13 005 809	-13 946 979	-13 924 672	22 307	-0,16
Kirkonkylän koulu	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	21 645	32 150	30 400	-1 750	-5,44
Toimintakulut	-3 435 479	-3 660 000	-3 624 252	35 748	-0,98
Toimintakate	-3 413 834	-3 627 850	-3 593 852	33 998	-0,94
Suunnitelman muk.poistot	-78 703	-44 023	-3 219	40 804	-92,69
Laskennalliset erät	-97 354	-164 870	-143 166	21 703	-13,16
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 589 890	-3 836 743	-3 740 237	96 506	-2,52
Muu perusopetus	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	271 551	261 204	283 752	22 548	8,63
Toimintakulut	-3 629 185	-3 789 282	-3 763 131	26 151	-0,69
Toimintakate	-3 357 633	-3 528 078	-3 479 379	48 699	-1,38
Suunnitelman muk.poistot	-13 927	-2 592	-7 172	-4 580	176,70
Laskennalliset erät	-101 745	-168 491	-148 758	19 733	-11,71
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 473 305	-3 699 161	-3 635 309	63 852	-1,73
Yläkoulu	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	17 847	0	7 900	7 900	100,00
Toimintakulut	-3 907 289	-4 172 575	-4 276 507	-103 932	2,49
Toimintakate	-3 889 442	-4 172 575	-4 268 607	-96 032	2,30
Suunnitelman muk.poistot	-37 674	-36 463	-34 555	1 908	-5,23
Laskennalliset erät	-112 482	-186 664	-168 786	17 877	-9,58
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 039 598	-4 395 702	-4 471 948	-76 247	1,73
Eriyisopetus/laitoskoulut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	87 373	120 000	125 000	5 000	4,17
Toimintakulut	-1 937 407	-2 045 786	-2 117 659	-71 873	3,51
Toimintakate	-1 850 034	-1 925 786	-1 992 659	-66 873	3,47
Suunnitelman muk.poistot	-35	0	0	0	
Laskennalliset erät	-52 946	-89 587	-84 518	5 069	-5,66
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 903 015	-2 015 373	-2 077 177	-61 804	3,07
Lukiokoulutus	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	58 788	27 880	400	-27 408	-98,57
Toimintakulut	-1 847 591	-1 893 823	-1 874 860	18 963	-1,00
Toimintakate	-1 788 802	-1 865 943	-1 874 460	-8 517	0,46
Suunnitelman muk.poistot	-57 233	-5 969	-302	5 667	-94,94
Laskennalliset erät	-52 581	-85 441	-73 640	11 801	-13,81
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 898 616	-1 957 353	-1 948 402	8 950	-0,46
Oulujoki-opisto	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	163 562	183 550	172 100	-11 450	-6,24
Toimintakulut	-578 640	-607 452	-605 365	2 087	-0,34
Toimintakate	-415 077	-423 902	-433 265	-9 363	2,21
Suunnitelman muk.poistot	-4 894	0	0	0	
Laskennalliset erät	-17 445	-27 381	-23 893	3 488	-12,74
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-437 416	-451 283	-457 158	-5 875	1,30

Toiminnan kuvaus

Opetuksen ja kasvatuksen hallinnon menot sisältävät opetus- ja kasvatustalouden sekä toimialajohtajan ja toimistonhoitajan sekä esi- ja perusopetuksen projektit. Opetus- ja kasvatustalouden alle kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukio ja vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut.

Toimialan tulosalueita on 8: opetuksen ja kasvatuksen hallinto, varhaiskasvatus, Kirkonkylän koulu, muu perusopetus, erityisopetus/laitoskoulut, yläkoulu, lukiokoulutus ja Oulujoki-Opisto. Varhaiskasvatustaloutta tarjotaan kolmessa päiväkodissa (Koivulehto, Kuusikon ja Päivärinteen päiväkotit), yhdessä ryhmäperhepäivähoitokodissa (Tenavat) ja perhepäivähoidossa.

Muhoksen kunnassa on viisi vuosiluokkien 0–6 koulua (Huovila, Hyrkki, Kirkonkylä, Korivaara ja Laitasaari), yksi vuosiluokkien 7-9 peruskoulu, yksi vuosiluokkien 0-9 erityiskoulu, Oulujoen koulu (hallinnollisesti kuuluu yläkoulun alaisuuteen); Oulujoen perhekodin yksikkö) ja lukio. Oulujoki-Opisto tarjoaa vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palveluita kuntalaisille.

Opetus- ja kasvatustaloutta tavoitteena on turvata laadukkaat ja tasa-arvoiset varhaiskasvatus-, perusopetus- ja lukiopalvelut kuntalaisille ja Muhokselle sijoitetuille lapsille ja nuorille. Oulujoki-Opiston vapaalla sivistystyöllä ja taiteen perusopetuksella on Muhoksen ja Utajärven kunnissa keskeinen rooli elinvoiman ja hyvinvoinnin luojana.

Opetus- ja kasvatustaloutta asettaa keskeiset tavoitteet toiminnalle hyväksyessään kuntakohtaisen opetussuunnitelman ja koulukohtaiset opetussuunnitelmat sekä varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat toimintasuunnitelmat ja muut hallintokunnan toimintaa ohjaavat asiakirjat.

Muhoksen kunnanvaltuusto vahvistaa valtuustokausittain kuntakohtaisen strategian, jonka pohjalta lautakunnat laativat sivistys- ja hyvinvointipalvelujen strategian. Strategia ja hallintokunnan asettamat tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi kirjataan ylös. Strategian toteutumista tarkastellaan osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Opetus- ja kasvatustaloutta tuottavuutta parannetaan noudattamalla hallintokunnassa tarkkaa talouden seuranta ja annettujen resurssien tehokasta käyttöä. Talouden seuranta ja reagointia muutoksiin parannetaan edelleen myös yksikkötasolla. Palvelutuotantoa kehitetään kunnanvaltuuston asettaman talousarvioraamin rajoissa. Mahdolliset lisämäärärahatarpeet tuodaan esille heti tarpeen ilmaantuessa.

Talousarvion 2025 suurimpia epävarmuustekijöitä on mm. varhaiskasvatuksen päivähoitopaikkojen järjestäminen. Tilanne ei näytä helpottuvan, vaikka kunnassa on otettu varhaiskasvatuksen palveluseteli käyttöön ja kuntaan on omana perustettu uusi päiväkotit. Oppimisen tuen lakiuudistus tulee voimaan 1.8.2025 yhden opettajan opettamassa opetusryhmässä voisi olla enintään 5 erityisopettajan opetusta oppilaskohtaisena tukitoimena saavaa oppilasta. Jos luokissa tämä 5 oppilaan raja ylittyy, niin luokkia pitäisi joka tapauksessa jakaa tai sinne pitää osoittaa lisäopettaja! Pohteen perustaman uuden lastensuojeluyksikön kustannusvaikutus vuodelle 2025 eli opetuksen

järjestäminen ko. yksikön lapsille/nuorille. Henkilöstön työssäjaksaminen ennen kaikkea säästötoimien vaikutuksesta, koska tiedossa on mahdollisia resurssivähennyksiä.

Muut keskeiset painopisteet ovat sivistys- ja hyvinvointipalvelujen yhteistyön järkevöittäminen entisestään hyvinvoinnin hyväksi tehtävän työn osalta.

Opetus- ja kasvatustalouden painopiste vuonna 2025 tulee edelleen olemaan henkilöstön jaksaminen, työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen edistäminen. Yhdessä henkilökunnan kanssa on löydettävä keinoja työhyvinvoinnin kehittämiseen. Erityisopetuksen kehittäminen oppimisen tuen ohjausryhmän johdolla. Varhaisen tuen ja yhteistyön lisääminen varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen välillä; oikein kohdennetulla tuella vähennetään perusopetuksessa esiintyviä ongelmia. Lukion tehtävänä on antaa opiskelijoille laaja-alainen yleissivistys ja riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Yrittäjyyskasvatukseen suunnitelmallisella kehittämisellä lisätään lasten ja nuorten kykyä ottaa ja kantaa vastuuta omasta tulevaisuudestaan.

Projektit

Projekteilla toteutetaan opetuksen ja kasvatuksen kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Kasvatus- ja opetuslautakunta asettaa kunkin projektin kehittämistavoitteet projektisuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Perusopetuksen projektit on toteutettu siten, että ne on sijoitettu opetustoimen hallinnon talousarvion alaisuuteen.

Vuonna 2025 opetus- ja kasvatustaloudet toteuttavat seuraavia kehittämisprojekteja:

- Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 149 000 euroa vuosille 2024–2027, omarahoitusosuus 18 625 euroa.
- Hankeavustukset koulun kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen 8 400 euroa ajalle 17.6.2024-31.12.2025, omarahoitusosuus 3 600 euroa.

Projektien/hankkeiden tuomat määrärahat avustuksina ovat tärkeitä toimialan palveluiden kehittämisessä ja laadun parantamisessa, koska varsinaiseen talousarvioon ei ole mahdollista sisällyttää riittävässä laajuudessa määrärahaa toiminnan kehittämiseen.

Kirkonkylän koulu

Toiminnan kuvaus

Kirkonkylän koulussa annetaan perusopetusta vuosiluokilla 0–6 sekä erityisopetusta neljässä alueellisessa pienluokassa; 0–2, 1-6, 3-5, 4-6. Pienluokat ovat alakoulujen yhteisiä kunnallisia erityisopetusryhmiä. Koululla on 452 oppilasta (tilanne 20.9.2024) 2 esiopetusluokkaa ja 23 yleisopetuksen luokkaa.

Kirkonkylän koulun toiminnan ytimessä on turvallisen, motivoivan ja viihtyisän oppimisympäristön luominen. Keskeistä on koulun henkilökunnan ja oppilaiden yhdessä rakentama myönteinen oppimisympäristö. Oppilaita rohkaistaan aktiivisuuteen, itseohjautuvuuteen, luovuuteen ja oman toiminnan arviointiin. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia sekä itsenäiseen että yhteisölliseen

oppimiseen. Kirkonkylän koulussa oppilaat ovat aktiivisia, yhteistyökykyisiä ja vastuuta ottavia. He viihtyvät hyvin oppimisympäristössään, ja oppimistilanteet ovat huolellisesti suunniteltuja. Avoin, kiireetön ja joustava toimintakulttuuri tukee koulu yhteisön jäsenten hyvinvointia ja auttaa heitä jaksamaan työssään. Opetuksessa huomioidaan yksilölliset oppimistavat, ja oppilaita tuetaan heidän henkilökohtaisten tarpeidensa mukaan. Koulun kasvatuksellisessa ja oppimisympäristön toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota oppilaiden fyysiseen ja psyykkiseen turvallisuuteen sekä heidän yksilöllisiin tarpeisiinsa.

Palvelusuunnitelma

Koulun palvelujen ja rakenteiden kehittämisessä lähtökohtana ovat Muhoksen kunnan yleinen strategia sekä velvollisuus järjestää opetusta. Muhoksen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on korostanut tärkeinä painopisteinä koulutusmyönteisyyttä ja erinomaisia koulutuspalveluja. Kunnan opetussuunnitelma asettaa oppilaan edun toiminnan keskiöön, ja jokaisen oppilaan opiskelun tulee tapahtua heidän omien edellytystensä mukaisesti. Oppilaille taataan tasa-arvoinen mahdollisuus saada erityistä tukea asuinpaikasta tai koulusta riippumatta. Oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen ehkäisee syrjäytymistä ja vähentää myöhemmän tuen tarvetta. Koulun toimintaa ja opetusta ohjaa opetussuunnitelma, jonka keskeisinä tavoitteina ovat oppilaan aktiivisuuden vahvistaminen, opiskelun merkityksellisyyden lisääminen sekä jokaiselle oppilaalle onnistumisen kokemusten mahdollistaminen. Lapsia ja nuoria ohjataan ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan, ja jokaiselle tarjotaan yksilöllistä tukea. Oppilaat asettavat tavoitteita, ratkovat ongelmia ja arvioivat oppimistaan näiden tavoitteiden pohjalta. Oppilaan tunteet, kokemukset, kiinnostuksen kohteet ja vuorovaikutus toisten kanssa luovat perustan oppimiselle. Opettajan tehtävänä on opastaa oppilaita elinikäiseen oppimiseen huomioiden heidän yksilölliset oppimistapansa.

Opetuksessa on keskitytty erityisesti peruskoulun oppimisympäristöjen ja työtapojen kehittämiseen. Oppimisympäristön tulee olla turvallinen ja innostava. Luokkahuoneen ja koulussa olevien tilojen lisäksi käytetään yhä enemmän ulkopuolisia oppimisympäristöjä, kuten luontoa, museoita, kirjastoja ja muita opintokohteita. Myös pelit ja virtuaaliset ympäristöt ovat osa nykyaikaista oppimista. Teknologia on entistä keskeisemmässä roolissa koulun arjessa, ja oppilaat voivat vaikuttaa omien oppimisympäristöjensä kehittämiseen ja valintaan. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja, jotka tukevat erilaisten taitojen oppimista eri aineiden yhteydessä.

Opetussuunnitelma toimii ensisijaisesti opettajien työn ohjaajana, mutta se on myös tärkeä tietolähde koulun ulkopuolisille sidosryhmille, kuten oppilaiden vanhemmille, jotka voivat sen avulla tarkastella lasten koulutyön sisältöjä ja tavoitteita.

Koulun esi- ja perusopetuksen strateginen visio on, että Kirkonkylän koulu on arvostettu koulu, joka edistää koulutusmyönteisyyttä ja tarjoaa korkealaatuisia koulutuspalveluja. Toiminta-ajatuksena on taata oppijoille mahdollisuus kasvaa ja oppia heidän henkilökohtaisten edellytystensä mukaan, varmistuen näin, että jokainen suorittaa oppivelvollisuutensa ja saa valmiudet sen myötä jatko-opintoihin.

Opetus- ja kasvatuslautakunta hyväksyy Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen paikalliset opetussuunnitelmat, jotka ohjaavat koulujen ja päiväkotien toimintaa. Nämä asiakirjat ovat

keskeisiä palvelujen tuottamista ohjaavia välineitä. Opetus- ja kasvatustaloutta on hyväksynyt Kirkonkylän koulun työsuunnitelman lukuvuodelle 2024–2025 4.9.2024.

Toimenpiteet

1. Päätös uuden liikuntasalin ja väestösuojan rakentamisesta tehdään kunnanvaltuuston talousarvion hyväksymisen yhteydessä 2024. Rakennushanke toteutetaan vuosina 2025–2026.
2. Opetustiloja tulee olla riittävästi, ja niiden varustelun on tuettava uuden opetussuunnitelman toteuttamista tarkoituksenmukaisilla opetusvälineillä ja kalusteilla.
3. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintätekniikkaa. Riittävä laitteisto on taattava kaikille oppilaille, ja erityisesti alakoulussa jokaisella oppilaalla on oltava käytössään päätelaitteita riittävästi. Opettajien pedagogista ICT-osaamista tuetaan jatkuvasti järjestämällä koulutuksia tarpeen mukaan.
4. Perusopetusryhmien suunnittelussa tulee varmistaa, että luokkakoot pysyvät kohtuullisina oppimisen ja opetusrauhan edistämiseksi.
5. Henkilökunnan työhyvinvointia ja työssä jaksamista tuetaan systemaattisesti. Työkykyä ylläpitävään toimintaan (Tyky) varataan riittävästi resursseja.
6. Opettajien ammatillista kehitystä tuetaan tarjoamalla mahdollisuuksia täydennyskoulutukseen ja ammatilliseen kasvuun.
7. Erityisopetuksen tukipalvelut resursoidaan niin, että erityistä tukea tarvitsevat oppilaat voivat opiskella lähikoulussaan yleisopetusluokassa lähikouluperiaatteen ja integraation mukaisesti. Lisäksi tarjolla tulee olla kunnallisia erityisopetuksen pienryhmiä niille oppilaille, jotka hyötyvät pienryhmässä opiskelusta tai tarvitsevat sitä erityisistä syistä.

Muhoksen yläkoulu

Toiminnan kuvaus

Muhoksen yläkoulu tarjoaa perusopetuslain ja -asetuksen sekä valtakunnallisen että kunnallisen opetussuunnitelman mukaista perusopetusta vuosiluokilla 7.–9.

Muhoksen yläkoulun hallinnolliseen alaisuuteen kuuluu Oulujoen koulu ja Muhoksen yläkoulun rehtori toimii myös Oulujoen koulun rehtorina. Oulujoen koulun koulusihteerinä toimii Muhoksen yläkoulun ja lukion yhteinen koulusihteerinä. Oulujoen koulu toimii Oulujoen perhekodin yhteydessä.

Muhoksen kunnassa sijaitsevien perhekotien oppilaille annetaan perusopetusta Oulujoen koulun lisäksi myös yleisopetuksen ryhmissä tai pienryhmissä Muhoksen yläkoululla. Oulujoen perhekotiin sijoitetun nuoren koulupaikasta neuvotellaan tarvittaessa Nuorten Ystävien kanssa.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tavoitteena on antaa muhoslaisille ja Muhokselle sijoitetuille oppivelvollisille mahdollisimman hyvä lähtökohta toisen asteen koulutukseen ja elämään suomalaisessa yhteiskunnassa. Oppilaille tarjotaan virikkeitä antava ja turvallinen kouluympäristö. Koulutuksen

kehittämisessä huomioidaan mahdollisimman pitkälle oppivelvollisen henkilökohtaiset tarpeet mm. erityistä tukea ja muita tukitoimia kehittämällä.

Muhoksen yläkoululla ja Oulujoen koululla on käytössä ns. joustavan perusopetuksen (JOPO) toimintamalli. Toimintamallin avulla kehitetään perusopetukseen yksilöllisiä, oppilaiden erilaiset tarpeet huomioivia toimintatapoja ja opetusmenetelmiä. Joustavassa perusopetuksessa korostuvat toiminnallisuus, erilaisten oppimisympäristöjen käyttö ja työpaikkaopiskelu. Toiminnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä nuorten syrjäytymistä perusopetuksen jälkeen.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat edellisen kerran 15.6.2016 §:t 90 ja 91. Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tarjoamaa esi- ja perusopetusta. Opetussuunnitelma on keskeinen ko. palvelujen tuottamista ohjaava asiakirja. Tämän lisäksi koulun vuosittaista toimintaa ohjaava keskeinen asiakirja on koulun työsuunnitelma, jossa on kirjattuna lukuvuoden tavoitteet ja keskeiset painopistealueet. Opetus- ja kasvatuslautakunta on hyväksynyt sekä Muhoksen yläkoulun että Oulujoen koulun työsuunnitelman kokouksessaan 4.9.2024 (§:t 118 ja 120).

Toimenpiteet

1. Henkilöstökoulutuksen kehittäminen (koulun sisäiset koulutukset ja kunnan yhteiset koulutukset)
2. Henkilökohtaiset kehityssuunnitelmat ja –keskustelut koulun sisällä
3. Kodin ja koulun välisen yhteistyön tehostaminen
4. Työkykyä ylläpitävät toimenpiteet
5. Perusopetuksen järjestäminen vuosiluokille 7–9
6. Oppilaiden yksilöllisen ja ryhmäkohtaisen tuen varmistaminen

Muu perusopetus

Toiminnan kuvaus

Huovila, Hyrkki ja Korivaara ovat perusopetusta 0–6 luokilla antavia Muhoksen kunnan kouluja. Laitasaaren koulussa opetusta annetaan vuosiluokilla 1–6.

Koululaisille tarkoitettua iltapäivätoimintaa järjestetään 1. ja 2. vuosiluokkien oppilaille sekä muiden vuosiluokkien erityisoppilaille. Muhoksen kunnanvaltuusto on 24.6.2008 (§ 50) päättänyt vakiinnuttaa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ja sijoittaa ko. toiminta opetuspalvelujen päävastuualueelle. Iltapäivätoimintaa annetaan lukuvuonna 2024–2025 Kirkonkylän koululla. Talousarviossa on varauduttu siihen, että iltapäivätoiminta jatkuu nykyisessä laajuudessaan vuonna 2025 lukuvuoden loppuun.

Palvelusuunnitelma

Koulut antavat laadukasta perusopetusta, joka tukee oppilaan kasvua tasapainoiseksi, terveen itsetunnon omaavaksi ihmiseksi sekä kriittisesti ympäristöään arvioivaksi yhteiskunnan jäseneksi.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen hyvinvointia ja terveyttä. Lapselle tarjotaan ennen ja /tai jälkeen koulupäivän turvallinen ympäristö, jossa hän voi aikuisen ohjauksessa osallistua monipuoliseen ja virkistävään toimintaan. Toiminnassa tulee tukea kodin ja koulun kasvatustyötä, lapsen tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä sekä eettistä kasvua. Sillä lisätään tasa-arvoa, edistetään osallisuutta ja ehkäistään syrjäytymistä. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta asettaa aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet hyväksyessään ko. toiminnan toimintasuunnitelman.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat 15.6.2016 §:t 90 ja 91. Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tuottamaa opetusta ja esiopetusta. Opetussuunnitelma on samalla keskeinen ko. palvelun tuottamista ohjaava asiakirja. Koulujen vuosittaista palvelutuotantoa ohjaava keskeinen asiakirja on puolestaan koulun työsuunnitelma, jossa asetetaan koululle lukuvuoden tavoitteet ja keskeiset painopistealueet. Opetus- ja kasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt muun perusopetuksen koulujen työsuunnitelmat kokouksessaan 6.9.2023 §:t 86 – 87 ja 89-90.

Toimenpiteet

1. Henkilöstökoulutuksen kehittäminen (koulun sisäiset koulutukset)
2. Erityisopetuksen/kolmiportaisen tuen toteuttaminen, varmistaminen ja kehittäminen
3. Lähiliikuntapaikkojen kehittämiseen osallistuminen ja liikkuva koulu- mallin toteuttaminen
4. Kodin ja koulun välisen yhteistyön tehostaminen
5. Opetus annetaan opetussuunnitelman mukaisena.
6. Opetustiloja tulee olla käytössä riittävästi ja ne tulee olla varusteltu uuden opetussuunnitelman mahdollistavalla välineistöllä ja kalustolla.
7. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintätekniikkaa varaten siihen riittävät resurssit.

Erityisopetus

Toiminnan kuvaus

Perusopetuslain 3 §:n mukaisesti oppilaan opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Säännös on pohjana kaikelle opetuksen ja opetukseen liittyvien järjestelyjen ja tukitoimenpiteiden suunnittelulle ja toteuttamiselle.

Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus voidaan järjestää yleisopetuksen yhteydessä tai erityisluokalla. Jos oppilaan opiskelu yleisopetuksessa ei ole mahdollista tai se ei ole oppilaan kehityksen kannalta tarkoituksenmukaista, järjestetään opetus osittain tai kokonaan erityisluokalla. Yleisopetukseen integroitu erityisen tuen oppilas on koulunsa osa-aikaisen erityisopetuksen tuen piirissä.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan oppilaalle, jolla on lieviä oppimis- tai/ja sopeutumisvaikeuksia ja joka tarvitsee erityispedagogista tukea opiskelunsa onnistumiseen. Tällöin erityisopetusta annetaan muun opetuksen ohessa samanaikaisopetuksena, erillisessä pienryhmässä tai

yksilöopetuksena. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan kaikissa esi- ja perusopetusta tarjoavissa yksiköissä.

Erityisopetuksen ja oppimisen tuen käytänteisiin ja linjauksiin liittyviin asiantuntija- ja kehittämistehtäviin Muhoksella on käytettävissä myös kunnallisen erityisopetuksen koordinaattorin palveluja.

Oulujoen koulu

Erityisopetuksen sitovuustason sisällä on yksi perusopetusta antava erityiskoulu eli Oulujoen koulu. Oulujoen koulu antaa opetusta pääasiassa Muhokselle sijoitetuille oppilaille. Koulu toimii lukuvuonna 2024–2025 Oulujoen perhekodilla. Osa Oulujoen perhekodilla annettavasta opetuksesta toteutetaan käyttäen joustavan perusopetuksen (JOPO) toimintamallia. Muu erityisopetus annetaan osana muiden Muhoksella toimivien koulujen opetusta.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen hyvinvointilautakunta on määritellyt opetuksen järjestämisen lähtökohdissa tärkeiksi asioiksi koulutusmyönteisyyden ja erinomaiset koulutuspalvelut. Kunnan opetussuunnitelmassa oppilaan etu asetetaan toiminnan lähtökohdaksi. Opiskelun tulee tapahtua oppilaan omien edellytysten mukaisesti. Oppilaille on oikeus saada asuinpaikasta ja koulusta riippumatta tasa-arvoisesti erityistä tukea oppimiseensa. Oppimisvaikeuksien mahdollisimman varhainen havaitseminen ja niihin puuttuminen ehkäisevät syrjäytymistä ja vähentävät myöhempää esim. erityissairaanhoidon tuen tarvetta. Kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa määritellyt toimintaperiaatteita sovelletaan sekä esiopetusta että perusopetusta antavissa yksiköissä.

Erityisopetus suunnitellaan tavoitteelliseksi, yksilölliset opiskeluedellytykset huomioivaksi ja nivelletään oppilaan saamaan muuhun opetukseen soveltuvaksi. Tarvittaessa oppilaalle voidaan laatia oppimissuunnitelma yhteistyössä vanhempien, opettajien ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Oppilasta autetaan oppimisvaikeuksissa eri tukimuodoin, jotka määräytyvät vaikeuksien laadun ja laajuuden mukaan. Opiskelun tukimuotoja ovat mm. koulunkäynninohjaajan tuki, eriyttävä opiskelumateriaali, tukiopeus ja erityisopetus yleisopetuksen luokassa tai erityisluokassa pienemmässä oppilasryhmässä. Tukimuotoja voidaan käyttää erikseen tai rinnakkain.

Oppilaan tarvitsemista tukipalveluista on säädetty perusopetuslain 31 §:ssä siten, että jokaisella perusopetuksen oppilaalla on oikeus saada opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetus- ja oppilashuoltopalvelut sekä erityiset apuvälineet. Muhoksen kunnan koulutoimi vastaa koulu- ja luokakohtaisista apuväline- ja ohjaajapalveluista. Oppilaiden kuntoutus- ja muut henkilökohtaiset ohjaus- ja tukipalvelut toteutetaan yhteistyössä Pohteen kanssa.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on viimeksi hyväksynyt Muhoksen kunnan perus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmat 15.6.2016 §:t 90 ja 91, jonka jälkeen opetussuunnitelmaa on päivitetty säännöllisesti vuosittain. Opetussuunnitelma ohjaa koulujen ja päiväkotien tuottamaa opetusta ja esiopetusta. Opetussuunnitelma on samalla keskeinen ko. palvelun tuottamista ohjaava asiakirja.

Toimenpiteet

Erytisopetusta kehitetään edelleen. Erytisopetuksen lähikouluperiaatetta ja integraation toteuttamista jatketaan. Tähän työhön paneudutaan vuosien 2024-2025 aikana oppimisen tuen ohjausryhmän johdolla.

1. edellyttää riittävän määrän henkilöstöä (erityisopettajat ja koulunkäynninohjaajat) lähikouluun, opetukseen ja varhaiskasvatukseen
2. henkilöstön täydennyskoulutus oppimisen tukeen liittyvissä asioissa
3. käyttäytymisen ja tarkkaavaisuuden pulmista kärsivien oppilaiden ja heidän luokkiensa muiden oppilaiden opiskelun turvaaminen
4. henkisen pahoinvoinnin havaitseminen ja siihen puuttuminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa
5. vaativaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden koulunkäynnin turvaaminen oman kunnan palveluna
6. joustavan ja vuosiluokkiin sitomattoman perusopetuksen kehittäminen
7. oppimisvaikeuksisten esim. lukivaikeuksisten oppilaiden opiskelun turvaaminen
8. oppimisympäristöjen kehittäminen ja teknologian hyväksikäyttö erityisopetuksessa
9. erityisopetuksen kehittämisen puitteissa osallistutaan aktiivisesti esim. opetus- ja kulttuuriministeriön hankkeisiin ja verkostoihin

Lukio

Muhoksen lukiossa laskentapäivänä 20.9.2024 opiskelijoita oli 195. Opiskelijamäärä elää hieman koko lukuvuoden ajan opiskelijoiden valmistuessa tai vaihtaessa opiskelupaikkaa. Lukuvuoden aikana myös yksittäisiä opiskelijoita voi siirtyä Muhoksen lukioon muista oppilaitoksista. Kaikki lukion opiskelijat ovat nyt maksuttomuuden piirissä, jolloin heille koulu tarjoaa tietokoneet, oppimateriaalit ja pakolliset 5 ylioppilaskoetta. Aiemmin tarjottiin myös kuulokkeet, mutta nyt ne on karsittu budjetista. Alle 18-vuotiaat opiskelijat ovat oppivelvollisia, maksuttomuus taas koskee koko lukioaikaa.

Valtionosuudet tulevat kunnalle ilman ns. korvamerkkiä, joten lukiokoulutuksen talousarviota tarkastellessa pitää muistaa, että kaikki kunnat maksavat toisen asteen koulutuksen kustannuksia valtiolle mutta lukioluvan omaavat kunnat saavat valtionosuudet. Koska valtionosuus ei tule ohjattuna oppilaitokselle, vaan maksetaan kunnalle, sen olemassaolo on kuitenkin hyvä muistaa taustalla yleensäkin oppilaitosten talousarvioita tarkasteltaessa.

Hyvät toisen asteen koulutuspalvelut toimivat kunnan vetovoimatekijänä. Muhoksen lukio on ollut perinteisesti hyvä oppilaitos, jossa on sitoutunut henkilöstö, yhteisöllinen huolehtiva toimintakulttuuri sekä tarkkaan harkittu houkutteleva opintojaksotarjonta. Ylioppilaskirjoitusten tulosten perusteella Muhoksen lukio on erottunut positiivisesti Oulun seudun lukiokartalla, ja työpaikkana sillä on ollut pitovoimaa. Opettajavaihtuvuus on ollut vähäistä.

Lukiossa tuntikehystä tulee tarkastella yhtenäisenä kokonaisuutena eikä opetusryhminä, koska luokattomassa lukiossa opiskelijat voivat valita opintoja vapaasti. Opetussuunnitelmassa opintojaksot muodostuvat yhdestä tai useammasta 1–3 opintopisteen moduulista. Tuntikehystä kuvaillaan vuosiviikkotunneilla: 1 vvt vastaa opiskelijalla 2 opintopisteen kokonaisuutta.

Lukion vetovoimaisuus yhteishaussa (=opiskelijamäärä suhteessa aloituspaikkoihin) on paljolti kiinni opiskelutarjonnan monipuolisuudesta. Lukion tuntikehyyksen laajuus on osa lukion markkinointia. Tämän osalta kannattaa katsoa alempana kohta: Talouden tasapainottamisohjelman edellyttämät toimenpiteet. Toivottavasti vuodelle 2025 osuvat säästöt ovat osin vain väliaikaisia. Korkeakoulujen tutkintovalinta on lisännyt ylioppilastutkinnon painoarvoa jatko-opintoihin pääsemisen kannalta. Tämä on lisännyt opettajien valmennusvastuuta ja toisaalta ylioppilaskokeiden korottajien määrää. Riittävä tuntikehys on osa tätä vastuun kantamista ja toisaalta yhteishaussa hakijoille valintakohteen yksi tärkeä valintaperuste.

Oppivelvollisuus lisäsi lukiokoulutuksen ohjaus- ja valvonta vastuuta. Lukiolaki edellyttää, että lukio tarjoaa opinto-ohjausta opiskelijoille vielä vuosi valmistumisen jälkeen. Opinto-ohjaaja on vuosityöajassa, jolloin hän on käytettävissä myös koulun kesäloman aikana sovituksi. Tuen osalta Muhoksen lukio tarjoaa 6,6 vuosiviikkotunnin verran laaja-alaisen erityisopettajan palveluita. Erityisopettajana toimii nyt erityisopetukseen päteväytynyt lukion englannin lehtori. Opetushenkilöstöstä 12 pääkoulu on lukio. Lisäksi opetusta antaa 5 opettajaa, joiden pääkoulu on yläkoulu. Tarvittaessa ortodoksisen uskonnon opetuksen hoitaa perusopetuksen opettaja. Jonkin verran opetusta ostetaan Oulun Aikuislukiolta pienten valintojen opintojaksoihin, kuten mm. elämäntutkimustietoon, sekä laajennetaan kielitarjontaa.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen lukio on yleissivistystä painottava yleislukio ja se jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukion tehtävänä on antaa opiskelijoille laaja-alainen yleissivistys ja riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla vastaavilla näytöillä. Korkeakoulujen tutkintovalinnan kannalta on suuri merkitys, miten opiskelijat onnistuvat lukio-opinnoissaan.

Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoa tarkastella asioita eri näkökulmista. Opiskelijaa ohjataan toimimaan vastuuntuntoisena ja velvollisuusistaan huolehtivana kansalaisena yhteiskunnassa ja tulevaisuuden työelämässä. Lukio-opetus tukee opiskelijan itsetuntemuksen kehittymistä ja hänen myönteistä kasvuun aikuisuuteen sekä kannustaa opiskelijaa elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen. Muhoksen lukion toimintakulttuurista on hiottu niin, että se tukee näitä tavoitteita ja arvoja. Koulua kehitetään yhteisöllisesti, ja onnistumista mitataan valtakunnallisten mittareiden lisäksi myös koulun omilla kyselyillä.

Opetus- ja kasvatustaloutta on hyväksynyt 4.9.2024 §119 Muhoksen lukion lukuvuoden 2024–2025 työsuunnitelman. Muhoksen lukion opetussuunnitelman ja toiminnan keskeisinä painopisteinä ovat: kestävä elämäntapa, yrittäjäyys, teknologia sekä paikallisena painopisteinä Geopark. Muhoksen lukion toimintakulttuurissa pyritään noudattamaan kestävää kehitystä, opiskelijoita ohjataan yritteliäisyyteen, tarjotaan robotiikka ja ohjelmointi osaamista ja pidetään yllä geopark-tietoutta. Lukuvuoden 2024–2025 teemana on Kestävä tulevaisuus.

Opetus- ja kasvatustaloutta on hyväksymänä (25.9.2024 §128) Muhoksen lukio hakee Erasmus+-akkreditointia, joka tuo joustavuutta kansainvälisyystoimintaan. Akkreditointia varten lukio on

laatinut pidemmän tähtäimen kansainvälisyystoimintasuunnitelman. Erasmus+ -akkreditointi tarkoittaa laatuvarmistettua "Erasmus+ -jäsenyyttä". Akkreditoitavat organisaatiot ja verkostot osoittavat toimintansa operatiivisen ja strategisen pitkäjänteisyyden sekä sitoutuvat noudattamaan Erasmus+ -ohjelman laatustandardeja. Akkreditointi mahdollistaa suunnitelmallisen ja pitkäjänteisen kansainvälisen oppimisen liittyvän oppilas- ja henkilöstöliikkuvuuden sekä vuosittaisen rahoituksen. Muhoksen lukion keskeisenä Erasmus+ -teema on kestävä kehitys, johon liittyy myös selvitetään kansallisen kestävä kehitys sertifikaatin saamista.

Toimenpiteet

1. Lukiossa on ammattitaitoinen henkilökunta, joka antaa lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetusta laajennettuna koulukohtaisin opintojaksoin ja painoituksin. Opettajien ammatillista kasvua tuetaan koulutuksilla budjetin sallimissa puitteissa ja hyödyntäen etenkin nyt ilmaisia koulutuksia.
2. Henkilökunnan ja opiskelijoiden jaksamiseen ja koulu-/työviihtyvyyteen kiinnitetään edelleen erityistä huomiota, jolloin poissaolot mahdollisesti vähenevät ja työskentely on tehokkaampaa. Opiskelijahuollon käytössä ovat opetus- ja kasvatustalouden hyväksymät poissaoloihin puuttumisen mallit.
3. Lukio on mukana kunnalle ilmaisessa School to belong -hankkeessa, jonka tavoitteena on yksinäisyyden vähentäminen. Aiemman laajemman hyvinvointihankkeen toimenpiteitä jatketaan, jolloin palkkaus tulee nyt lukioresursista (OVTES).
4. Tieto- ja viestintäteknologian vahvaan osaamiseen kiinnitetään huomiota: lukiossa on opettajien ICT-tiimi ja osaamista jaetaan yhteisöllisesti, opiskelijoille tarjotaan TVT-opetusta. Lukiossa kokeet, osa oppimateriaaleista sekä kokonaisuudessaan ylioppilastutkinto ovat digitaalisia. Tekoälyn käytöstä on tulossa opetushallituksen ohjeet, mutta lukio on laatimassa myös omat ohjeistukset.
5. Yrittäjyyskasvatus toteutuu monipuolisesti koulun arjessa läpäisyperiaatteella kaikille, mutta osa opiskelijoista perustaa lukioaikana myös harjoitusyrityksen.
6. Vahvistetaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa jo lukioaikana mm. siltaopintoja Oulun ammattikorkeakouluun sekä kurseja yliopistoihin, jolloin lukiolainen voi saada jatko-opiskelupaikan odottamaan jo lukioaikana.
7. Kansainvälinen toiminta: kotikansainvälisyys ja mm. Erasmus+ -projektit. Geopark-oppilaitoksena jatketaan yhteistyötä saksalaisen geopark-oppilaitoksen kanssa sekä aloitellaan Rokua Geopark-matkailuun liittyvää KV-yhteistyötä. Saksan yhteistyö on kunnalle ilmaista ja Rokua Geopark-matkailu voi tuoda jopa tuottoa. Perinteiseen Luulaja-matkaan opiskelijat keräävät itse matkarahat.
8. Lukion näkyvyys on myös kuntamarkkinointia ja lisää lukion vaikuttavuutta alueella. Lukion näkyvyyttä pidetään yllä aktiivisten somekanavien kautta (instagram, facebook), tekemällä lehtijuttuja tai kutsumalla toimittajia erikoistapahtumiin paikalle.
9. Tarvittaessa laajennetaan kielitarjontaa Oulun Aikuislukion kautta, josta voidaan ostaa myös opetusta tilanteessa, että opintojaksoon on vain yksittäisiä valintoja. Samalla kuitenkin haetaan tilalle myös korvaavaa verkostoitumista.

Talouden tasapainottamisohjelman edellyttämät toimenpiteet:

1. yhteishaussa Muhoksen lukion sisäänottomääräksi on vakiintunut 65 paikkaa, joka mahdollistaa paremman taloushallinnan mm. hankintojen ja tuntikehysten suhteen. Tämä on kustannustehokkain koko, jolla myös valinnaiset opinnot toteutuvat ja toisaalta tulee kustannustehokkuus huomioiden suurin valtionosuus kunnalle.
2. silti lukuvuoden 2025–2026 tuntikehys on karsittu niin, että se on 10 vvt pienempi kuin lukuvuonna 2024–2025. Lähes kaikki pakolliset opinnot tarjotaan vain kahtena ryhmänä. Tämä tarkoittaa, että ryhmäkoko on jopa 36, koska opintojaksoilla voi olla myös vanhempia opiskelijoita. Paikalliset, tuloksellisuutta ja jaksamista tukevat, opintojaksot on pudotettu lukuvuoden 2025–2026 osalta minimiin eli opetussuunnitelman perusteiden edellyttämien opintojen lisäksi tarjotaan lähinnä vain ylioppilaskokeisiin kertaavat opinnot. Toivottavasti tämä on vain väliaikaista, koska juuri tuntikehysellä on merkitystä yhteishaussa, kun opiskelijat tekevät valintoja jopa yli kuntarajojen.
3. oppivelvollisuudesta ja maksuttomuudesta huolimatta uusille opiskelijoille ei osteta kuulokkeita. He tarvitsevat niitä toki tunneilla ja ylioppilaskokeissa.
4. sijaisia ei ole aiemminkaan otettu kuin pidempiin opettajien poissaolo pätkiin.
5. kuljetus- ja materiaalmäärärahoja on karsittu vuoden 2025 osalta.
6. koulurakennus on kooltaan kompakti ja säästä lämmityskustannuksia. Valaistuksen automatiikka säästää energiaa.
7. lukion toimintakulttuurissa toteutetaan kestävästä kehitystä huomioiden kaikki neljä kestävä kehityksen osa-alueita: sosiaalinen kestävyys (yhteisöllisyys ja hyvinvointi, jaksaminen), kulttuurinen kestävyys (suvaitsevaisuus ja erilaisuuden ymmärtäminen), taloudellinen kestävyys (taloudellinen vastuu ja kestävät hankinnat) ja ekologinen kestävyys (tekojen ja hankintojen ympäristövaikutusten huomioiminen). Nämä kaikki edistävät myös säästämistä.
8. lukio pyrkii minimoimaan sekajätteen eli aktiivisesti lajittelee ja kierrättää sekä pyrkii säästämään esim. paperinkulutuksessa.
9. hankinnat ja niiden tarve mietitään tarkkaan. Tärkeänä valintakriteerinä on myös hankittavan tavaran tai tuotteen koko elinkaari. Vanhaa kunnostetaan ja hankinta voi tapahtua myös kierrättäen.
10. lukiolaisten käyttämät opiskelijakoneet ovat leasing-hankittuja käytettyjä kannettavia tietokoneita.
11. oppimateriaalien suhteen on osittain siirrytty digitaalisista kirjalisensseistä paperikirjoihin. Paperiset oppikirjat voidaan käyttää moneen kertaan ja toisaalta samalla hieman vähennetään opiskelijoiden ”ruutuaikaa”, vaikkakin tietokoneet ovat paljon käytössä. Digitaaliset oppikirjalisenssit ovat käytössä kielissä, matematiikassa sekä osassa reaaliaineita. Kokeet ja ylioppilaskirjoitukset ovat kaikki digitaalisia.
12. hyvän opiskelijahuollon lisäksi huolehditaan henkilöstön jaksamisesta sekä sosiaalisesta ja fyysisestä työympäristöstä. Pidetään huolta niin kouluyhteisöstä, yksilöistä kuin koulurakennuksen kunnossa pysymisestä.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on sekä tukea lasten kotihoitoa että järjestää varhaiskasvatuspalveluita päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimessa kerhotoiminnassa. Varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on tuottaa suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen,

opetuksen ja hoidon muodostamaa varhaiskasvatusta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksessa lapsen hyvinvointia tuetaan lapsen edun näkökulmasta hänen yksilöllisten tarpeidensa, vahvuuksiensa ja mielenkiintonsa kohteista käsin.

Vanhempainvapaan jälkeen, kun lapsi on noin 9 kuukauden ikäinen, huoltajat voivat järjestää lapsen hoidon eri tavoin. Lapsi voi mennä kunnalliseen tai yksityiseen varhaiskasvatukseen tai lasta voidaan hoitaa kotona.

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalveluiden osa-alueet:

1. Päiväkodit
2. Ryhmäperhepäiväkoti
3. Perhepäivähoito
4. Esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus
5. Vuorohoito
6. Avoin varhaiskasvatustoiminta
7. Varhaiserityiskasvatus (sisältyy varhaiskasvatuspalveluihin)
8. Lastenhoidon tuet (kotihoidon tuki)
9. Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli 30.9.2024 470 lasta, joista päiväkodeissa 324 lasta, ryhmäperhepäiväkodissa 14 lasta, perhepäivähoidossa 128 lasta ja avoimessa varhaiskasvatuksessa 28 lasta. Lasten vuorohoitoa järjestetään Koivulehdon päiväkodissa. Esiopetusta ja täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Koivulehdon ja Päivärinteen päiväkodeissa.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 30.9.2024 29 lasta. Muhoksen kunnassa on 1.8.2024 otettu käyttöön yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli.

Kotihoidon tukea sai elokuussa 2024 103 lasta ja yksityisen hoidon tukea 3 lasta. Varhaiskasvatuspalveluissa ennustetaan palvelujen piirissä olevien lasten määrän säilyvän lähes ennallaan, vaikka 0–6-vuotiaiden lasten kokonaismäärän ennustetaan vähenevän.

Palvelusuunnitelma

Muhoksen varhaiskasvatuspalvelut toteuttavat varhaiskasvatusta opetuksen, kasvatuksen ja hoidon kokonaisuutena korostaen lapsen ja huoltajan osallisuutta pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalvelut huolehtivat siitä, että varhaiskasvatusta on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät lasten vuorohoitoa Muhoksen vuorohoidon linjausten mukaisesti sekä tarjoavat avointa varhaiskasvatuspalvelua.

Varhaiskasvatustlain mukaisesti varhaiskasvatuksessa tulee huomioida lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen. Lapsen tukemisessa tulee huomioida tuen eri tasot, tuen toteutus, tuen muodot, annettavat tukipalvelut ja tuen tarpeen arviointi. Varhaiskasvatuksen tehtävä on lapsen varhaisen tuen varmistaminen sekä antaa lapselle mahdollisimman hyvät kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytykset.

Varhaiskasvatuspalveluiden ja esiopetuksen järjestämistä ohjaavat varhaiskasvatustlain, varhaiskasvatustussuunnitelman perusteet ja Muhoksen varhaiskasvatustussuunnitelma, Muhoksen esiopetustussuunnitelma. Lisäksi varhaiskasvatuksen toteuttamista ohjaa varhaiskasvatuksen

toimintakauden toimintasuunnitelma, lapsiryhmien pedagogiset toimintasuunnitelmat sekä lasten yksilölliset varhaiskasvatus- ja esiopetus suunnitelmat.

Hyvinvointilautakunta on hyväksynyt Muhoksen varhaiskasvatussuunnitelman 15.6.2022 sekä kunnan esiopetuksen opetussuunnitelman 15.6.2022.

Palvelutuotannon muutos

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan päivähoitopaikkojen kysynnän voidaan ennustaa Muhoksella olevan suhteellisen tasainen, mutta alueelle suuntautuva muuttoliike sekä yleinen työllisyystilanne voi lisätä varhaiskasvatuspaikkojen kysyntää. Varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelman tavoitteena on päiväkotipaikkojen lisääminen.

Toimenpiteet

1. Päivärinteen päiväkodin laajennus osaan mahdollisesti 1–2- uutta lapsiryhmää toimintakaudelle 2025–2026: henkilöstö ja tilavuokra.
2. Varhaiskasvatuksen kolmiportaisen tuen toteuttaminen, varmistaminen ja kehittäminen.
3. Henkilökunnan koulutus, henkilökunnan osaamisen lisääminen.
4. Esimiesten koulutus, työhyvinvointiin ja johtajuuteen liittyvää.
5. Työhyvinvoinnin ja vuorovaikutuksen kehittäminen varhaiskasvatuksessa.
6. Materiaalien hankintoihin varattujen määrärahojen huomioiminen yleisen hintatason nousun vuoksi.

Talouden tasapainottamisohjelma

Muhoksen kunnan talouden tasapainottamisohjelmassa on aikaisemmin kirjattu, että varhaiskasvatuspalveluissa perhepäivähoitajien määrä vähenee, sillä lapsimäärät varhaiskasvatuksessa pienenee (4 hoitajan vähennys, 16 lapsen vähennys). Alle kouluikäisten lasten syntyvyys ja muutto kuntaan ei ole merkittävästi lisääntynyt, mutta lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on lisääntynyt koko päiväisen subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden myötä. Varhaiskasvatuksen järjestämistä säätää varhaiskasvatuslaki (2018/540). Kunnan tulee järjestää varhaiskasvatusta perheiden tarpeen mukaan (varhaiskasvatuslaki 2018/ 540 2 luku § 5). Muhoksen kunnan varhaiskasvatuksessa perheille tarjotaan hoitoa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimessa varhaiskasvatustoiminnassa (kerhotoiminta).

Oulujoki-Opisto

Tavoitteet, toimenpiteet ja talous

Oulujoki-Opisto on Muhoksen kunnan hallitsema taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön opetusta tarjoava oppilaitos, joka myy opistol palveluita myös Utajärven kunnalle. Vapaalla sivistystyöllä ja taiteen perusopetuksella on Muhoksen ja Utajärven kunnissa keskeinen rooli elinvoiman ja hyvinvoinnin luojana. Opiston toimintaa kehitetään kokonaisuudessaan vastaamaan asukkaiden ja kunnan tarpeita ja suunnittelussa otetaan huomioon alueellinen kysyntä ja tarjonta. Kuntalaisia osallistetaan ja toiveita huomioidaan mahdollisuuksien mukaan kurssitarjonnan suunnittelussa. Uusia kursseja voidaan tarjota joustavasti myös lukuvuoden alkamisen jälkeen huomioiden taloudelliset reunaehdot.

Opistossa on tarjolla laajasti taiteen perusopetuksen (TPO) musiikin yleisen ja laajan sekä kuvataiteen yleisen oppimäärän mukaista opetusta. Opetuksella tuetaan tavoitteellista musiikin tai kuvataiteen harrastusta ja oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opintojen jälkeen oppilaalla on parempia valmiuksia hakeutua jatkokoulutukseen tai jatkaa taiteen parissa harrastamista. Musiikkia tai kuvataidetta voi harrastaa myös vapaan sivistystyön puolella esim. musiikkileikkikoulun tai varhaisiän kuvataidekasvatusryhmissä, jotka antavat hyvän pohjan TPO opintoihin. Vuoden 2024 aikana on tavoitteena kehittää opetussuunnitelmien mukaisesti oppilaiden arviointia ja taiteiden välistä yhteistyötä. Lisäksi taiteen perusopetuksen opettajien digi- ja etäopetusvalmiuksia kehitetään yhteistyössä Meri-Pohjolan opistopiiriin kanssa ja hyödynnetään myös Kansalaisopistoliiton tarjoamia koulutuksia ja asiantuntemusta.

Oulujoki-Opisto kuuluu Meri-Pohjolan opistopiiriin, joka on 16 Pohjois-Pohjanmaan ja 3 Kainuun maakunnan kansalaisopiston muodostama yhteistyöverkosto. Opistopiiri valvoo opistojen yhteisiä etuja, tekee tunnetuksi kansalaisopistotyötä koko toiminta-alueellaan sekä muun muassa tarjoaa maksutonta koulutusta opistopiiriin alueella. Sähköisten palvelujen kehittäminen esim. Meri-Pohjolan opistopiiriin yhteistyön kautta sekä opetusteknologian uudistaminen ovat isoja lähitulevaisuuden haasteita, jotka vaativat resursseja ja koulutusta. Tietoteknisten taitojen opiskelumahdollisuuksia tarjotaan jatkossakin sekä edistetään uusien tietovarojen käyttötaitoa sekä medialukutaitoa.

Kansalaisopistoissa saavutettavan osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen helpottamiseksi tehty lakimuutos on mahdollistanut vapaan sivistystyön puolella elokuun 2021 alusta ja taiteen perusopetuksen puolella vuoden 2023 alusta sen, että kansalaisopistot ja muut vapaan sivistystyön oppilaitokset voivat halutessaan järjestää osaamisperusteisesti toteutettuja kursseja, joiden suoritustiedot voidaan viedä opiskelijoiden muiden koulutustietojen tapaan osaksi kansallista, eri koulutusasteiden opintosuoritukset ja tutkintotiedot sisältävää Koski-tietovarantoa sekä opiskelijoille näkyvää Omaa Opintopolkua. Opiskelija saa siis suorituksistaan jatkossa opintopisteitä. Näin kansalaisopistoissa saavutettu osaaminen on aiempaa helpommin yksilön hyödynnettävissä. Oulujoki-Opisto on aloittanut osaamisperusteisuustyön keväällä 2023 ja opintopistekursseja otetaan käyttöön asteittain niin vapaan sivistystyön kuin taiteen perusopetuksenkin puolella. Siirtymä lisää Opiston hallinnon työmäärää etenkin ensimmäisten käyttöönottovuosien aikana.

Oulujoki-Opiston on tärkeää pysyä kehityksessä mukana yhtenä merkittävänä alueen oppilaitoksena. Opiston hallinnon resurssit ovat pienet verrattuna samansuuruisiin tai pienempiin opistoihin. Oulujoki-Opistossa on 80 % rehtori ja 80 % opistosihteerit. Opistossa on vuoden 2025 alusta 4 päätoimista opettajaa ja n. 37 tuntiopettajaa. Opistossa ei ole suunnittelijaopettajia, vararehtoreita tms. ja kaikkien kurssien suunnittelu on rehtorin vastuulla. Osaamisperusteisuus uudistus tarkoittaa koko kansalaisopistokenttää leikkaavaa siirtymää, jossa opistoissa hankittu osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan arvioinnin avulla. Käytännössä tämä tarkoittaa suoritusmerkintöjen kuten opintopisteiden ja osaamismerkkien ansaitsemista kansalaisopiston kursseista. Siirtymä tuo hallintoon paljon lisätyötä, koska hallinnon vastuulle jää oppilaiden suoritusten vienti Koskeen ja sitä ennen tiedot tulee olla myös valtakunnallisissa e-perusteissa. Oulujoki-Opiston hallinto on haavoittuva, koska varahenkilöitä ei ole rehtorin tai toimistohenkilön ollessa poissa. Viimeistään vuonna 2026 toimistosihteerin tehtävää on tärkeää kasvattaa 100 %:ksi.

Tavoitteet

- Opiston toimintaa kehitetään ja arvioidaan kokonaisuudessaan kehittämisohjelman mukaisesti. Uusi kehittämisohjelma on otettu käyttöön alkuvuodesta 2024. Pohjana on käytetty kuntien hyvinvointisuunnitelmia ja strategioita sekä Meri-Pohjola opistopiirin yhteistä kehittämisohjelmaa. Ohjelmassa määritellään myös tulevien vuosien strategiset tavoitteet ja toiminnan kehittämisen suuntaviivat ja tarpeet. Kehittämisohjelman osaksi laaditaan lain vaatima tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Opetushallitus on kysynyt kansalaisopistoilta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien tilannetta vuonna 2023, ja sitä tullaan kysymään uudelleen viimeistään vuonna 2026.
- Opiston kurssien suunnittelua osaamisperusteisesti jatketaan ja kehitetään. Osaamisperusteisuus on organisaation näkökulmasta ennen kaikkea toimintaa ohjaava periaate ja ajattelutapa, joka tuottaa laatua toimintaan ja helpottaa opiskelijan hankkiman osaamisen hyödyntämistä.
- Opintopisteitä voi hyödyntää esimerkiksi hakeutuessa jatko-opintoihin.
- Opiston tavoitteena on edistää toimialueensa asukkaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia, osallisuutta ja elinikäistä oppimista. Kansalaisopistojen rooli hyvinvoinnin tekijöinä kunnissa korostuu entisestään.
- Monipuolisilla koulutuspalveluilla lisätään alueen elinvoimaa ja houkuttelevuutta. Oulujoki-Opisto edistää vuonna 2025 yhteistyötä kunnan työllisyyspalveluiden kanssa.
- Opiston viestintään ja kurssien markkinointiin panostetaan ja viestinnän välineitä käytetään monipuolisesti, jotta kursseille saadaan osallistujia ja näkyvyys alueen toimijana kasvaa.
- Opisto tarjoaa Geopark -kursseja ja luentoja yhteistyökumppaneiden kanssa ja asemaa Geopark-oppilaitoksena vahvistetaan. Vuonna 2025 Oulujoki-Opisto toteuttaa yhdessä Humanpoliksen kanssa paikallisopaskurssin, jonka suorittaessaan opiskelija saa Suomen opasliiton myöntämän auktorisoinnin.
- Opetus on laadukasta ja asukkaiden sekä kunnan tarpeita vastaavaa. Oulujoki-Opisto hyödyntää Meri-Pohjola opistopiirin verkostoja ja maksuttomia koulutuksia.
- Taiteen perusopetuksen arviointia ja taiteiden välistä yhteistyötä kehitetään opetussuunnitelmien mukaisesti.
- Sopimus opistopalveluista Muhoksen ja Utajärven kuntien välillä on astunut voimaan 1.1.2006. Sopimuksen ikä ja sopimuksen vanhentuneet asiakohdat huomioiden, sopimusta on aika päivittää vuoden 2025 aikana.

Toimenpiteet vuodelle 2025

Haastavan taloustilanteen edessä Oulujoki-Opisto pyrkii tehostamaan opetustaan painottamalla kurssitarjonnassa opistolle edullisimpia kursseja. Tämän lisäksi kurssimaksujen tasoa on tarkasteltava uudelleen lukuvuodelle 2025–2026.

Yksi opiston päätoimisista opettajista eläköityi vuoden 2023 lopussa, eikä hänen tilalleen palkattu vuodelle 2024 uutta opettajaa. Uusi päätoiminen opettaja palkataan, kun taloudellinen tilanne sen sallii.

Opettajan palkkaamatta jättäminen vuodelle 2025 nähdään Musiikkikoulun säästötoimenpiteenä Muhoksen kunnan säästötoimenpiteiden myötä. Kuvataidekoulun käyttöbudjetista karsitaan 650 euroa.

Vapaan sivistystyön puolella tarkastellaan kurssitarjonnan mahdollista päällekkäisyyttä kolmannen sektorin harrastustoiminnan kanssa. Esimerkiksi 30 000 euron leikkaaminen Muhoksella järjestettävän vapaan sivistystyön budjetista tarkoittaa opetustuntien vähentämistä vapaan sivistystyön Muhoksen kunnan osuudesta n. 19 %, joka tarkoittaa noin 580 opetustunnin vähentämistä vuositasolla.

On huomioitava, että kunnalle maksettava valtionosuus vähenee lineaarisesti opetustuntimäärän pienentyessä. Valtionosuuden suhteen Opetushallitus huomioi kuitenkin opetustuntimäärän kolmen viimeisen vuoden keskiarvona, jolloin yksittäinen vuosi vaikuttaa valtionosuuteen vain osittain.

Opetus- ja kasvatustaloutakunta perustettavat ja lakkautettavat toimet ja virat

Perustettavat virat

Neljä varhaiskasvatuksen opettajaa 1.8.2025 alkaen (Päivärinteen päiväkotit)

Kaksi lastenhoitajaa 1.8.2025 alkaen (Päivärinteen päiväkotit)

Lakkautettavat virat

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta

Hyvinvointi ja vapaa-aika tiliryhmittäin ulkoinen					
	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	238 783	255 294	300 358	45 064	17,65
Myyntituotot	7 776	2 100	7 700	5 600	266,67
Maksutuotot	47 422	63 300	83 500	20 200	31,91
Tuet ja avustukset	75 155	56 141	55 058	-1 083	-1,93
Vuokratuotot	107 590	132 553	152 900	20 347	15,35
Muut tuotot	839	1 200	1 200	0	0,00
TOIMINTAKULUT	-1 327 554	-1 384 832	-1 309 053	75 779	-5,47
Henkilöstökulut	-871 547	-1 004 482	-947 026	57 456	-5,72
Palkat ja palkkiot	-714 803	-818 816	-778 716	40 100	-4,90
Henkilösivukulut	-156 745	-185 666	-168 310	17 356	-9,35
Eläkekulut	-128 911	-152 521	-144 900	7 621	-5,00
Muut henkilösivukulut	-27 834	-33 145	-23 410	9 735	-29,37
Palvelujen ostot	-241 312	-209 170	-233 957	-24 787	11,85
Asiakaspalvelujen ostot	-48 735	-21 570	-32 141	-10 571	49,01
Muiden palvelujen ostot	-192 578	-187 600	-201 816	-14 216	7,58
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-146 699	-115 915	-80 974	34 941	-30,14
Avustukset	-3 050	-32 300	-22 300	10 000	-30,96
Muut toimintakulut	-64 945	-22 965	-24 796	-1 831	7,97
Vuokrat	-31 383	-9 358	-9 596	-238	2,54
Muut toimintakulut	-33 563	-13 607	-15 200	-1 593	11,71
TOIMINTAKATE	-1 088 772	-1 129 538	-1 008 695	120 843	-10,70
Suunnitelman muk.poistot	-106 275	-111 206	-155 297	-44 091	39,65
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 195 047	-1 240 744	-1 163 992	76 752	-6,19

Hyvinvointi ja vapaa-aika tiliryhmittäin ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)					
	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	318 448	343 074	370 808	27 734	8,08
Myyntituotot	74 801	2 100	7 700	5 600	266,67
Maksutuotot	47 422	63 300	83 500	20 200	31,91
Tuet ja avustukset	75 155	56 141	55 058	-1 083	-1,93
Vuokratuotot	120 230	159 733	165 450	5 717	3,58
Muut tuotot	839	61 800	59 100	-2 700	-4,37
TOIMINTAKULUT	-2 481 154	-2 813 431	-2 829 367	-15 936	0,57
Henkilöstökulut	-871 547	-1 004 482	-947 026	57 456	-5,72
Palkat ja palkkiot	-714 803	-818 816	-778 716	40 100	-4,90
Henkilösivukulut	-156 745	-185 666	-168 310	17 356	-9,35
Eläkekulut	-128 911	-152 521	-144 900	7 621	-5,00
Muut henkilösivukulut	-27 834	-33 145	-23 410	9 735	-29,37
Palvelujen ostot	-411 163	-432 358	-472 849	-40 491	9,37
Asiakaspalvelujen ostot	-48 735	-21 570	-32 141	-10 571	49,01
Muiden palvelujen ostot	-362 428	-410 788	-440 708	-29 920	7,28
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-148 608	-115 915	-80 974	34 941	-30,14
Avustukset	-3 050	-32 300	-22 300	10 000	-30,96
Muut toimintakulut	-1 046 786	-1 228 376	-1 306 218	-77 842	6,34
Vuokrat	-1 013 223	-1 214 769	-1 291 018	-76 249	6,28
Muut toimintakulut	-33 563	-13 607	-15 200	-1 593	11,71
TOIMINTAKATE	-2 162 706	-2 470 357	-2 458 559	11 798	-0,48
Suunnitelman muk.poistot	-106 275	-111 206	-155 297	-44 091	39,65
Laskennalliset erät	-70 512	-125 162	-111 751	13 410	-10,71
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 339 494	-2 706 725	-2 725 607	-18 882	0,70

Hyvinvointi- ja vapaa-aika sitovuustasoittain ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)					
	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Hyvinvointi ja vapaa-aika yhteensä					
Toimintatuotot	318 448	343 074	370 808	27 734	8,08
Toimintakulut	-2 481 154	-2 813 431	-2 829 367	-15 936	0,57
Toimintakate	-2 162 706	-2 470 357	-2 458 559	11 798	-0,48
Suunnitelman muk.poistot	-106 275	-111 206	-155 297	-44 091	39,65
Laskennalliset erät	-70 512	-125 162	-111 751	13 410	-10,71
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 339 494	-2 706 725	-2 725 607	-18 882	0,70
Hyvinvoin ja vapaa-ajan hallin					
Toimintatuotot	-34 365	-134 439	-68 188	66 251	-49,28
Toimintakate	-34 365	-134 439	-68 188	66 251	-49,28
Suunnitelman muk.poistot	-30	0	0	0	0,00
Laskennalliset erät	-3 172	-6 060	-2 725	3 335	-55,03
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-37 567	-140 499	-70 913	69 586	-49,53
Kirjastopalvelut					
Toimintatuotot	33 886	21 640	13 100	-8 540	-39,46
Toimintakulut	-630 050	-702 507	-716 170	-13 663	1,94
Toimintakate	-596 164	-680 867	-703 070	-22 203	3,26
Suunnitelman muk.poistot	-28 258	-39 315	-82 935	-43 620	110,95
Laskennalliset erät	-17 689	-30 007	-28 277	1 730	-5,77
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-642 112	-750 189	-814 281	-64 092	8,54
Kulttuuripalvelut					
Toimintatuotot	23 450	47 533	53 050	5 517	11,61
Toimintakulut	-219 331	-239 897	-287 482	-47 585	19,84
Toimintakate	-195 881	-192 364	-234 432	-42 068	21,87
Suunnitelman muk.poistot	-3 250	-3 250	0	3 250	-100,00
Laskennalliset erät	-7 075	-11 103	-11 351	-248	2,24
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-206 206	-206 717	-245 783	-39 066	18,90
Nuorisopalvelut					
Toimintatuotot	37 690	46 095	48 513	2 418	5,25
Toimintakulut	-168 855	-159 986	-148 550	11 436	-7,15
Toimintakate	-131 165	-113 891	-100 037	13 854	-12,16
Laskennalliset erät	-4 269	-7 211	-5 877	1 335	-18,51
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-135 434	-121 102	-105 914	15 188	-12,54
Liikuntapalvelut					
Toimintatuotot	223 421	227 806	256 145	28 339	12,44
Toimintakulut	-1 428 553	-1 576 602	-1 608 976	-32 374	2,05
Toimintakate	-1 205 131	-1 348 796	-1 352 831	-4 035	0,30
Suunnitelman muk.poistot	-74 737	-68 641	-72 363	-3 722	5,42
Laskennalliset erät	-38 307	-70 780	-63 522	7 259	-10,25
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 318 175	-1 488 217	-1 488 716	-498	0,03

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan hallinto

Toiminnan kuvaus

Toimialan tulosalueita on 5: hyvinvoinnin ja vapaa-ajan hallinto, kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Hyvinvoinnin ja vapaa-ajanpalveluihin kuuluu kirjasto, kulttuuri ja nuoriso- ja liikuntapalvelut.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen tavoitteena on tarjota kuntalaisille tasapuolisesti ja kysyntää vastaavasti monipuolisia ja laadukkaita elämänlaatua ja terveyttä edistäviä palveluita.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta vastaa kulttuuripalvelujen, liikunta- ja vapaa-ajanpalvelujen, kirjastopalvelujen ja nuorisopalvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä. Lisäksi se vastaa mm. hyvinvoinnin lakisääteisten palvelujen järjestämistehtävistä sekä osallisuudesta ja järjestöavustuksista.

Muhoksen kunnanvaltuusto vahvistaa valtuustokausittain kuntakohtaisen strategian, jonka pohjalta lautakunnat laativat strategian. Strategia ja hallintokunnan asettamat tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi kirjataan ylös. Strategian toteutumista tarkastellaan osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Palvelujen tuottavuutta parannetaan noudattamalla hallintokunnassa tarkkaa talouden seuranta ja annettujen resurssien tehokasta käyttöä. Talouden seuranta ja reagoimista muutoksiin parannetaan edelleen myös yksikötasolla. Palvelutuotantoa kehitetään kunnanvaltuuston asettaman talousarvioraamin rajoissa. Mahdolliset lisämäärärahatarpeet tuodaan esille heti tarpeen ilmaantuessa.

Talousarvion 2025 suurimpia epävarmuustekijöitä on mm. säästötoimien vaikutus palvelutasoon, henkilöstön työssäjaksaminen ja henkilöstön saatavuus, Kirkonkylän koulun väestönsuojan/ liikuntasalin suunnittelu ja rakentamisen aloittaminen ja kiinteistöjen ja piha-alueiden turvallisuus.

Muut keskeiset painopisteet ovat yhteistyön kehittäminen koko kunnassa ja hyvinvointi- ja vapaa-aikapuolen korostuminen kunnan hyvinvoinnissa ja sen kehittämisessä.

Hyvinvointi- ja vapaa-ajan painopiste vuonna 2025 tulee edelleen olemaan henkilöstön jaksaminen, työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen edistäminen. Yhdessä henkilökunnan kanssa on löydettävä keinoja työhyvinvoinnin kehittämiseen.

Uutena tehtävänä vuodelle 2025 tulee liikunta- ja hyvinvointipäällikön virka, joka korvaa vapaa-aikatoimenjohtajan viran. Liikunta- ja hyvinvointipäällikkö vastaa mm. vastaa nuoris- ja liikuntatoimesta sekä kunnan hyvinvointityöstä yhteistyössä sivistys- ja hyvinvointijohtajan kanssa. Lisäksi liikunta- ja hyvinvointipäällikkö toimii hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunnan esittelijänä, sivistys- ja hyvinvointijohtajan sijaisena.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotoimintaa monipuolisesti yhteistyökumppaneiden kanssa. Nuorisotilatoiminnan lisäksi palveluihin kuuluvat etsivä nuorisotyö, kerhotoiminta, nuorten kulttuuritoiminta sekä leiri- ja retkitoiminta.

Kunnassa toimii nuorten oma vaikuttajaryhmä, nuorisovaltuusto, jonka toimikausi on kaksi vuotta. Nuorisovaltuustolla on oma määräraha, jonka käytöstä he päättävät itse.

Lisäksi kunnan nuorisopalveluilla, Muhoksen seurakunnalla ja Muhoksen 4H -yhdistyksellä on yhteinen nuorten vaikuttajaryhmä, Muhoksen nuoret vaikuttajat. Ryhmän tarkoituksena on ohjata sekä kehittää toimijoiden yhteistyötä. Vaikuttajaryhmän kantavana ideana on kehittää toimijoiden päivittäistä toimintaa sekä toteuttaa mahdollisuuksien mukaan yhdessä erilaisia pieniä tapahtumia ja projekteja.

Tavoitteet

Uuden nuorisovaltuuston toimikausi alkaa vuoden 2025 alussa. Nuorisovaltuuston merkitys kasvaa kuntalaisten kuulemisen ja osallisuusohjelman myötä.

Vuoden 2025 talousarvioon ei sisälly toisen nuoriso-ohjaajan palkkaaminen, mutta tulevaisuudessa Muhoksen kuntaan pitää saada toinen nuoriso-ohjaaja.

Nuorisopalveluiden toimialalla tilatoimintaa järjestetään Tähtiareenan yhteydessä olevissa tiloissa. Tila toimii koulupäivien aikana oppilaskunnan tilana ja iltaisin sekä viikonloppuisin nuorisotilana. Nuorisotilan aukioloaikoja pyritään lisäämään ostopalvelusopimuksella jonkun yhteistyötahon kanssa. Talousarvioon varataan määräraha ostopalvelusopimukseen, jolla taataan nuorisotilan säännölliset aukiolot ja viikonlopputoiminta. Osa toiminnoista järjestetään verkkonuorisotyönä, mikä on todettu toimivaksi.

Järjestetään päiväleiri- (pääsääntöisesti leirit ovat nykyään päiväleirejä) ja retkitoimintaa sekä erilaisia tapahtumia lapsille ja nuorille. Järjestetään kerhotoimintaa kouluvuoden aikana yhteistyössä seurakunnan nuorisotyön kanssa. Kerhoissa ohjaajina toimivat kerho-ohjaajakoulutuksen käyneet nuoret ohjaajat nuorisotyöntekijöiden valvonnassa. Kerhotoimintaa kehitetään siten, että koulut ja nuorisopalvelut tuottaisivat ainakin osan kerhoista yhteistyössä.

Muhoksen kuntaan on laadittu yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa kunnan lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma, jonka valtuuston hyväksynyt noudatettavaksi toimenpideohjelmana. Ohjelman mukaan etsivää nuorisotyötä jatketaan vakituisena toimintana. Etsivään nuorisotyöhön on mahdollisuus saada valtionapua myös vakituisena toimintana. Hankerahoitus etsivään nuorisotyöhön kattaa vuoden 2024 loppuun ja valtionapua haetaan myös vuodelle 2025.

Päihteiden käytön ennaltaehkäisytyötä jatketaan kunnan päihdetyöryhmän kanssa, jonka puheenjohtajana nuoriso-ohjaaja toimii ja järjestetään kaikki tapahtumat ns. nollarajatilaisuuksina. Kiinnitetään huomiota uusien ongelmakohtien, kuten sähkötupakan ja nuuskan käytön ennaltaehkäisyyn nuorten keskuudessa.

Liikuntapalvelut, jäähalli, ulkoliikuntapaikat

Palvelusuunnitelman kuvaus

Liikuntapalvelut tuottavat palveluita, joilla on suuri vaikutus asukkaiden hyvinvointiin ja terveyteen. Liikuntapalveluita tuotetaan niin terveysliikuntaan kuin kilpaurheiluun yhteistyössä Oulujoki-opiston ja urheiluseurojen kanssa. Muhoksella on aloitettu vuoden 2021 loppupuoliskolla liikuntaneuvontapalvelu, jonka käytännön toteutuksesta vastaa liikunnanohjaaja. Liikuntaneuvonta

on käynnistynyt hyvin ja sitä jatketaan myös 2025. Ennaltaehkäisevän toiminnan pohjana on kunnanvaltuuston hyväksymä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointiohjelma 2021-.

Liikuntalaitospalveluita tuotetaan uimahallissa ja jäähallissa. Uimahallipalveluissa normaalin uintitoiminnan lisäksi panostetaan lasten ja nuorten uimaopetukseen. Jäähallipalveluita tuotetaan laajalle käyttäjäryhmälle myös seutukunnallisesti. Jäähallissa pyritään sunnuntaisin pitämään yleisöluisteluvuoro ilman mailaa ja toinen vuoro mailan kanssa. Mahdollisesti yleisöluisteluvuoroihin vaikuttaa jäähallissa järjestettävät pelit. Jos pelejä on sunnuntaina, niin yleisöluisteluvuoro yritetään järjestää lauantaina. Jäähallin sähkönkulutusta seurataan ja tarvittaessa reagoidaan kasvaviin kustannuksiin palveluhintoja korottaen.

Ulkoliikuntapaikat ylläpidetään sekä terveysliikunnan, että kilpaurheilun tarpeisiin.

Tavoitteet

Liikuntapalveluissa pyritään tuottamaan kunnan asukasmäärää palvelevat kunnalliset liikuntapalvelut.

Jatketaan liikuntapalveluiden, urheiluseurojen ja Pohjois-Pohjanmaan liikunnan säännöllistä yhteistyötä terveysliikunnassa. Muhoksen urheiluseurat ovat tiiviisti mukana tässä toiminnassa.

Tähtiareenan täysimittainen liikuntahalli, kuntosali ja painisali mahdollistavat liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia paikkakunnalla. Suuret liikuntatapahtumat sisäliikunnan alalla mahdollistuvat. Tapahtumia pyritään lisäämään 2025. Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta päätti nostaa jäähallin maksuja 20 %, Tähtiareenan ja liikuntasalien 10 % ja uimahallin lasten ja aikuisten kertamaksuja yhdellä eurolla sekä ulkopaikkakuntalaisten uimaopetuksen tuntihintaa kuudella eurolla.

Kirkonkylän koulun uusi liikuntasali suunnitellaan 2025 ja sen rakentaminen aloitetaan samana vuonna.

Oulujoki-Opiston puolesta yhteistyö liikuntapalveluiden kanssa ryhmäliikuntatuntien osalta jatkuu myös vuonna 2025. Syksyllä 2024 toiminta on laajentunut liikunnanohjaajan aloitteesta ja on perustettu uusi Kevennetyn avoimen vesiliikunnan ryhmä Oulujoki-Opiston kurssitarjontaan.

Pyritään tukemaan urheiluseurojen toimintaa toiminta- ja kohdeavustuksilla. Liikuntapalvelut jakavat stipendejä urheilusaavutuksista kunnassa hyväksytyin kriteeristön mukaan.

Panostetaan ulkoliikuntapaikkojen kuntoon ja siisteyteen. Kunnostetaan kunnan hiihtoladut ja luistelukentät talousarvion sallimissa puitteissa. Jatketaan reaaliaikaisen hiihtolatujen ja luistelukenttien kunnossapidon seurantaa kunnan www-sivuilla. Kirkkosaaren latua ei vedetä kevätkaudella 2025 alueen turvallisuustilanteen vuoksi.

Pyritään kehittämään ulkoliikuntapaikkoja talousarvion 2025 investointiohjelman mukaan.

Muhoksen kunta on käynnistänyt ulkoilulain mukaisen Korkalanvaaran hiihtolatujen rakentamista ja parantamista koskevan reittisuunnitelman laatimisen. Päivärinteen kuntoratojen kunnostukset on otettu huomioon teknisen toimen talousarvioesityksessä.

Kannustetaan muhoslaisia hoitamaan kuntoaan erilaisilla tapahtumilla, mm. uimataitoviikolla. Muhos oli mukana Voimaa Vanhuuteen-hankkeessa 2021–2023. Ohjelmassa toteutuneet toimenpiteet ovat vakiintuneet osaksi kunnan perustoimintaa.

Jatketaan liikuntavälinelainaamon kehittämistä yhteistyössä kirjaston kanssa.

Kulttuuripalvelut

Tavoitteet, toimenpiteet ja talous

Muhoksen kunnan kulttuuripalveluiden toimia johdattaa Muhoksen kuntastrategia 2025:n visio, jossa Muhos on merkittävä kulttuuri- ja matkailukohde Rokua Geopark -alueella sekä Oulujokilaakson keskus, jossa viihtyisyys ja turvallisuus ovat avainasemassa.

Muhoksen kunnan kulttuuripalveluissa työskentelee 100 % kulttuurituottaja. Kulttuuripalveluista vastaa Oulujoki-Opiston rehtori ja kulttuuriasioita käsitellään useassa eri tiimissä kuten kunnan vapaa-aikatiimissä, kulttuuritiimissä sekä kulttuurifoorumissa.

Kunnan tehtävänä on tarjota taide- ja kulttuuripalveluita sosioekonomisesta taustasta, iästä ja asuinpaikasta riippumatta kuntalaisilleen ja taata täten kulttuuripalveluiden monipuolisuus ja saavutettavuus. Kunnan kulttuuripalvelut tukevat ja tuottavat palveluita yhteistyössä muiden luovien alojen yrittäjien sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa siten, että se toiminnallaan vahvistaa ja lisää alueen elinvoimaisuutta, identiteetin rakentamista, sivistystä ja virkistystä. Kulttuuripalvelut hakevat aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta kattavien kulttuuripalveluiden toteuttamiseen. Muhoksen kunnan kulttuuriohjelma pitää sisällään tavoitteita, joissa on huomioitu vuonna 2019 voimaan tullut Laki kuntien kulttuuritoiminnasta. Kulttuurikasvatussuunnitelma on osa laajempaa kulttuuriohjelmaa ja se on otettu käyttöön vuoden 2022 aikana yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa.

Kulttuurikasvatussuunnitelma takaa kaikille lapsille ja nuorille tasa-arvoisen mahdollisuuden kokea monipuolisesti paikallista kulttuuria. Kulttuurikasvatussuunnitelma "Tähtireitti" on osa Muhoksen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmia.

Kulttuuripalvelut tarjoaa laadukasta kulttuurisisältöä myös tapahtumien muodossa. Kulttuuripalveluiden päätapahtumina jatkavat Muhoksen Musiikkipäivät kesäkuun alussa sekä vuoden verran tauolla ollut Lemmenpolun valot. Muista tapahtumista säännöllisinä toistuu mm. Muhoksen Taiteiden yö, joka sijoittuu elo-syyskuun vaihteeseen, ja se on kerännyt tasaisesti kävijöitä viime vuosien aikana.

Vakiintuneeseen tapahtumien vuosikelloon kuuluvat myös mm. After Work -tapahtumat, Oulun kansainväliset lasten- ja nuortenelokuvien festivaali osana kulttuurikasvatussuunnitelmaa sekä Vanhustenviikko. Vuosittain toteutetaan myös useita

yksittäisiä tapahtumia. Kulttuuripalvelut toimii tuotanto- ja konsultaatioapuna myös monelle muulle Muhoksen tapahtumalle kuten Nenäpäivä & MuhosMuksulle.

Vuoden 2024 lopulla kokeillaan elokuvien esittämistä kunnan omana työnä. Jotta elokuvaesitykset jatkuisivat vuodelle 2025, ilta- ja viikonloppuvahtimestari (50 %) on välttämätön.

Muhos on mukana Oulu2026-kulttuuripääkaupunkihankkeessa, ja suunnittelee toimenpiteitä kulttuuripääkaupunkivuotta kohti. Oulujokilaakson kuntien (Muhos, Utajärvi, Vaala) ja Humanpolis Oy:n kanssa viedään eteenpäin Oulu2026-hakukirjaan päässyttä Löytöretki taiteeseen -hanketta. Lisäksi kulttuuripalvelut on aktiivisesti mukana Pohjois-Pohjanmaan kulttuuritoimijoiden verkostossa. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on myös alueellinen yhteistyö muiden kuntien kulttuuripalveluiden kanssa.

Kulttuurituottaja tekee aktiivisesti yhteistyötä teknisten palveluiden kanssa pitääkseen yllä prosenttitaideperiaatteen käytäntöjä, jotka on hyväksytty käyttöön harkinnanvaraisesti Muhoksen kunnan rakennus- ja korjauskohteissa. Kulttuurituottaja toimii tarvittaessa konsulttina esimerkiksi taidehankintoja koskien.

Kulttuuripalveluiden säästökohteet vuodelle 2025 ovat:

- Kulttuurin perusbudjetista (KP 3600) - 1 200 €: Näyttelytila Lyyran näyttelyaikoja pidennetään mahdollisuuksien mukaan kahteen kuukauteen
Avajaisbudjetit ja näyttelypalkkiot puolittuvat
 - Musiikkipäiviä lyhennetään kolmipäiväiseksi tapahtumaksi (KP 3690, proj. 3601):
Budjetista vähennetään 1 000 €
 - Kesän keskiviikkotorit - 900 € (KP 3600): Kulttuuripalveluiden kesäajalle keskittyvää työtä käytettäisiin jatkossa tuloa tuottaviin toimintoihin, kuten tilojen markkinointiin sekä tuottavien tapahtumien, kuten konserttien tuottamiseen syyskaudelle.
- Säästö yhteensä: 3 100 €

Muut toimenpiteet:

Tuottojen kasvatus:

- Kulttuurikeskuksen tilojen aktiivinen myynti koko Pohjois-Pohjanmaan alueelle
- Tapahtumatuotannossa painotetaan kulttuurikeskuksella järjestettäviin maksullisiin tapahtumiin
- Elokuvissa satsataan odotettuihin suosikkeihin

Näiden lisäksi huomioitavaa:

Jotta Koivu ja Tähti -sali ja elokuvat toisivat kulttuuripalveluille tuottoa, ilta- ja viikonloppuvahtimestari (50 %) on välttämätön.

Koivu ja tähti -kulttuurikeskus

Tavoitteet, toimenpiteet ja talous

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on yhteistyössä eri toimijoiden kanssa saada kulttuurikeskuksesta vetovoimainen, elävä ja viihtyisä tapahtumapaikka. Vuosina 2023–2024 toteutunut Koivu ja Tähti -kulttuurikeskuksen perusparannus- ja laajennushanke on päivittänyt kulttuuripalveluiden tilat tähän päivään. Uudistetussa ja valoisassa näyttelytilassa nähdään 1-2 kuukauden välein vaihtuvia, laadukkaita näyttelyitä. Uudistettu kulttuurikeskus on yksi vahva toimija Oulu2026 -kulttuuripääkaupunkihankkeessa ja tarjoaa monipuolisen lähimatkoille alueella.

Kulttuuripalvelut sai palkattua 50 % ilta- ja viikonloppuvahtimestarin elokuussa 2024. Ilta- ja viikonloppuvahtimestari on välttämätön, jotta Koivu ja Tähti -salissa voidaan toteuttaa laadukkaita ja tuottavia tapahtumia. Vahtimestari myös vastaa kunnan elokuvatoiminnasta, varauskalenterin ylläpidosta sekä yhdessä kulttuurituottajan kanssa tilojen markkinoinnista.

Kirjastopalvelut: pääkirjasto ja kirjastoauto

Kirjaston henkilökunta

tilanne 1.11.2024

Vakinaiset:

5,5

Määräaikaiset osa-aikaiset:

0,5 + 0,6

vahtimestari 13 %

Palvelukuvaus

Muhoksen kirjasto tarjoaa asiakkailleen tasapuolisesti laadukasta, ajanmukaista ja asiantuntevaa kirjasto- ja tietopalvelua, mahdollisuuksia erilaisiin elämyksiin sekä tiedonhallintataitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen. Kirjasto panostaa myös oheistoimintaan ja sähköisten palveluiden opastukseen. Tärkein perustehtävä liittyy lukutaidon kehittämiseen ja lukemisharrastuksen tukemiseen. Uusin tehtävä liittyy yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistämiseen sekä aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden edistämiseen. Kirjaston toimintaa tukee alueellinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen kirjastoverkko sekä muut yhteistyökumppanit.

Tärkeimmät erillistavoitteet ja toimenpiteet

Talouteen liittyvä tavoite on kustannusten pitäminen määritellyissä rajoissa. OUTI-kirjastojen tiivis yhteistyö tuo mukanaan toiminnan kehittämismahdollisuuksia pienin, monille harteille jakaantuvien kustannuksien. Yhteishankinnat ovat kauttaaltaan edullisempia kuin yksittäiset hankinnat. Oulun kaupunginkirjasto yhtenä OUTI-kirjastona ja alueellisena kehittämiskirjastona on tärkeä asiantuntijaresurssi. Yhteistyötä tehdään myös kaikkien Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin kirjastojen kanssa mm. yhteisen e-kirjaston muodossa. Yhteinen avoimeen lähdekoodiin perustuva kirjastojärjestelmä tuo huomattavia kustannussäästöjä. Myös Muhoksen lukion kirjasto ja Kirkonkylän alakoulun kirjasto ja Hyrkin koulukirjasto kuuluvat myös samaan heille maksuttomaan Koha-kirjastojärjestelmään.

Palveluiden osalta yleisesti tavoitellaan 80 % tyytyväisyysastetta, jota mitataan jatkuvalla palautteen keräämisellä. Kirjastotilojen korjaus- ja muutostyöt saatiin valmiiksi elokuussa 2024. Tilojen uudelleenjärjestelyssä haluttiin ottaa huomioon erityisesti kirjaston merkitys tilana, yhteisöllisenä kokoontumispaikkana. Lasten ja nuorten palveluita haluttiin myös parantaa ja tarjota heille tiloja ajanviettoon. Kirjastossa on asiakasraati, joka koostuu eri ikäisistä kirjaston käyttäjistä, joiden osallistamisella saatiin arvokasta tietoa tilojen uudelleenjärjestelyn ja omatomikirjastopalveluiden suunnittelussa sekä saadaan jatkuvasti muiden palveluiden kehittämisessä.

Kirjastotyön yksi perustavoite on lukutaidon kehittymisen ja lukemisharrastuksen tukeminen. Lasten ja nuorten kirjastotyön osalta ylläpidetään kirjaston ja koulujen välistä yhteistyötä. Alakouluissa on käytössä kirjastoreitti, jolla turvataan yhdenmukainen palvelu kaikille tietyn vuosiluokan oppilaille ja yläkoulussa on käytössä äidinkielen ja kirjallisuuden opettajien kanssa tehty yhteistyösopimus. Myös kunnan varhaiskasvatuspalveluiden kanssa on tehty yhteistyösopimus. Lisäksi kirjasto on mukana kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmassa.

Tietyt vuosiluokat kutsutaan vuosittain kirjastovierailulle, jolloin heille opetetaan tiedonhakua, kirjaston käyttöä ja vinkataan kirjallisuutta. Lisäksi henkilökunta tekee kouluvierailuja. Kirja-aineistoa tuodaan tutuksi kirjoihin liittyvien tietokilpailujen, lukukilpailujen sekä viikoittaisten satutuokioiden avulla. Satutuokioita järjestetään myös kirjastoautossa kahdella reitillä, joissa on yhteensä viisi tuokiota. MLL:n perhekahvilatoimintaa järjestetään kirjastossa ja kirjaston henkilökunta järjestää sinne lukemisen edistämiseen liittyvää toimintaa ja ohjelmaa. Myös erilaisilla tapahtumilla houkutteellaan lapsia ja aikuisia lukemisen pariin. Kirjasto osallistuu mahdollisuuksien mukaan erilaisiin tapahtumiin pop-up kirjaston tai erilaisten lukemisen edistämiseen liittyvien ohjelmanumeroiden muodossa. Ikäihmisille esitellään kirjaston palveluja ja kirjasto osallistuu vuosittain vanhustenviikkoon digiopastuksen ym. muiden tapahtumien merkeissä. Kirjasto on osallistunut vuosittain lokakuussa järjestettävään kansainväliseen 24 tuntia sarjakuvaa-tapahtumaan. Koululaisten talvi- ja syyslomaviikolle järjestetään joka vuosi ohjelmaa. Kirjasto on osallistunut marraskuussa Tähtiareenalla järjestettävään Muhos muksu tapahtumaan. Lukukoiratoiminta on myös kirjastossa jatkuvaa toimintaa yhteistyössä Pohjois-Suomen karvakavereiden kanssa.

Kirjastolain uusimman tehtävän innoittamana on tarkoitus kehittää uudesta perusparannetusta kirjastosta päättäjien ja kuntalaisten kohtaamispaikka ja järjestää toimintaa, joka helpottaa kynnystä kuntalaisten vaikuttamiseen ja parantaa vaikuttamismahdollisuuksia kuntalaisia koskeviin asioihin. Vuodelle 2025 on suunnitteilla yhteistyössä kunnan osallisuustyöryhmän kanssa kunnallisvaalipaneeli.

Kirjaston toiminnan tavoitteena on kirjojen sisältöjen esille tuomisen lisäksi tarjota mahdollisuuksia viihtymiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Kirjastossa järjestetään kauno- ja tietokirjallisuuspiirejä sekä käsitöitä ja kirjallisuutta yhdistelevä Lankaklubi, joka toimii vapaaehtoisen vetäjän voimin. Paikalliset kirjailijat vierailevat kirjastossa esittelemässä teoksiaan mahdollisuuksien mukaan. E-aineistojen ja -palveluiden opastamiseen panostetaan. Kirjastossa annetaan myös jatkuvaa digiopastusta.

Yhteistyötä tapahtumajärjestelyissä kulttuurifoorumin muodossa jatketaan kulttuuripalveluiden, nuoriso- ja liikuntapalveluiden, seurakunnan ja eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Toiminta on ollut

hyvin hedelmällistä ja olemme yhdessä saaneet hienoja tapahtumia aikaan. Kirjasto osallistuu yleensä isompiin tapahtumiin jollain pienimuotoisella lukemisen edistämiseen ja kirjallisuuden esilletuomiseen liittyvällä ohjelmalla.

Talous

Tuottoa saadaan kotiseutuhuoneen tilavuokrista silloin kun tila on kunnan ulkopuolisen toimijan käytössä eikä tilan käyttäjä ole yleishyödyllinen yhdistys. Tilojen vuokratuotto-odotukset ovat ensi vuodelle korkeammat, koska vuonna 2024 tilat eivät olleet alkuvuodesta käytössä ja uudistettujen tilojen markkinointia tehostetaan syksyllä 2024. Kirjaston asiakasmaksuja ei Outi-kirjastojen yhteisellä päätöksellä koroteta, koska kirjaston tulee olla saavutettava palvelu kaikille varsinkin silloin, kun kaikki muut kustannukset nousevat. Ainoastaan lyhytlainojen myöhästymismaksua korotetaan, koska se on lähes sama muun aineiston myöhästymismaksun kanssa. Edellisvuosia suurempia tuotto-odotuksia liittyy myöhästymismaksuihin, joita saamme perittyä asiakkailta paremmin, kun vihdoinkin saamme maksukorttipäätteen käyttöön. Maksuja on jäänyt perimättä, koska asiakkailta harvoin on enää käteistä rahaa mukana ja maksut vanhenevat ja poistuvat järjestelmästä 3–5 vuodessa.

Henkilöstökuluissa on säästetty viime vuosina, koska ei ole toimittu täydellä henkilökuntakapasiteetilla ja vuonna 2024 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana päästiin hyödyntämään alan koulutuksen omaavia palkkatukityöllistettyjä. Yksi kirjastovirkailija irtisanoutui kesällä 2022, eikä toimea täytetä uudelleen. 50 % kirjastovirkailija eläköityi kesällä 2023, ja toimi on ollut täyttämättä 1.6.2023-10.8.2024. Lisäksi alkuvuonna on tehty omaehtoisesti lyhyempää työaikaa eikä sijaisia ole palkattu. Yleisestä maailmantilanteesta johtuvan hintojen nousun vuoksi ainakin kirjallisuuden ja polttoaineiden osalta kulut tulevat todennäköisesti nousemaan.

Säästötoimien vaikutus palveluihin

- aukioloaikojen lyheneminen (omatoimi) (kirjastolaki 6§ 1. momentti: tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon) Omatoimipalvelu aikana em. palvelut eivät ole käytössä.
- aikuisten ja senioreiden lukemisen edistäminen (kirjastolaki 6§ 3. momentti: edistää lukemista ja kirjallisuutta), priorisointi on lasten ja nuorten lukemisen edistämässä, joten aikuisten kohdalla nämä palvelut vähenevät.
- lukemisen edistämiseen liittyvät tapahtumat (kirjastolaki 6§ 3. momentti: edistää lukemista ja kirjallisuutta). Ei ole aikaa tapahtumien järjestämiselle henkilökuntaresurssin vähenemisen vuoksi.
- yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistäminen (kirjastolaki 6§ 6. momentti: edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.) Tätä tehtävää on hoidettu vuonna 2023 hankerahoilla ja saatu hieman toimintaa käynnistettyä, mutta jatkossa tämä on yksi tehtävistä, joka jää pois, mikäli henkilökuntaa vähennetään.
- Kehittäminen (hankkeet) (kirjastolaki 11§: Yleinen kirjasto toimii ja kehittää toimintaansa yhteistyössä muiden yleisten kirjastojen, Kansalliskirjaston, Varastokirjaston, Saavutettavuuskirjasto Celian sekä muiden korkeakoulukirjastojen, oppilaitoskirjastojen ja erikoiskirjastojen kanssa. Yleinen kirjasto voi tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi toimia yhteistyössä viranomaisten, kirjastoalan toimijoiden, päiväkotien,

koulujen ja oppilaitosten sekä muiden yhteisöjen kanssa. Hankerahojen hakemiseen ja muuhun hankkeisiin liittyvään toimintaan ja yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa jäisi vähemmän aikaa jatkossa.

- Koulutuksiin ei voitaisi osallistua tarvittavaa määrää/vuosi.

Suosituksen mukaan kirjastossa tulisi olla henkilökuntaa vähintään 0,8 htv/1000 asukasta. Muhoksen kirjastossa tulisi olla siis suosituksen mukaan 7,2 työntekijää.

Kirjastolain 1 momentissa tarkoitetun tehtävän hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Mahdollisen kirjallisuusmäärärahan vähenemisen seurauksena vuonna 2025 hankittaisiin 850 uutuuskirjaa vähemmän. Koska toiminnan painopiste on lasten ja nuorten lukemisen edistämiseksi niin suurin osa tuosta vähennyksestä suunnataan aikuisten kirjallisuuteen. Tämän seurauksena uutuushyllyt ovat tyhjemmät ja kirjoja joutuu jonottamaan varausjonoissa aiempaa kauemmin, tietokirjallisuuden osalta tieto saattaa olla jo vanhentunutta, kun se vihdoin saavuttaa asiakkaan. Lisäksi tämä lisää muuta työtä, kun seutulainojen ja kaukolainojen määrä kasvavat.

Lisäksi kansalaisen oikeus luotettavalle tiedonlähteelle pääsemiseksi heikkenee. Tämä vaikuttaa myös yhteiskunnalliseen kriisivalmiuteen ja varautumiseen ja olemme entistä alttiimpia vieraan vallan vaikuttamisyrityksille. Lukutaidon yhteys yhteiskunnan vakauteen ja rauhaan nähdään merkityksellisenä myös kansainvälisesti. Nyky-yhteiskunnassa lukutaito on eloonjäämistaito. Kirjallisuuden heikompi saatavuus lisää yhteiskunnallista eriarvoisuutta ja lukutaidon sosioekonominen eriytyminen lisääntyy entisestään. Heikko lukutaito maksaa Suomelle vuosittain osaamisvajana lähes 3,9 miljardia euroa. Ne, joilla on hyvä lukutaito hallitsevat maailmaa.

Lehtinimekkeitä jouduttaisiin vähentämään 23 kappaletta, eli kolmasosa tällä hetkellä tilattavista aikakauslehdistä jouduttaisiin karsimaan pois.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut perustettavat ja lakkautettavat toimet ja virat

Vakinaiset

Perustettava virka: liikunta- ja hyvinvointipäällikkö 1.1.2025 alkaen.

Lakkautettava virka: vapaa-aikatoimenjohtaja

Määräaikaiset

Kirjaston ja kulttuurin vahtimestari 50 % 1.1.- 31.12.2025

4.3 Yhdyskuntalautakunta – tekniset palvelut

Tekniset palvelut tiliryhmittäin ulkoinen					
	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	3 212 091	3 447 611	3 261 310	-186 301	-5,40
Myyntituotot	126 566	170 016	129 255	-40 761	-23,97
Maksutuotot	63 742	65 500	78 500	13 000	19,85
Tuet ja avustukset	106 163	70 307	14 000	-56 307	-80,09
Vuokratuotot	2 849 094	3 128 238	3 015 851	-112 387	-3,59
Muut tuotot	66 526	13 550	23 704	10 154	74,94
Valmistus omaan käyttöön	118 502	0	67 448	67 448	
TOIMINTAKULUT	-8 397 518	-8 345 090	-8 136 512	208 578	-2,50
Henkilöstökulut	-2 910 031	-2 917 386	-2 649 647	267 739	-9,18
Palkat ja palkkiot	-2 329 289	-2 338 675	-2 177 279	161 396	-6,90
Henkilösivukulut	-580 742	-578 711	-472 368	106 343	-18,38
Eläkekulut	-491 080	-483 449	-406 648	76 801	-15,89
Muut henkilösivukulut	-89 662	-95 262	-65 720	29 542	-31,01
Palvelujen ostot	-2 288 001	-2 160 882	-1 975 396	185 486	-8,58
Asiakaspalvelujen ostot	-732	-500	0	500	-100,00
Muiden palvelujen ostot	-2 287 269	-2 160 382	-1 975 396	184 986	-8,56
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 461 917	-2 625 430	-2 725 186	-99 756	3,80
Avustukset	-30 006	-30 000	-30 000	0	0,00
Muut toimintakulut	-707 564	-611 392	-756 283	-144 891	23,70
Vuokrat	-658 752	-588 892	-738 173	-149 281	25,35
Muut toimintakulut	-48 812	-22 500	-18 110	4 390	-19,51
TOIMINTAKATE	-5 066 925	-4 897 478	-4 807 754	89 725	-1,83
Poistot ja arvonalentumiset	-3 586 856	-3 767 813	-3 958 032	-190 219	5,05
Suunnitelman muk.poistot	-3 534 880	-3 767 813	-3 958 032	-190 219	5,05
Kertaluonteiset poistot	-51 976	0	0	0	
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	21 516	0	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8 632 265	-8 665 291	-8 765 786	-100 494	1,16

Tekniset palvelut tiliryhmittäin ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
TOIMINTATUOTOT	9 846 768	11 237 716	11 367 407	129 690	1,15
Myyntituotot	2 338 882	2 443 283	2 554 160	110 877	4,54
Maksutuotot	63 742	65 500	78 500	13 000	19,85
Tuet ja avustukset	106 163	70 307	14 000	-56 307	-80,09
Vuokratuotot	7 268 664	8 645 076	8 697 042	51 966	0,60
Muut tuotot	69 318	13 550	23 704	10 154	74,94
Valmistus omaan käyttöön	118 502	0	67 448	67 448	
TOIMINTAKULUT	-9 075 110	-8 955 328	-8 794 788	160 540	-1,79
Henkilöstökulut	-2 910 031	-2 917 386	-2 649 647	267 739	-9,18
Palkat ja palkkiot	-2 329 289	-2 338 675	-2 177 279	161 396	-6,90
Henkilösivukulut	-580 742	-578 711	-472 368	106 343	-18,38
Eläkekulut	-491 080	-483 449	-406 648	76 801	-15,89
Muut henkilösivukulut	-89 662	-95 262	-65 720	29 542	-31,01
Palvelujen ostot	-2 383 257	-2 194 259	-2 091 287	102 972	-4,69
Asiakaspalvelujen ostot	-732	-500	0	500	-100,00
Muiden palvelujen ostot	-2 382 525	-2 193 759	-2 091 287	102 472	-4,67
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 465 180	-2 625 430	-2 725 186	-99 756	3,80
Avustukset	-30 006	-30 000	-30 000	0	0,00
Muut toimintakulut	-1 286 637	-1 188 253	-1 298 668	-110 415	9,29
Vuokrat	-1 237 825	-1 165 753	-1 280 558	-114 805	9,85
Muut toimintakulut	-48 812	-22 500	-18 110	4 390	-19,51
TOIMINTAKATE	890 160	2 282 389	2 640 067	357 678	15,67
Poistot ja arvonalentumiset	-3 586 856	-3 767 813	-3 958 032	-190 219	5,05
Suunnitelman muk.poistot	-3 534 880	-3 767 813	-3 958 032	-190 219	5,05
Kertaluonteiset poistot	-51 976	0	0	0	
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	21 516	0	0	0	
Laskennalliset erät	-329 996	-393 832	-332 445	61 387	-15,59
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 005 175	-1 879 256	-1 650 410	228 846	-12,18

Tekniset palvelut sitovuustasoilta ulkoiset, sisäiset ja laskennalliset erät (vyörytykset)

	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Tekniset palvelut yhteensä					
Toimintatuotot	9 846 768	11 237 716	11 367 407	129 690	1,15
Toimintakulut	-9 075 110	-8 955 328	-8 794 788	160 540	-1,79
Toimintakate	890 160	2 282 389	2 640 067	357 678	15,67
Suunnitelman muk.poistot	-3 534 880	-3 767 813	-3 958 032	-190 219	5,05
Kertaluonteiset poistot	-51 976	0	0	0	
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	21 516	0	0	0	
Laskennalliset erät	-329 996	-393 832	-332 445	61 387	-15,59
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 005 175	-1 879 256	-1 650 410	228 846	-12,18
Teknisten palv. hallinto	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	22 483	45 000	0	-45 000	-100,00
Toimintakulut	-405 008	-373 989	-318 686	55 303	-14,79
Toimintakate	-382 525	-328 989	-318 686	10 303	-3,13
Suunnitelman muk.poistot	-3 090	-2 110	-833	1 277	-60,51
Laskennalliset erät	-11 834	-16 858	-12 343	4 514	-26,78
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-397 449	-347 957	-331 862	16 094	-4,63
Ateriapalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	1 417 742	1 428 138	1 456 816	28 678	2,01
Toimintakulut	-1 274 378	-1 362 976	-1 372 763	-9 787	0,72
Toimintakate	143 364	65 162	84 054	18 892	28,99
Suunnitelman muk.poistot	-37 102	-13 119	-7 228	5 891	-44,91
Laskennalliset erät	-45 017	-57 935	-53 220	4 715	-8,14
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	61 245	-5 892	23 606	29 498	-500,66
Puhtauspalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	793 059	870 213	909 173	38 960	4,48
Toimintakulut	-768 924	-870 391	-866 338	4 053	-0,47
Toimintakate	24 135	-178	42 835	43 013	-24164,38
Suunnitelman muk.poistot	0	-550	0	550	-100,00
Laskennalliset erät	-29 523	-38 945	-33 348	5 597	-14,37
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 388	-39 673	9 487	49 159	-123,91
Tilapalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	6 817 030	8 076 577	8 156 766	80 189	0,99
Toimintakulut	-4 532 694	-4 380 342	-4 410 081	-29 739	0,68
Toimintakate	2 398 773	3 696 235	3 814 133	117 898	3,19
Suunnitelman muk.poistot	-2 611 471	-2 623 490	-2 708 019	-84 529	3,22
Kertaluonteiset poistot	-51 976	0	0	0	
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	18 440	0	0	0	
Laskennalliset erät	-169 333	-193 389	-168 123	25 265	-13,06
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-415 568	879 357	937 991	58 634	6,67
Ympäristöpalvelut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	296 435	226 273	246 715	20 442	9,03
Toimintakulut	-1 348 436	-1 215 605	-1 141 436	74 169	-6,10
Toimintakate	-1 047 936	-989 332	-894 721	94 611	-9,56
Suunnitelman muk.poistot	-846 764	-1 096 199	-1 204 563	-108 364	9,89
Kertaluonteiset poistot	3 077	0	0	0	
Laskennalliset erät	-49 648	-54 379	-43 724	10 656	-19,60
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 941 271	-2 139 911	-2 143 008	-3 097	0,14
Kaavoitus ja Mittaus	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	449 478	549 153	547 936	-1 217	-0,22
Toimintakulut	-644 855	-592 129	-545 038	47 091	-7,95
Toimintakate	-195 377	-42 975	2 898	45 873	-106,74
Suunnitelman muk.poistot	-36 329	-32 345	-37 389	-5 044	15,59
Laskennalliset erät	-20 615	-25 404	-16 273	9 131	-35,94
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-252 322	-100 724	-50 764	49 960	-49,60
Rakennusvalvonta	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos%
Toimintatuotot	50 542	42 362	50 000	7 638	18,03
Toimintakulut	-100 816	-159 896	-140 446	19 450	-12,16
Toimintakate	-50 274	-117 534	-90 446	27 088	-23,05
Suunnitelman muk.poistot	-124	0	0	0	
Laskennalliset erät	-4 025	-6 923	-5 414	1 509	-21,79
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-54 423	-124 457	-95 860	28 597	-22,98

Teknisten palveluiden vuoden 2025 talousarvioesitys perustuu Muhoksen kunnanvaltuuston 15.12.2021 § 97 hyväksymään Muhoksen kuntastrategiaan 2022-2025 ja talousarvioesitys on valmisteltu valtuuston 17.06.2024/Pykälä 39 antaman alustavan ja kunnanhallituksen 21.10.2024/Pykälä 251 tarkennetun talousarvioraamin mukaisesti. Talousarvion keskeiset tunnusluvut ovat seuraavat:

Ulkoinen	TP 2023	TA 2024 (muut.) **)	Raami 2025	TA 2025	Ero
Tekniset palvelut yhteensä					
Toimintatuotot *)	3 330 593	3 447 611	3 422 304	3 328 758	-93 546
Toimintakulut	-8 397 518	-8 345 091	-8 144 424	-8 136 512	7 912
Toimintakate	-5 066 925	-4 897 480	-4 722 120	-4 807 754	-85 634

* Toimintatuotot TP 2023 sis. Valmistus omaan käyttöön

** Valtuuston hyväksymät muutokset 25.11.2024 saakka

Talousarvion mukainen rahoitus sisältää leikkauksia teknisten palveluiden palvelutasoon ja erityisesti kuntalaisten elinympäristön viihtyvyyteen. Teknisten palveluiden palvelu- ja laatutasa on heikennetty mm. istutus- ja viheralueiden hoidossa, metsänhoitotöissä ja ulkoilureittien kunnossapidossa. Talousarvioesitys sisältää teknisten palveluiden määräaikaisten kausityöntekijöiden henkilöstön vähentämisen.

Resurssien leikkauksesta huolimatta rahoituksella pyritään säilyttämään teknisten palveluiden nykyinen hyvä palvelu- ja laatutasa ja edistämään Muhoksen kunnan strategian toteutumista. Teknisten palveluiden vuoden 2025 talousarvio ei sisällä organisaation osalta rakenteellisia muutoksia.

Tekniset palvelut jakautuvat seuraaviin tulosityksiköihin 1.1.2025 alkaen:

- Ateriapalvelut –tulosityksikkö
- Puhtauspalvelut -tulosityksikkö
- Tilapalvelut -tulosityksikkö
- Ympäristöpalvelut –tulosityksikkö
- Kaavoitus- ja mittauspalvelut –tulosityksikkö
- Rakennusvalvonta –tulosityksikkö

Talousarvion sitovuustaso on tulosityksikötaso.

Teknisten palveluiden tavoitteet vuodelle 2025

Muhoksen kunnanvaltuusto on kokouksessaan 15.12.2021 § 97 hyväksynyt kunnan vision ja strategian vuosille 2022–2025 sekä strategiaa tukevat tavoitteet. Teknisten palveluiden talousarviotavoitteet on johdettu Muhoksen kunnan strategian pohjalta ja strategiaa tukeviksi.

Strateginen päämäärä 2025 - Elinvoimainen ja erottuva

Strateginen tavoite	toimenpide /tavoite
Investointien lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> • Maankäyttöohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden edistäminen • Yhdyskunnan kehittämiseen tähtäävien investointien suunnitteluvalmiuden parantaminen • Kiinteistöjen PTS suunnitelmien laadinta
Yritystoiminnan ja työpaikkojen lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> • Hyödynnetään paikallisuutta elintarvikkeiden ja ostopalveluiden hankinnassa • Yritystoiminnan toimitila-asioiden järjestäminen mahdollisuuksien mukaan
Monipuolinen asuntotarjonta ja yritys ympäristön kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Asunto-ohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden edistäminen /vuokra-asuntojen rakentaminen • Asumiseen ja yritystoimintaan soveltuvien luovutuskuntoisten tonttien riittävä varanto • Elinympäristön yleisen siisteyden ja viihtyisyyden turvaaminen
Kunnan mielikuvan vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Olemme paikallinen positiivinen toimija lähiruoka jne. • Osallistutaan kunnan viestintään
Omaleimainen työllistämismalli	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiivinen työllisyyden edistäminen, työkokeilut ja palkkatukitöiden hyödyntäminen • Tarjotaan paikallisille oppilaitoksille työ-, koulutus- ja harjoittelupaikkoja

Strateginen päämäärä 2025 – Yhteisöllinen ja osallistava

Strateginen tavoite	toimenpide /tavoite
Aktiiviset ja osallistuvat kuntalaiset	<ul style="list-style-type: none"> • Hyödynnetään kuntalaiskyselyitä ja muita osallisuusmenettelyjä elinympäristön ylläpidossa ja kehittämisessä
Laadukkaat palvelut mitoitettu palvelutarpeen mukaisesti	<ul style="list-style-type: none"> • palvelutuotannon toiminta ja resurssit on mitoitettu tarpeen mukaisesti • tilapalveluiden kiinteistöhuollon henkilöstön mitoitus

Panostus lapsiperheiden hyvään arkeen	<ul style="list-style-type: none"> • Kevyenliikenteen ja joukkoliikenteen olosuhteiden parantaminen • Leikkipuistojen ja yleisten alueiden hoito ja kunnossapito • Huomioidaan lapsiperheiden erityistarpeet maankäytön suunnittelussa
Aktiivinen rooli ylikunnallisten palveluiden järjestämisessä	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan seudullisiin yhteistyöryhmiin ja toimitaan aktiivisesti yhteistyön edistämiseksi • Tehdään seudullista yhteistyötä ja haetaan palvelutuotannon kumppanuuksia

Strateginen päämäärä 2025 – Arvostava ja mahdollistava

Strateginen tavoite	toimenpide /tavoite
Hyvä työelämän laatu	<p>Työturvallisuudesta huolehtiminen</p> <p>Tulosityksiköiden palaverit ovat säännöllisiä</p> <p>Kehityskeskustelut henkilöstön kanssa 100 %</p> <p>Jokainen työntekijä kokee itsensä tarpeelliseksi osaksi kokonaisuutta</p>
Talouden tasapainottaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan aktiivisesti talouden tasapainotukseen ja huolehditaan omaisuuden käytettävyydestä ja arvon säilymisestä • raskaan kaluston hallin myynti
Onnistunut palveluiden siirto hyvinvointialueelle ja tulevaisuuden kunnan rakentaminen	Tilapalveluiden yhtiöittämien saatu valmiiksi. Uusi sote -tiloja hallinnoiva yhtiö aloittaa toimintansa 1.1.2026
Veto ja pitovoimainen työnantaja	Henkilöstön vaihtuvuus on vähäistä ja avoimiin työpaikkoihin saadaan hakijoita
Palveluiden sähköistäminen	Kunta-akkunan palvelut on käytössä ja vakiintuneet sähköisen rakennuslupaprosessin ja arkistoinnin kehittäminen sähköinen asiakaspalautekanava

Kuntastrategian strategiset tavoitteet ja toimenpiteet on kirjattu talousarvioon. Osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksissä arvioidaan tavoitteiden toteutumista.

Henkilöstö sitovuustasoittain 31.12.2025

Tekniset palvelut

Teknisten palveluiden talousarvion laadinnan yhteydessä on tarkastettu henkilöstösuunnitelma vuodelle 2025. Suunnitelma sisältää kaikkien tehtävien ja virkojen sijoitukset ja muutostarpeet. Henkilöstösuunnitelman mukaisesti Teknisten palveluiden talousarvio sisältää seuraavat suunnitellut henkilöstömuutokset, uudet vakinaiset toimet, tehtävät tai korvausrekrytoinnit:

1. Ateriapalvelut tulosityksikkö, uusi ruokapalvelutyöntekijä /Päivärinteen päiväkodin laajennus
2. Ateriapalvelut tulosityksikkö yksi korvausrekrytointi ruokapalvelutyöntekijä /Laitasaaren koulu
3. Puhtauspalvelut tulosityksikkö yksi laitoshuoltajan korvausrekrytointi Kirkonkylän koulu
4. Teknisten palveluiden hallinto, toimistosihteerin muutos osa-aikaiseksi 50 % työajalla 1.1.2025 alkaen
5. Ympäristöpalvelut tulosityksikkö, Viher- ja puistopalvelutyöntekijöiden vähennykset 1,4 htv (4,5 htv => 3,1 htv)
6. Kaavoitus ja mittauspalvelut tulosityksikkö, metsäpalvelutyöntekijöiden vähennykset 1,0 htv (1,0 htv=>0 htv)

Tekniset palvelut, henkilöstö TA 2025, HTV

Sitovuustaso	vakinaisen kokoaika	määräaika kokoaika	vakinaisen osa-aika	määräaika osa-aika	vakin. sivutoimi	määräaika sivutoimi	työllistetty	TA2025	TA2024	Muutos
Hallinto	2,50							2,50	3,00	-0,50
Ateriapalvelut	13,00		1,52	2,97				17,49	18,00	-0,51
Puhtauspalvelut	11,00		1,70					12,70	14,00	-1,30
Tilapalvelut	10,00	2,00	0,54					12,54	14,00	-1,46
Ympäristöpalvelut	4,00							4,00	5,00	-1,00
Kaav. ja mittauspalvelut	3,00	0,50						3,50	4,00	-0,50
Rakennusvalvonta	1,00	0,50						1,50	1,00	0,50
Yhteensä	44,50	3,00	3,76	2,97	0,00	0,00	0,00	54,23	59,00	-4,77

Teknisen toimen hallinto

Toiminnan kuvaus

Teknisten palveluiden hallinnon vastuualue sisältää teknisen lautakunnan ja teknisten palvelujen johdon määrärahat. Hallinnon vastuulla on teknisten palveluiden palvelutuotannon johtaminen, kunnan investointiohjelman valmistelu, investointihankkeiden esisuunnittelu, rakennussuunnittelu sekä toteuttaminen. Investointihankkeiden esisuunnitteluun on talousarviossa varattu 20.000 euroa.

Teknisten palveluiden projekteihin ja yhteistoimintaosuuksiin on varattu 23.000 euroa OUMO (Oulujoen moninaiskäyttö) -hankkeiden toteutukseen.

Hallinnon kustannuspaikalle on varattu 30.000 euroa yksityisteiden kunnossapitoavustuksiin. Rahoitus on tarkoitettu tiestön hoitokustannusten avustamiseen. Yksityisteiden peruskorjauksiin ei ole esitetty avustusrahoitusta vuodelle 2025.

Hallinnon henkilöstö koostuu teknisestä johtajasta, toimistonhoitajasta ja 0,5 toimistosihteeristä.

Ateriapalvelut

Ateriapalvelut vastaavat kunnan oman ja yksityisten sopimuskumppaneiden palvelutuotannon eri yksiköiden tarvitsemien aterioiden valmistuksesta ja jakelusta. Tilauksesta ateriapalvelut tuottavat edustus- ja kokoustarjoiluja sekä kunnan omissa tiloissa resurssien mukaan. Ateriapalvelut toimivat nettobudjettiyksikkönä.

Muhoksen kunnan ateriapalvelupäällikkö toimii myös Utajärven ja Vaalan ateriapalveluiden päällikkönä. Muhoksen kunnan osuus ateriapalvelupäällikön kustannuksista on 66 %.

Ateriapalvelun sisäiset veloitus hinnat on tarkastettu yksiköittäin vastaamaan palvelutuotannon kustannuksia.

Henkilöstösuunnitelma

- yksi uusi ruokapalvelutyöntekijä ja sijoitus Päivärinteen päiväkodin laajennus /Hyrkin koulu
- yksi korvausrekrytointi ruokapalvelutyöntekijä /Laitasaaren koulu
- henkilöstömäärä 31.12.2025
 - o 13 kokoaikaista vakituista henkilöä, joista 3 on osa-aikaisia

Puhtauspalvelut

Puhtauspalvelut tuottavat kunnan eri kohteisiin siivouksen, ylläpito ja perussiivoukset.

Osaan kohteista palvelun tuottaa yksityinen palveluntuottaja. Puhtauspalvelut toimivat nettobudjettiyksikkönä. Puhtauspalvelupäällikkö on siirtynyt osa-aikaiseksi 1.11.2023 alkaen ja korvaava työnjohtaja resurssi on korvattu yhden laitoshuoltajan tehtävänkuvan muutoksella.

Henkilöstösuunnitelma

- yksi laitoshuoltajan korvausrekrytointi Kirkonkylän koulu
- henkilöstömäärä 31.12.2025 yhteensä 14 vakituista henkilöä, joista kolme osa-aikaista

Tilapalvelut

Toiminnan kuvaus

Tilapalvelut vastuualue käsittää tilapalvelut ja asuntotoimen kustannukset

Tilapalvelut vastaavat kunnan omistamien rakennusten kiinteistönhoidosta ja kunnossapidosta sekä hallintokuntien käyttöön ulkopuolisilta vuokrattujen tilojen hankinnasta ja sopimuksista käyttäjähallintokunnan omien määrärahojen sallimissa rajoissa. Rakennusten kiinteistöhoito käsittää talonmies- ja kunnossapitopalvelut siten, että eri hallintokunnille, yrityksille ja asukkaille varmistetaan toimivat asuin- ja toimitilat.

Asuntotoimi vastaa sekä kunnan omistamien vuokrataloyhtiöiden asukasvalinnoista ja aravalain mukaisista viranomaistehtävistä. Asuntojen vuokratuotot ja kiinteistöjen hoitokulut on kirjattu tuloina rakennuksien talousarviokohtaan. Asuntotoimi avustaa teknisten palveluiden talouden tasapainottamisohjelman toteutuksessa ja vajaakäytöllä olevien kiinteistöjen poistoon liittyvien toimenpiteiden valmistelussa.

Tavoitteena on, että toiminnan kulut katetaan sisäisillä ja ulkoisilla vuokrilla ja rakennuksista perittävän sisäisen vuokran taso on määritetty tasolle, jonka tuotolla pystytään rahoittamaan kiinteistöjen kunnossapito- ja hoitokustannukset sekä suunnitelman mukaiset poistot. Kaikki vuokrat on tarkastettu valtioneuvoston vuokra-asetuksen mukaisesti vastaamaan yleisiä markkinaehtoisia vuokria. Pääomavuokran tuottovaatimuksena on käytetty sisäisissä vuokrissa 5 % ja ulkoisissa vuokrissa 6 %. Talousarvion mukaisilla vuokrilla saadaan katettua Tilapalveluiden kustannukset kokonaisuudessaan ja tämä mahdollistaa tilapalveluiden yhtiöittämisen. Tavoitteena on, että sote-kiinteistöjen yhtiöittämistä koskeva päätös tehdään kesäkuun valtuustossa, jolloin sote-kiinteistöjä hallinnoiva yhtiö voi aloittaa toimintansa 1.1.2026.

Tilapalveluiden talousarviossa on varauduttu Nuorisotien raskaan kaluston hallin myyntiin talouden tasapainottamistoimenpiteenä. Myynnillä tavoitellaan noin 65.000 euron vuosisäästöä.

Rahoitus rakennuksien peruskorjauksiin ja saneerauksiin osoitetaan talousarvion investointiosassa.

Henkilöstö

Rakennukset vastuualueen henkilöstö:

- kiinteistöpäällikkö (1,0 htv) tulosityksikön päällikkö
- isännöitsijä (1,0 htv)
- kiinteistöhuollon ammattimiehet (talonmiehet) (5,5 htv).
- kiinteistöjen kunnossapito/sähkö (5,0 htv), joista kaksi määräaikaista RAM investointikohteilla

Henkilöstön määrä 31.12.2025 on 11 vakituista työntekijää, joista yksi on osa-aikainen työntekijä.

Tilapalveluiden kiinteistöhoitohenkilöstön mitoitus tarkastetaan vuoden 2025 aikana.

Ympäristöpalvelut

Toiminnan kuvaus

Ympäristöpalvelut vastuualue sisältää mm. katujen, pysäköintialueiden alueiden käyttö- ja ylläpitokustannukset sekä puistojen ja viheralueiden, leikkikenttien, uimarantojen, torin, sataman ja telarantojen ja muiden yleisten alueiden hoitokustannukset. Ympäristöpalvelut vastuualue toteuttaa kaikki kunnan maarakentamiseen liittyvät investoinnit ja peruskorjaukset. Organisaatio vastaa katujen ja hulevesiverkostojen rakentamisesta ja ylläpidosta sekä viherrakennustöistä. Vastuualueen tehtäviin kuuluvat myös kunnan alueella olevien yksityisteiden kunnossapidon avustaminen ja tiestöön liittyvät viranomaistehtävät.

Ympäristöpalvelut vastuualueelle on varattu määräaikaiset viherpalvelu- ja puistotyöntekijät. Vastuualueelle muodostetaan kolme tiimiä
viheralueet, puistot ja leikkikentät tiimi
puhtaanapitotiimi
istutusalueet tiimi

Vuoden 2025 talousarvio sisältää toimintamenojen leikkauksia viheralueiden hoitoon ja istutusalueiden hoitoon.

Tiimit muodostetaan kausityöntekijöistä, työllistetyistä ja koululaisista. Talousarviossa on varauduttu myös tiimien kulkemiseen ja varustamiseen.

Nykyisten katuyhteyksien, puistojen ja yleisten alueiden peruskorjausten ja uusien rakentamiseen varattu rahoitus on esitetty talousarvion investointiosassa.

Henkilöstö

Maarakennuksen vastuualueen henkilöstö:

- maarakennusmestari 1 htv
- ammattimies 2,0 htv
- kuorma-autonkuljettaja 1,0 htv
- määräaikaiset viherpalvelutyöntekijät 3,1 htv (vähennystä 1,4 htv vuoteen 2024)

Henkilöstön määrä 31.12.2025 on neljä vakituista työntekijää.

Kaavoitus ja mittauspalvelut

Toiminnan kuvaus

Kaavoitus- ja mittauspalveluiden henkilöstö vastaa osaltaan kaavojen ja maanhankinnan valmistelusta suoraan kunnanhallitukselle. Maankäytön suunnitteluun on varattu rahoitus tulosityksikön talousarviossa ja maanhankinnan rahoitus on esitetty investointiohjelmassa.

Maankäyttö- ja kaavoitustoimikunta on käsitellyt maankäytön suunnittelun vuoden 2025 talousarvioesityksen 16.10.2024 § 39. Talousarvioesitys sisältää varaukset maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen edistämiseen vuodelle 2025. Talousarvioesitys sisältää määrärahat käynnissä olevien kaavoitushankkeiden osalta Pyhänselän suurteollisuusalueen asemakaavan laadintaan, Leppiniemi -Pyhänsivu osayleiskaavan ja asemakaavan laadintaan.

Mittauspalvelut huolehtivat kaavojen laadinnassa tarvittavien karttatietojen ajanmukaisuudesta, pohjakarttojen täydennysmittauksista ja pohjakarttojen vahvistuksista. Henkilöstö osallistuu myös kaavojen valmisteluun liittyvien tehtävien hoitoon ja maanhankinnan valmisteluun maapoliittisen ohjelman periaatteiden mukaisesti. Mittauspalvelut huolehtivat rakennuspaikkojen lohkomis- ja mittauspalveluista sekä rakennusten merkitsemisestä rakennuslupapäätösten mukaisesti. Menokohta sisältää omina tulosityksiköinä puistometsät ja niiden hoitotyöt sekä kunnan omistamien maa-alueiden ja talousmetsien hoidon sekä metsien myyntituoton. Metsän myynti tapahtuu yhteistyössä Metsänhoitoyhdistys Oulun seudun kanssa noudattaen voimassa olevaa

metsätaloussuunnitelmaa. Mittauspalvelut vastaavat myös teknisten palveluiden paikkatiedoista, suunnittelu- ja rekisterinpitosisovellutusten ylläpitotehtävistä.

Mittauspalvelut huolehtivat kaavasunnitteluun ja investointikohteiden toteutukseen liittyvistä maaperätutkimuksista sekä myy mittauspalveluja ulkopuolisille resurssiensa rajoissa. Vastuualueen tehtäviin sisältyvät myös ajantasa-kaavan ylläpito, kaavojen pohjakarttojen ylläpito, täydennysmittaukset ja pohjakarttojen vahvistukset.

Toiminnan tuotot muodostuvat rakennuspaikkojen lohkomis- ja mittauspalvelumaksuista sekä vuokrattujen kiinteistöjen, viljelysmaiden sekä tonttien vuokratuotoista.

Taloussuunnitelmaa koskeva uusi metsätaloussuunnitelma on laadittu vuonna 2022.

Henkilöstö

Avointa kaavoittajan virkaa ei säästösyistä täytetä vuonna 2025.

kaavoittaja 0,0 htv

maankäyttöinsinööri 1,0 htv

mittamies 2,0 htv

Metsäpalveluiden kausityöntekijät yhteensä 0,0 htv

suunnitteluavustaja 0,5 htv

Henkilöstön määrä 31.12.2025 on 3 vakituista työntekijää ja yksi määräaikainen osa-aikainen (50 %) toimistotyöntekijä.

Kaavoittajan resurssi esitetään korvattavaksi rakennusvalvonnan tulosityksikön kanssa yhteisellä määräaikaisella suunnitteluavustajan toimella, jonka tehtävät koostuvat rakennusvalvonnan sähköisen arkistoinnin, lupaneuvonnan ja kaavoituksen avustavista tehtävistä.

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus

Rakennusvalvonta ohjaa ja valvoo rakentamista ja kaavoituksen toteutumista maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Vuonna 2025 arvioidaan rakennuslupien määrän pysyvän nykytasolla ja käsiteltäviä rakennus- ja toimenpidelupahakemuksia arvioidaan olevan noin 150 kappaletta, joista omakotitalojen rakennuslupia noin 20 kappaletta.

Rakennusvalvonnan talousarvio sisältää kaavoituksen ja mittauksen kanssa yhteisen määräaikaisen henkilöresurssin arkistojen digitalisointiin.

Rakennustarkastaja osallistuu myös asema- ja yleiskaavojen valmisteluun yhdessä muun henkilöstön kanssa.

Toiminnan tulot koostuvat rakennuslupamaksuista.

Henkilöstö

Rakennusvalvonnan talousarvio sisältää yhden kokoaikaisen rakennustarkastajan henkilöstökulut.

Rakennusvalvonnan henkilöstö käsittää rakennustarkastajan 1,0 htv. Henkilöstön määrä 31.12.2025 on yksi vakituinen työntekijä ja määräaikainen suunnitteluavustaja 0,5 htv.

5 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Kunnan käyttötalousosan tuloslaskelmaan yhdisteltävät erät koostuvat sitovuustasojen (tulosalueiden) toimintatuotoista, toimintamenoista ja poistoista.

Vuoden 2025 talousarvion toimintatuotot ovat 24,0 milj. euroa, toimintakulut 51,3 milj. euroa ja toimintakate -27,2 milj. euroa. Verotuloiksi on arvioitu 21,2 milj. euroa ja valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 10,7 milj. euroa. Talousarvion rahoitustuotot ja -kulut ovat 0,8 milj. euroa. Korkotaso on lähtenyt hieman laskemaan vuodenvaihteen 2023–2024 ja alkuvuoden 2024 tasosta. Talousarvion vuosikate on 3,9 milj. euroa. Vuosikate ei kata poistoja 4,3 milj. euroa, jolloin tilikausi muodostuu 0,4 milj. euroa alijäämäiseksi.

Suunnitelmavuosien ennustaminen on erityisen haastavaa, sillä talousarviovuodelle ajoittuu TE-uudistus, ja suunnitelmavuosille hyvinvointialueiden sote- ja pelastustoimen kiinteistöjen vuokrausveloitteen päätyminen ja em. kiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuus sekä kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen.

Suunnitelmavuosien arvioinnissa on otettu huomioon mm. sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen, uusien kiinteistöjen (Päivärinteen päiväkotit 2026 koko vuosi, Kirkonkylän koulun liikuntasali/väestönsuoja 2026–2027) käyttökustannukset, uusien investointien poistot sekä henkilöstökustannusten ja muiden kustannusten nousuna 0-2 %. Vuoden 2027 kuntien rahoitusjärjestelmän uudistuksen vaikutuksia ei ole otettu laskelmissa huomioon, sillä uudistuksen vaikutuksista ei ole julkaistu kuntakohtaisia laskelmia.

Tuloslaskelmaosan yhteydessä esitetään tulo-rahoituksen riittävyyttä koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut.

Tunnuslukujen kaavat:

Toimintatuotot / toimintamenot %:

$100 * \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut} - (\text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate / poistot %: $100 * \text{vuosikate} / \text{poistot}$

Vuosikate euroa / asukas: vuosikate / asukasmäärä 31.12.

Tuloslaskelma ulkoinen TA 2025

Muhoksen kunta	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	Muutos eur	Muutos %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	22 940 426	23 576 002	24 023 006	447 004	1,90
Myyntituotot	15 854 128	16 597 457	17 425 285	827 828	4,99
Maksutuotot	2 763 833	2 789 079	2 746 248	-42 831	-1,54
Tuet ja avustukset	870 668	739 825	456 818	-283 007	-38,25
Vuokratuotot	2 961 573	3 263 891	3 171 751	-92 140	-2,82
Muut tuotot	490 225	185 750	222 904	37 154	20,00
Valmistus omaan käyttöön	118 502	0	67 448	67 448	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-48 854 481	-50 052 788	-51 262 445	-1 209 657	2,42
Henkilöstökulut yhteensä	-32 070 670	-33 146 888	-33 286 919	-140 031	0,42
Palkat ja palkkiot	-25 880 639	-26 863 353	-27 128 938	-265 585	0,99
Henkilösivukulut	-6 190 032	-6 283 535	-6 157 981	125 554	-2,00
Eläkekulut	-4 937 304	-5 165 876	-5 123 859	42 017	-0,81
Muut henkilösivukulut	-1 252 728	-1 117 659	-1 034 122	83 537	-7,47
Palvelujen ostot yhteensä	-9 219 202	-9 403 625	-10 504 008	-1 100 383	11,70
Asiakaspalvelujen ostot	-1 008 068	-632 251	-1 029 788	-397 537	62,88
Muiden palvelujen ostot	-8 211 134	-8 771 374	-9 474 220	-702 846	8,01
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 252 637	-3 327 958	-3 331 662	-3 704	0,11
Avustukset	-3 148 637	-2 885 750	-2 946 700	-60 950	2,11
Vuokrat	-911 901	-830 552	-988 972	-158 420	19,07
Muut toimintakulut	-251 433	-458 015	-204 184	253 831	-55,42
TOIMINTAKATE	-25 795 553	-26 476 786	-27 171 991	-695 205	2,63
Verotulot	21 265 247	20 853 000	21 172 000	319 000	1,53
Valtionosuudet	11 831 377	10 137 018	10 670 744	533 726	5,27
Rahoitustuotot ja -kulut	-489 535	-680 111	-780 500	-100 389	14,76
VUOSIKATE	6 811 537	3 833 121	3 890 253	57 132	1,49
Poistot ja arvonalentumiset	-3 987 499	-4 060 142	-4 289 440	-229 298	5,65
Kertaluonteiset poistot	-51 976	0	0	0	0,00
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	21 516	0	0	0	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 845 554	-227 021	-399 187	-172 166	75,84

Tuloslaskelma ulkoinen TA 2025 ja suunnitelmavuodet 2026–2027

Muhoksen kunta	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	TS 2026	TS2027
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	22 940 426	23 576 002	24 023 006	22 440 648	22 480 648
Myyntituotot	15 854 128	16 597 457	17 425 285	17 792 720	17 832 720
Maksutuotot	2 763 833	2 789 079	2 746 248	2 758 148	2 758 148
Tuet ja avustukset	870 668	739 825	456 818	408 018	408 018
Vuokratuotot	2 961 573	3 263 891	3 171 751	1 258 858	1 258 858
Muut tuotot	490 225	185 750	222 904	222 904	222 904
Valmistus omaan käyttöön	118 502	0	67 448	67 448	67 448
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-48 854 481	-50 052 788	-51 262 445	-51 435 988	-51 773 462
Henkilöstökulut yhteensä	-32 070 670	-33 146 888	-33 286 919	-33 747 402	-34 084 876
Palkat ja palkkiot	-25 880 639	-26 863 353	-27 128 938	-26 968 386	-27 238 070
Henkilösivukulut	-6 190 032	-6 283 535	-6 157 981	-6 779 016	-6 846 806
Eläkekulut	-4 937 304	-5 165 876	-5 123 859	-5 703 859	-5 760 898
Muut henkilösivukulut	-1 252 728	-1 117 659	-1 034 122	-1 075 157	-1 085 909
Palvelujen ostot yhteensä	-9 219 202	-9 403 625	-10 504 008	-10 084 784	-10 084 784
Asiakaspalvelujen ostot	-1 008 068	-632 251	-1 029 788	-1 050 384	-1 050 384
Muiden palvelujen ostot	-8 211 134	-8 771 374	-9 474 220	-9 034 400	-9 034 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 252 637	-3 327 958	-3 331 662	-3 396 969	-3 396 969
Avustukset	-3 148 637	-2 885 750	-2 946 700	-3 005 634	-3 005 634
Vuokrat	-911 901	-830 552	-988 972	-1 008 751	-1 008 751
Muut toimintakulut	-251 433	-458 015	-204 184	-192 447	-192 447
TOIMINTAKATE	-25 795 553	-26 476 786	-27 171 991	-28 927 892	-29 225 366
Verotulot	21 265 247	20 853 000	21 172 000	22 311 000	22 871 000
Valtionosuudet	11 831 377	10 137 018	10 670 744	11 220 465	11 311 465
Rahoitustuotot ja -kulut	-489 535	-680 111	-780 500	-524 500	-716 500
VUOSIKATE	6 811 537	3 833 121	3 890 253	4 079 073	4 240 599
Poistot ja arvonalentumiset	-3 935 523	-4 060 142	-4 289 440	-4 036 530	-4 167 743
Kertaluonteiset poistot	-51 976	0	0	0	0
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	21 516	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 845 554	-227 021	-399 187	42 543	72 856

Tuloslaskelman tunnusluvut	TP 2023	TA 2024(muut.)	TA 2025	TS 2026	TS2027
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	47	47	47	44	43
Vuosikate / Poistot, %	172	94	91	101	102
Vuosikate, eur/asukas	772	437	445	468	488
Asukasmäärä	8 827	8 780	8 750	8 720	8 690

6 INVESTOINTIOHJELMA 2025 JA -SUUNNITELMA 2026–2027

Investointiosassa esitetään investoinnit vuodelle 2025, investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot. Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille.

	2025	2026	2027	yht. 2025-27	
KONSERNIPALVELUT					
Maanhankinta	200	200	200	600	suunnitelma- valmius
ICT-laite- ja ohjelmistohankinnat	60	50	50	160	
Arvopaperit ja sijoitukset	10	10	10	30	
Muhoksen Asunnot Oy pääomitus					
Konsernipalvelut yhteensä	270	260	260	790	
SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT					
Kirkkonkylän koulun liikuntasalin ja väestönsuojan rakentaminen	2 000	1 350		3 350	HS
Kirkkonkylän koulun piha /hiekkatekonurmi		110		110	
Kirkkonkylän liikuntasalin ja väestönsuojan toimintavarusteet		100		100	
Päivärinteen päiväkodin laajennus n. 2,5-2,6 ME	950			950	RS
Päivärinteen päiväkodin laajennus toimintavarusteet	100			100	
Korkalanvaaran alueen kehittäminen /Leader		375	280	655	HS
Ponkilan yleisuunnitelman III -vaihe /piha (kuntoiluvälineiden pohjan pihatyöt)			100	100	HS
Ponkilan yleisuunnitelman III -vaihe /kuntoiluvälineet			60	60	HS
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut yhteensä	3 050	1 935	440	5 425	
TEKNISET PALVELUT /korvausinvestoinnit					
Varikon kalustohankinnat ja toimintavarusteet	30	30	30	90	
Rakennusten peruskorjaukset /kunnossapito	500	300	300	1 100	
Kadunpito, peruskorjaus, rakentaminen ja kuivatus	500	500	500	1 500	
Puistot, leikkikentät ja yleiset alueet/ tori	100	100	100	300	
Katuvalaistuksen uudistaminen	100	100	100	300	
Pienet liikenneturvallisuuskohteet	50	50	50	150	
Tekniset palvelut/korvausinvestoinnit yhteensä	1 280	1 080	1 080	3 440	
TEKNISET PALVELUT /laajennusinvestoinnit					
Kirkkosaaren kunnallistekniikan laajennus (sis. kuntoradan)	600			600	
Kirkkosaaren virkistyskäytön parantaminen		500		500	
Muhoksen jäteasema	145			145	
Kirkkonkylän yritys kylän kunnallistekniikan laajennus	150			150	RS
Päivärinteen kunnallistekniikan laajennus /Majjanlenkki		350		350	RS
Päivärinteen kuntoradan rakentaminen (kunnostus)		100		100	TS
Nokiankankaan teollisuusalueen kunnallistekniikan rakentaminen	50	250		300	
Pyhänselän suurteollisuusalueen kunnallistekniikan rakentaminen	300			300	TS
Korilan 1. vaiheen asemakaavan kadut (suunnittelu 2025)	50			50	
Tekniset palvelut/laajennusinvestoinnit yhteensä	1 295	1 200	0	2 495	
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	5 895	4 475	1 780	12 150	
TULOT					
Omaisuden myynti	300	100	100	500	
Kirkkonkylän koulun liikuntasalin ja väestönsuojan rakentaminen valtionosuus		750		750	
Korkalanvaaran alueen kehittäminen /Leader	0	0	180	180	
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	300	850	280	1 430	
INVESTOINNIT NETTO:	5 595	3 625	1 500	10 720	

INVESTOINTIOHJELMA VUODELLE 2025

INVESTOINTIMENOT

KONSERNIPALVELUT

Maanhankinta

Menot: 200.000 euroa

Määräraha varataan raakamaan ja muun kiinteän omaisuuden hankintaan. Määrärahan käytöstä vastaa kunnanhallitus.

ICT-laite- ja ohjelmistohankinnat

Menot: 60.000 euroa

Määräraha varataan kunnan ICT-kone- ja laite- sekä ohjelmistohankintoihin. Hallintokuntien hankinnat sisältyvät tähän määrärahaan. Määrärahan käytöstä vastaa hallintojohtaja.

Arvopaperit ja sijoitukset

Menot: 10.000 euroa

Määräraha varataan osakkeiden ja osuuksien hankintaan. Määrärahan käytöstä vastaa kunnanhallitus.

Muhoksen Asunnot Oy pääomitus

Menot: euroa

Valtuusto päätti kokouksessaan 30.9.2024 § 50, että Muhoksen kunta toteuttaa 30 asunnon vuokra-asuntokohteen perustettavan yhtiön Muhoksen Asunnot Oy:n lukuun. Talousarviovuonna on varauduttava perustettavan yhtiön pääomitukseen. Pääomitus ja määrärahatarve tuodaan päätöksentekoon vuoden 2025 puolella.

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Kirkonkylän koulun liikuntasalin ja väestönsuojan rakentaminen

Menot: 2.000.000 euroa

Määräraha varataan kirkonkylän koulun liikuntasalin ja väestönsuojan rakentamiseen. Rakentaminen ajoittuu vuosille 2025–2026. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Päivärinteen päiväkodin laajennus ja toimintavarusteet

Menot: 1.050.000 euroa

Määräraha varataan Päivärinteen päiväkodin laajennuksen loppuun saattamiseen. Toimintavarusteiden osuus määrarahasta on 100.000 euroa. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

TEKNISET PALVELUT/KORVAUSINVESTOINNIT

Varikon kalustohankinnat ja toimintavarusteet

Menot: 30.000 euroa

Määräraha varataan varikon kaluston ja työkalujen uusimiseen. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Rakennusten peruskorjaukset

Menot: 500.000 euroa

Määräraha varataan rakennusten peruskorjaushankkeisiin ja hallintokuntien tekemien pienten investointiesitysten toteuttamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Kadunpito, peruskorjaukset, rakentaminen, kuivatus

Menot: 500.000 euroa

Määräraha varataan uusien katujen rakentamiseen, vanhojen peruskorjaamiseen ja kuivatukseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Puistot, leikkikentät ja yleiset alueet

Menot: 100.000 euroa

Määräraha varataan olemassa olevien puistojen ja leikkikenttien peruskorjauksiin ja elinympäristön viihtyisyyden parantamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Katuvalaistuksen uudistaminen

Menot: 100.000 euroa

Määräraha varataan vanhojen katu- ja aluevalaisinlinjojen uudistamiseen LED-valoiksi ja sähkökeskusten ohjausjärjestelmien uusimiseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Pienet liikenneturvallisuuskohteet

Menot: 50.000 euroa

Määräraha varataan kuntastrategiaa tukevien pienten liikenneturvallisuushankkeiden toteutukseen tai joukkoliikenteen edellytysten parantamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

TEKNISET PALVELUT/LAAJENNUSINVESTOINNIT

Kirkkosaaren kunnallistekniikan rakentaminen

Menot: 600.000 euroa

Määräraha varataan Kirkkosaaren uuden asuinalueen kunnallistekniikan, kuntoradan ja yleisten alueiden rakentamisen suunnitteluun ja töiden aloittamiseen. Hankkeen alustava kokonaiskustannusarvio on 1.100.000 euroa ja rakentaminen ajoittuu vuosille 2024–2025. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Muhoksen jäteasema

Menot: 145.000 euroa

Kunnanvaltuuston 27.05.2024 § 25 päätöksen mukaisesti uuden jäteaseman perustamiseen varattu rahoitus. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Kirkonkylän yrityskylän kunnallistekniikan laajennus

Menot: 150.000 euroa

Määräraha on varattu Yrityskylätie-nimisen kadun jatkeen rakentamiseen. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Nokiankankaan teollisuusalueen kunnallistekniikan rakentaminen

Menot: 50.000 euroa

Määräraha varataan Nokiankankaan teollisuusalueen kunnallistekniikan rakennussuunnitteluun. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Pyhänselän suurteollisuusalueen kunnallistekniikan rakentaminen

Menot: 300.000 euroa

Määräraha varataan Pyhänselän suurteollisuusalueen kunnallistekniikan rakennussuunnitteluun. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

Korilan 1. vaiheen asemakaavan kadut

Menot: 50.000 euroa

Määräraha varataan Korilan 1. vaiheen katujen suunnitteluun. Määrärahan käytöstä vastaa yhdyskuntalautakunta.

INVESTOINTITULOT

Omaisuuksien myynti

Tulot 300.000 euroa

Tulot muodostuvat myytävän omaisuuden tasearvosta, myyntivoitto kirjataan käyttötalouteen. Vuoden 2025 tulot koostuvat pääasiassa rakentamattomien tonttien myyntitulosta.

7 RAHOITUSLASKELMA

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa. Välisummana esitetään **Toiminnan ja investointien rahavirta**. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Mainitun välisumman ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Rahoituslaskelma TA2025 TS2026–2027

VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA				
	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toiminnan rahavirta	3 828 812	3 890 253	4 079 073	4 240 599
Vuosikate	3 828 812	3 890 253	4 079 073	4 240 599
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät				
Investointien rahavirta	-4 865 000	-5 595 000	-3 625 000	-1 500 000
Investointimenot	-5 165 000	-5 895 000	-4 475 000	-1 780 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	750 000	180 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	300 000	300 000	100 000	100 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 036 188	-1 704 747	454 073	2 740 599
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Lainakannan muutokset	2 683 104	2 470 604	283 104	-1 941 896
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 500 000	11 500 000	9 000 000	7 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 816 896	-9 029 396	-8 716 896	-8 941 896
Lyhytaikaisten lainojen muutos				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutokset				
Saamisten muutos				
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos				
Rahoituksen rahavirta	2 583 104	2 370 604	183 104	-2 041 896
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 546 916	665 857	637 177	698 703
Kassavarat 31.12.	4 734 616	1 700 473	2 337 650	3 036 353
Kassavarat 1.1.	3 187 700	1 034 616	1 700 473	2 337 650
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 546 916	665 857	637 177	698 703

Rahoitusosa

Vuosikate

Vuosikate on talousarviovuonna 3.890.253 euroa. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka toiminnan rahoituksen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Tilikauden tulos on 399.187 euroa alijäämäinen.

Toiminnan lainarahoitus

Talousarviovuonna 2025 tulo-rahoitus ei riitä kattamaan sekä toimintaa että investointeja, eikä täten myöskään pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä. Kunta joutuu ottamaan uutta lainaa sekä investointien rahoittamiseen että vanhojen pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiin.

Talousarviovuoden nettoinvestoinnit ovat 5,6 milj. euroa, ja koko suunnittelukaudella 2025–2027 10,7 milj. euroa. Investointeja on tarkasteltava vuosittain kriittisesti.

Suunnittelukaudella kunnan lainakanta tulee pysyttelemään nykyisellä tasolla. Suunnitelmakaudella investoinnit pystytään kattamaan tulo-rahoituksella, mutta lainanlyhennykset joudutaan kattamaan lainarahoituksella.

Talousarviovuodelle esitetään lainanottovaltuutusta rahoituslaskelman kohdan pitkäaikaisten lainojen lisäys mukaisesti. Lainanotto voidaan kuitenkin toteuttaa lyhyt- tai pitkäaikaisena lainana markkinatilanteen mukaan.

Rahoitusosan tunnusluvut

Rahoitusosan yhteydessä esitetään toiminnan ja investointien rahoitusta koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut.

	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 036	-1 705	454	2 741
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	-2 942	-4 050	-1 919	1 853
Lainanhoitokate	0,45	0,48	0,52	0,54
Kassan riittävyys	14	9	13	17

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä:

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Lainanhoitokate:

Lainanhoitokate: $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun luvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys:

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \times \text{rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassan riittävänä tavoitearvona pidetään 14–30 päivää.

8 KUNTAKONSERNI 2025–2027

Kuntakonserni määritellään Kuntalain (410/2015) 6 §:ssä, jonka mukaan: *Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tai 6§:n 2 momentissa tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.* Muhoksen kuntakonserniin kuuluvat emoyhteisönä Muhoksen kunta ja tytäryhtiöt. Muhoksen kunta on osakkaana eri osakkuusyhtiöissä. Liitteessä 1 on esitetty kunnan tytäryhteisön Muhoksen Vesihuolto Oy:n tavoitteet kuntakonsernissa.

Kunnan tulee sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa kiinnittää huomiota sekä arvioida mahdolliset riskit sekä määräysvallassaan olevissa yhteisöissä että osakkuusyhtiöissä, joissa kunta ei käytä määräysvaltaa.

Konsernivalvonnan osalta Muhoksen kunnassa toteutetaan jo vuosien ajan käytössä ollutta tytäryhtiön toiminnan ja talouden seurannan yhteydessä tehtävää valvontaa, joka tapahtuu tytäryhtiön johdon kanssa pidettävissä vuotuisissa palavereissa.

9 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2025

Henkilöstön jaksaminen on kunnan toiminnan kannalta erittäin merkittävä voimavaratekijä. Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö työskentelee tuottavasti ja laadukkaasti varmistaen kunnalta edellytetyjen palveluiden tuottamisen.

Muhoksen kunnan henkilöstöjohtamista ohjaa kuntastrategia ja kunnan arvot. Kuntastrategiaa toteuttavan henkilöstöohjelman laadinta aloitettiin vuonna 2021 strategiatyön yhteydessä. Tavoitteena oli, että henkilöstöohjelma olisi valmistunut vuoden 2022 aikana hyödyntäen työelämän laadun mittaushankkeen tuloksia. Työelämän laadun mittaamishanke saatiin päätökseen syyskuussa 2022. Muhoksen kunnan henkilöstöpäällikkö vaihtui vuoden 2022 aikana ja tästä johtuen henkilöstöohjelman laadinta viivästy hieman tavoitteesta ja valmistui vuoden 2023 puolella. Henkilöstöpäällikön vaihtuminen uudelleen vuonna 2023 viivästytti henkilöstöohjelman jalkauttamista tuntuvasti, mutta henkilöstöohjelma pyritään saamaan arkea ohjaavaksi henkilöstöjohtamisen työkaluksi vuoden 2025 aikana.

Henkilöstöohjelman keskeisinä painopistealueina ovat kuntastrategian mukaisesti hyvä työelämän laatu sekä veto- ja pitovoimainen työnantaja. Hyvällä työelämän laadulla tarkoitetaan mm. esihenkilötyön kehittämistä, henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämistä ja ylläpitoa sekä itseohjautuvuuden vahvistamista. Henkilöstöohjelmaa kehitetään ja päivitetään jatkuvasti, jotta se parhaiten vastaa aina olemassa olevaan tarpeeseen ja on ajantasainen nykyisessä jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Henkilöstöohjelman tarkoituksena on varmistaa poliittisten päättäjien, kunnan johdon, esihenkilöiden sekä henkilöstön vastuullinen ja vuorovaikutteinen yhteistyö ja sen myötä Muhoksen kunnan menestyminen alati muuttuvassa toimintaympäristössä.

Muhoksen kunnan henkilöstökulut ovat 33,1 milj. euroa vuoden 2025 talousarviossa. Muutosta vuoden 2024 muutettuun (31.10.2024 mennessä hyväksytyt muutokset) talousarvioon (33,2 milj. euroa) ei ole juurikaan koko kunnan osalta. Henkilöstökulut ovat lisääntyneet konsernipalveluissa 158 000 euroa sekä sivistys- ja hyvinvointipalveluissa 102 000 euroa. Teknisissä palveluissa henkilöstökulut ovat vähentyneet 380 000 euroa. Konsernipalveluiden henkilöstökulujen kasvuun merkittävimmän vaikutuksen tuo TE-palveluiden lakkaaminen ja sitä kautta kuntien vastuulle siirtyvä työllisyydenhoidon vastuu. Kunnan palvelukseen siirtyy valtiolta liikkeenluovutuksella 4 henkilötyövuotta. Henkilöstökuluissa on mukana vuodelle 2025 arvioitu palkkojen sopimuskorotus 1,0 %.

Raportointia on kehitetty vuodelle 2025 ja henkilöstömäärissä käytetään jatkossa paremmin kuvaavaa henkilötyövuosien (HTV) lukumäärää. Sen johdosta vertailu vuoteen 2024 ei ole relevanttia. Varsinkin lomituspalveluiden, perusopetuksen ja Oulujoki-Opiston osalta merkittävä osa henkilöstöstä työskentelee osa-aikaisesti, joten henkilöiden lukumäärä ei ole suorassa suhteessa tehdyn työn määrään. Vaikka Oulujoki-Opistolla työskentelee sivutoimisesti noin 40 henkilöä, kertyy heidän työmäärästään vain noin 6 henkilötyövuotta. Tehtävien yhdistämisten, tehtävien täyttämättä jättämisten ja määräaikaisten työsuhteiden vähentämisen myötä kunnan henkilöstön lukumäärä on maltillisessa laskussa.

Kunnan henkilöstömäärät (HTV) toimialoittain on esitetty kohdassa 1.6 Henkilöstö.

Kuntastrategian mukaisesti esihenkilötyön ja lähijohtamisen kehittämiseen on panostettu käynnistämällä vuonna 2022 esihenkilöille johdon foorumit. Johdon foorumeiden sisältöä on rakennettu yhdessä esihenkilöiden kanssa ja foorumien tarkoitus on kehittää johtamista esihenkilöitä osallistavasti vuorovaikutteiseen ja palvelevaan johtajuuteen tähdäten. Tämän lisäksi loppuvuodesta 2022 aloitettiin kuukausittain järjestettävät esihenkilöinfot, joissa käydään läpi vaihtuvia esihenkilötyön ja lähijohtamisen kannalta tärkeitä ja tärkeiksi koettuja ajankohtaisia aiheita. Koko henkilöstölle on järjestetty henkilöstöinfoja, joissa henkilöstöä tiedotetaan niin menneistä kuin tulossa olevista asioista toimialoilla.

Nämä johtamisen välineet ovat henkilövaihdosten johdosta olleet käytännössä tauolla syksystä 2023 lähtien. Loppuvuodesta 2024 sekä johdon foorumi että henkilöstöinfo otettiin uudelleen käyttöön ja toimintamallia jatketaan myös vuodelle 2025. Hyvällä johtamisella ja hyvillä johtamistavoilla on suora yhteys henkilöstön hyvinvointiin. Pyrkimys on järjestää tilaisuudet kvartaaleittain. Erillisten esihenkilöinfojen tarpeellisuutta tullaan arvioimaan yhdessä esihenkilöiden kanssa johdon foorumien yhteydessä.

Muhoksen kunnassa on toteutettu tehtävien vaativuuden arviointityötä ja tätä työtä jatketaan edelleen tarpeen vaatiessa kokoon kutsuttavan TVA-ryhmän kautta. Oikeudenmukaisen palkkausjärjestelmän perustana toimii tehtäväkohtaisten palkkojen arviointi ja näiden sovittaminen toisiinsa. Tehtäväkohtaiset palkat määräytyvät tehtävien vaativuuden mukaisesti.

Henkilöstön hyvinvointia edistetään mm. liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiedulla, lounasedulla, työergonomiaan panostamalla sekä työnohjauksella. Vuonna 2023 käyttöön tuli myös polkupyöräetu, mutta optiota palvelun jatkamisesta ei käytetty 1.11.2024 alkaen. Henkilöstöltä saadun palautteen mukaan yhteen liikkeeseen keskitetty pyörien hankinta ei palvellut tarvetta halutulla tavalla. Vuodelle 2025 kartoitetaan muita hankintamalleja pyöräedun jatkamiseksi. Liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiedulla pyritään kannustamaan ja aktivoimaan henkilöstöä käyttämään omaehtoisesti palveluita ja vaikuttamaan näin omaan hyvinvointiin ja työssäjaksamiseen. Edun arvo vaihtelee työntekijälle työsuhteen kestosta ja osa-aikaisuudesta riippuen ja edun määrä vahvistetaan erikseen vuosittain. Liikunta- ja kulttuuriedun työnantajakustannukset perustuvat edun todelliseen käyttöön. Henkilöstön lounasetua on kehitetty niin, että sen käyttö on mahdollista myös muualla kuin Muhoksen kunnan alueella, jotta edun käyttö on mahdollista myös lomituspalveluiden henkilöstön osalta koko Pohjois-Suomen alueella. Lounasedun käyttö rajattiin vuoden 2024 aikana koskemaan yhtä käyttökertaa vuorokaudessa.

Muhoksen kunnassa toimii myös henkilöstön yhteistoimintaryhmä eli YTY-ryhmä, joka toimii henkilöstön hyvinvoinnin edistämiseksi ja yhteistoiminnan kehittämiseksi. YTY-ryhmä koostuu ammattijärjestöjen edustajista, työsuojeluvaltuutetuista ja työnantajan edustajista. YTY-ryhmässä käsiteltäviä asioita ovat esimerkiksi henkilöstöetuudet ja niiden ohjeistukset sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämiseen liittyvät asiat.

10 TALOUSARVION 2025 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET

Käsitteet ja sitovuus

Talousarvion sitovuus

Kunnanvaltuusto myöntää käyttötalouden määrärahat nettomääräisinä tulos- ja rahoituslaskelman ulkoisille erille. Lisäksi kunnanvaltuusto hyväksyy toimialojen toiminta- ja tulostavoitteet.

Kaikkia talousarviossa asetettuja tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite.

Käyttötaloulososa

Talousarvion käyttötaloulososassa määrärahat ja tuloarviot esitetään toimialoittain, toimielimittäin, vastuualueittain ja tulosalueittain ryhmiteltynä.

Toimielimet tarvittaessa jakavat vastuualueet yhden tai useamman portaan toimintayksiköihin sekä kohdistavat määrärahat tileille.

Määrärahat sisältävät ulkoiset ja sisäiset määrärahat. Talousarvio on lautakuntia sitova tulosalueella.

Sitovan tason menojen loppusumman (=määräraha) ylityksille on hankittava valtuuston hyväksyminen. Hyväksyminen on hankittava ennen ylityksen muodostumista ja aina ao. tilivuoden aikana.

Kunnanhallituksella on oikeus hyväksyä sitovan tason menojen ylitys, jos ao. toimialueen toisella vastuualueella saavutetaan vastaava menojen alitus.

Määrärahat on budjetoitu bruttoperiaatteella ja ne ovat jäljempänä mainituin poikkeuksin sitovia bruttomääräisinä.

Tuloarvion oleelliselle alittumiselle on hankittava valtuuston hyväksyminen, missä yhteydessä on arvioitava sen vaikutus määrärahan mitoitukseen tai talousarvion laajempaan muuttamiseen.

Määrärahat ja tuloarviot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset toimialojen väliset meno- ja tuloerät.

Kustannuslaskennalliset erät, kuten poistot ja konsernipalveluiden laskutus (vyörytyserät) eivät sisälly määrärahoihin ja tuloarvioihin. Lisäksi määrärahojen käyttöä sitoo ohessa esitetyt erityiset sitovuusrajoitukset.

Käyttötaloulososassa valtuusto hyväksyy toimielinkohtaiset toiminnalliset tavoitteet sekä määrärahat ja tuloarviot. Toiminnalliset tavoitteet sekä käyttötalousmäärärahojen ja tuloarvioiden erotus eli toimintakatteet ulkoisten erien osalta ovat sitovia. Myös tunnusluvuille asetetut tavoitteet ovat sitovia. Näiden tavoitteiden osalta raportointi on arvioivaa raportointia, jossa verrataan sekä

suunniteltua että toteutunutta palvelutarjontaa palvelujen kysyntään eli tosiasialliseen palvelutarpeeseen. Näin arvioiva raportointi on myös tavoiteasettelun onnistuneisuuden arviointia. Työllistämisen määrärahat (työllistämistukipalkat ja työllistämistuet) on talousarviossa budjetoitu keskitetysti konsernipalveluiden alaisuuteen. Määräraha siirretään talousarviovuoden aikana osavuosikatsausten yhteydessä ja tilinpäätöksessä niille toimielimille, joiden palveluksessa työllistetyt ovat olleet talousarviovuoden aikana.

Investointiosa

Investointiosan määrärahat ovat sitovia sillä tasolla, jolle valtuusto on määrärahat sitovina hyväksynyt. Mikäli investointikohteelle tulee myös tuloa, niin määräraha sitoo nettomääräisenä.

Ohjeellinen aktivointiraja on 8.500 euroa.

Investointisuunnitelma on lautakuntaa sitova vastuualueella eli hanke- (irtaimen hankinta,) tai hankeryhmäkohtaisesti (kunnallistekniikka, ICT-palvelut, vastaava) (= määräraha).

Yli 8.500 euron suuruiset hankkeet ylityksinä tai uusina kohteina tulee saattaa kunnanhallituksen käsittelyyn.

Määrärahat on budjetoitu nettoperiaatteella ja ne ovat sitovia nettomääräisinä. Vastuualueen menojen ylityksille on hankittava valtuuston hyväksyminen.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelman ulkoiset erät nettomääräisinä ovat sitovia.

Kunnanhallituksen on informoitava valtuustoa talousarviovuoden aikana, mikäli toimintakate tai vuosikate on poikkeamassa oleellisesti talousarviossa ennakoidusta.

Mikäli vuosikatteen on syytä arvioida poikkeavan ennakoidusta euromääräisesti enemmän kuin puolen kunnallisveron prosenttiyksikön verran, tulee valtuustolle esittää tarvittavat ehdotukset talousarvion muuttamiseksi.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman ulkoiset erät ovat sitovia.

Rahoituslaskelman mukainen antolainojen lisäyksen määrä on sitova. Rahoituslaskelman mukainen pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäyksen määrä on sitova. Vieraan pääoman lisäys / lainanotto voidaan toteuttaa joko pitkä- tai lyhytaikaisena lainanottona markkinatilanteesta riippuen.

Talousarviolainan ottamisesta päätetään hallintosäännön mukaisesti valtuuston hyväksymissä rajoissa.

Muutokset talousarvioon

Talousarvioon tehtävistä sitovuustason ylittävistä tai lisämäärärahoihin/tuloarvioiden alittumiseen liittyvistä muutoksista päättää valtuusto. Lautakunta (konsernipalveluiden osalta kunnanhallitus) voi päättää sitovuustason sisällä tapahtuvista määrärahan uudelleen kohdentamisista.

Kuntakonserni

Kuntakonsernille (kunta ja tytäryhtiöt) asetetut tavoitteet ovat sellaisia, että niitä koskee noudattamisvelvoite ja valvontapainotteinen raportointivelvoite. Tämä tarkoittaa sitä, että raportoinnissa toteutumaa verrataan asetettuun tavoitteeseen.

Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Laki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittelyä ennakolta. *Kuntalain perustelujen mukaan määrittely olisi suositeltavaa viranhaltijoiden johtamis-, ohjaus- ja seurantavastuun toteutumisen edistämiseksi.*

Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastuskertomukseen on sisällytettävä lausunto sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa vain tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Muhoksen kunnan sisäisen valvonnan ohjeessa on määritelty tilivelvolliset.

Viime kädessä kunnan vastuunalainen JHT-tilintarkastaja määrittelee tilivelvollisen ja hän voi tilintarkastuskertomuksessaan kohdistaa muistutuksen muullekin kuin edellä olevan määritelmän piiriin kuuluvalla viranhaltijalle ja esittää vastuuvapauden epäämistä.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

Talousarvioon sisältyviä riskejä

Toimialat ovat valmistelleet syksyn 2024 aikana säästötoimenpiteitä talousarvioon. Säästötoimenpiteiden toteutumista ja vaikutuksia on tarpeen seurata säännöllisesti, koska vuoden 2025 talousarviossa ei ole ylitysvaraa, vaan talousarvio on jo lähtökohtaisesti alijäämäinen.

Suunnitteluvuosien ennakoiminen on haastavaa johtuen suunnitteluvuosille ajoittuvista olennaisista muutoksista kuntien tehtäväkentässä, rakenteessa sekä rahoitusjärjestelmässä. Talousarviovuonna 2025 kuntien vastuulle siirtyy TE-palveluiden tehtävät sekä rahoitus. Hyvinvointialueuudistukseen liittyvä hyvinvointialueiden sote- ja pelastustoimen kiinteistöjen vuokrausvelvoite päättyy 31.12.2025. Samalla päättyy kuntien mahdollisuus vuokrata kyseisiä kiinteistöjä, ja kuntien tulee yhtiöittää vuokrattavat sote-kiinteistöt vuoden 2025 loppuun mennessä, ellei hyvinvointialue käytä 3+1 sopimuksen optiovuotta. Optiovuotta käytettäessä yhtiöittämisvelvoite siirtyy vuodelle eteenpäin. Suunnitteluvuoden 2027 alusta alkaen on tarkoitus uudistaa koko kuntien rahoitusjärjestelmä. Uudistuksen kuntakohtaisista vaikutuksista ei ole toistaiseksi kuntakohtaisia laskelmia.

Rahoitusmarkkinoiden riskeistä merkittävimpiä ovat inflaatio sekä korkotason asettuminen aiemmin totuttua korkeammalle tasolle sekä korkotason noususta johtuva lainanhoitokustannusten kasvaminen ja siten myös investointien kallistuminen.

Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus tuo paikoitellen haasteita. Henkilöstön osalta huomiota tulee kiinnittää työhyvinvointiin sekä esihenkilötyöhön ja johtamisen kehittämiseen. Lisäksi kunnassa on pidettävä samalla huolta henkilöstön työssä jaksamisesta ja tuesta muutoksien keskellä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Lautakunnan tulee seurata asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Mikäli talousarviovuoden aikana käy ilmeiseksi, että toimialueelle tai lautakunnalle talousarvion yhteydessä tai muutoin asetettuja tavoitteita ei saavuteta, tulee lautakunnan esittää valtuustolle muutos tavoitteeseen ja sen mahdollinen vaikutus määrärahatarpeeseen ja/tai tuloarvioon.

Käyttösuunnitelmat

Lautakunnan on vahvistettava talousarvion käyttösuunnitelma, jolla tarvittaessa tarkennetaan vastuualueen määrärahan käyttöä ja tuloarvion saavuttamista lautakunnan päättämällä toimintayksikköjaotuksella.

Lautakunta päättää talousarvion määrärahojen ja tavoitteiden puitteissa omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä asettaa tarkennetut toiminnalliset ja taloudelliset tulostavoitteet. Lautakunta voi delegoida käyttösuunnitelman seurannan ja laadinnan osaksi tai kokonaan alaisilleen viran- tai toimenhaltijoille.

Raportointi

Lautakuntia, kunnanhallitusta ja valtuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakunnille ja hallitukselle toimitetaan raportit kuukausittain, valtuustolle kvartaaleittain ja kolmannesvuosittain sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Raportoinnissa on kiinnitettävä huomiota toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä niiden määrittelyn kehittämiseen ja mittaamiseen.

**MUHOKSEN KUNNAN
TYTÄRYHTEISÖT JA
OSAKKUUSYHTEISÖT**

KONSERNIYHTEISÖT JA TAVOITTEET

Muhoksen kunnan konserniyhteisöt

Muhoksen kunnan konserniin kuuluvat seuraavat yhteisöt:

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus
Tytäryhteisöt		
Muhoksen Vesihuolto Oy	1827877-2	100,00 %
Kiinteistö Oy Piilorivi	0231606-8	50,00 %
Kuntayhtymät		
Koulutuskuntayhtymä OSAO	0992445-3	3,65 %
Pohjois-Pohjanmaan Liitto	0922484-4	2,09 %
Osakkuusyhteisöt		
Hirsijärven Vesi Oy	0289184-7	50,00 %
Humanpolis Oy	2389484-4	33,00 %
Kiinteistö Oy Muhoksen Vanhustentalo	0556968-5	23,07 %

Konserniyhteisöille asetetut tavoitteet

Muhoksen Vesihuolto Oy

Talousarviovuodelle 2025 asetetaan Muhoksen Vesihuolto Oy:lle seuraavat tavoitteet:

1. Tavoitteena on saada tulos positiiviseksi.
2. Tavoitteena laskuttamattoman veden määrän saaminen alle 10 %:iin (nyt 20 %) sekä tavoitteena viemärin vuotovesien määrän aleneminen alle 15 %:iin (nyt 32 %), näihin tavoitteisiin pyritään pääsemään verkoston määrätietoisella saneerauksella.
3. Muhoksen Vesihuolto Oy:n tavoite on kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntarakenteen kehitystä mahdollistavalla tavalla.
4. Tavoitteena on toimittaa asiakkaille puhdasta pohjavettä kohtuukustannuksin ja huolehtia viemäroinnistä terveyden- ja ympäristösuojelun kannalta asianmukaisesti ja taloudellisesti.

Muhoksen Vesihuollon tavoite lyhentää velkaansa seuraavien vuosien aikana on seuraava:

Vuosi Lyhennys

2025	100 000 €
2026	100 000 €
2027	100 000 €

Velkapääoman korko on vuonna 2025 kiinteä 100 000 €.